

বুঢ়া বজাগাঁও যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ লৈ)

প্ৰস্তুতকৰ্তা

বুঢ়া বজাগাঁও যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (JFMC)

সহায়কাৰী

অসম বন বিভাগ

আৰু

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কম্পেল', COMPELO)

[আই আই ই (IIE), আৰ জি ভি এন (RGVN) আৰু চি এম এল (CML)]

Approved

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

সংক্ষিপ্ত শব্দৰ সম্পূৰ্ণ নামৰ তালিকা

সংক্ষিপ্ত	সম্পূৰ্ণ নাম
এ চি এফ (ACF)	সহকাৰী বন সংৰক্ষক (এছিচটেণ্ট কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
এ এফ ডি (AFD)	এজেন্সি ফাৰ্ম ডি ডেভেলপমেণ্ট
এ পি এফ বি চি (APFBC)	বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ অসম প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্চিটি কনজাৰভেচন)
এ পি এল (APL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ ওপৰৰ (এব'ভ পভাৰ্টি লাইন)
বি পি এল (BPL)	দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ (বিল' পভাৰ্টি লাইন)
চি চি এফ (CCF)	মুখ্য বন সংৰক্ষক (চীফ কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
চি এফ (CF)	বন সংৰক্ষক (কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
চি অ' এম পি ই এল অ' (COMPELO)	কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেন্সিং লাইভলিহুড অপচুৰ্ণিটিজ
ডি চি এফ (DCF)	উপ-বন সংৰক্ষক (ডেপুটী কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
ডি এফ অ' (DFO)	সাংমণ্ডলিক বন বিষয়া (ডিভিজনেল ফৰেষ্ট অফিচাৰ)
ই ডি চি (EDC)	পৰিৱেশ-উন্নয়ন সমিতি (ইক' ডেভেলপমেণ্ট ছ'চাইটী)
ই পি এ (EPA)	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী (এণ্টি পইণ্ট এক্টিভিটী)
এফ চি এ (FCA)	বন (সংৰক্ষণ) আইন, ১৯৮১ (ফৰেষ্ট কনজাৰভেচন এক্ট, ১৯৮১)
এফ ডি (FD)	বন বিভাগ (ফৰেষ্ট ডিপাৰ্টমেণ্ট)
এফ আৰ এ (FRA)	বন অধিকাৰ আইন (ফৰেষ্ট ৰাইট্ছ এক্ট)
এফ ভি (FV)	বনগাঁও (ফৰেষ্ট ভিলেজ)
এফ ৰাই পি (FYP)	পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনা (ফাইভ য়েৰ প্লেন)
জি এইচ জি (GHG)	সেউজ গৃহ গেছ (গ্ৰীণ হাউছ গেছ)
জি অ' আই (GoI)	ভাৰত চৰকাৰ (গভৰ্ণমেণ্ট অব্ ইণ্ডিয়া)
জি পি (GP)	গাঁও পঞ্চায়ত
এইচ এ (Ha)	হেক্টৰ
আইইচি (IEC)	তথ্য শিক্ষা আৰু যোগাযোগ (ইনফৰমেচন এডুকেচন এণ্ড কমিউনিকেচন)

আই আই ই (IIE)	ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্ট্ৰ'প্ৰিনিঅ'ৰশ্বিপ)
জে এফ এম চি (JFMC)	যৌথ বন পৰিচালনা সমিতি (জইণ্ট ফৰেষ্ট মেনেজমেণ্ট কমিটি)
এম ডি আৰ (MDR)	প্ৰধান জিলা পথ (মেজৰ ডিষ্ট্ৰিক্ট ৰোড্‌ছ)
এম জি এনৰেগা (MGNREGS)	মহাত্মা গান্ধী ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (মহাত্মা গান্ধী নেচনেল ৰয়েল এমপ্লইমেণ্ট গেৰাণ্টি স্কিম)
এম অ'ই এফ চি চি (MoEFCC)	পৰিৱেশ, বন আৰু জলবায়ু পৰিৱৰ্তন মন্ত্ৰালয় (মিনিষ্ট্ৰী অব্ এনভাইৰনমেণ্ট, ফৰেষ্ট এণ্ড ক্লাইমেট চেঞ্জ)
এন এ পি (NAP)	ৰাষ্ট্ৰীয় বন সৃজন আঁচনি (নেচনেল এফৰেষ্টেচন প্ৰ'গ্ৰাম)
এন এ আৰ এম আই এল (NaRMIL)	ৰাষ্ট্ৰীয় সম্পদ পৰিচালনা আৰু আৰু একত্ৰিত জীৱিকা (নেচনেল ৰিছ'ৰ্চ মেনেজমেণ্ট এণ্ড ইণ্ডিগ্ৰেটেড লাইভলিহুড)
এন বি এম (NBM)	ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁহ অভিযান (নেচনেল বেঙ্গ' মিছন)
এন টি এফ পি (NTFP)	কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন (নন টিম্বাৰ ফৰেষ্ট প্ৰডিউচ)
অ' বি চি (OBC)	অন্যান্য পিছপৰা শ্ৰেণী (আদাৰ বেকৱাৰ্ড ক্লাছেছ)
অ' ডি আৰ (ODR)	অন্য জিলা পথ (আদাৰ ডিষ্ট্ৰিক্ট ৰোড্‌ছ)
পি চি চি এফ (PCCF)	প্ৰধান মুখ্য বন সংৰক্ষক (প্ৰিন্সিপাল চীফ কনজাৰভেটৰ অব্ ফৰেষ্ট)
পি এইচ চি (PHC)	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ (প্ৰাইমেৰী হেল্থ চেণ্টাৰ)
পি এম ইউ (PMU)	প্ৰকল্প নিৰীক্ষণ গোট (প্ৰজেক্ট মনিটৰিং ইউনিট)
পি আৰ এ (PRA)	অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য পৰিমাপ (পাৰ্টিচিপেটৰী ৰেবল এপ্ৰাইজেল)
আৰ ই ডি ডি + (REDD+)	ৰিডিউচিং ইমিছন ফ্ৰম ডি-ফৰেষ্টেচন এণ্ড ফৰেষ্ট ডিগ্ৰেডেছন প্লাছ
আৰ জি ভি এন (RGVN)	ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি
আৰ অ' (RO)	বনাঞ্চলিক বিষয়া (ৰেঞ্জ অফিচাৰ)
এছ চি (SC)	অনুসূচিত জাতি (ছিডিউল কাষ্ট)
এছ ডি জি (SDG)	বহনক্ষম উন্নয়ন লক্ষ্য (ছাছটেইনেবল ডেভেলপমেণ্ট গ'ল্‌ছ)
এছ এল এফ (SLF)	নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা গঠন (ছাছটেইনেবল লাইভলিহুড ফ্ৰেমৱৰ্ক)
এছ পি পি (Spp)	স্পেচিছ
এছ টি (ST)	অনুসূচিত জনজাতি (ছিডিউল ট্ৰাইব)
এছ ডব্লিউ অ' টি (SWOT)	সবলতা, দুৰ্বলতা, সুবিধা আৰু ভাবুকি (ষ্ট্ৰেংথ, উইক্‌নেছ, অপৰচুনিটি এণ্ড থ্ৰেট)
টি ভি (TV)	ট্যাংগা গাঁও (ট্যাংগা ভিলেজ)
টি ভি (TV)	টেলিভিছন
ডব্লিউ এল এছ (WLS)	বন্যপ্ৰাণী অভয়াৰণ্য (ৰাইল্ড লাইফ ছেঞ্চুৰী)
ডব্লিউ পি এ (WPA)	বন্যপ্ৰাণী (সংৰক্ষণ) আইন, ১৯৭২ (ৰাইল্ডলাইফ প্ৰ'টেকচন) এক্ট-১৯৭২)
ডব্লিউ পি চি (WPC)	কৰ্ম পৰিকল্পনা চক্ৰ (ৱৰ্কিং প্লেন চাৰ্কোল)

গছ, জোপোহা গছ, ঘাঁহ-বন-লতা আদিৰ স্থানীয় আৰু বৈজ্ঞানিক নাম

ক্রমিক নং	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
গছ		
১	আগৰ	একুইলাৰিয়াআগালোচা
২	আঁহত	ফিকাছৰেলিগোচা
৩	আজাৰ	লেজেৰষ্ট্ৰ'মিয়াফ্ৰ'ড্ৰেগেঞ্চ পাৰছ
৪	আম	মেঙ্গিফাৰাইণ্ডিকা
৫	আমাৰি	আমোৰাৰাল্লিচি
৬	আমৰা	স্পনডিউমপিন্লেষ্টাল এল এফ কাৰজ
৭	ক'লাজামু	ছিজিগিডমকিউমিনি (এল) স্কীলছ
৮	আমৰা	স্পনডিউমপিন্লেষ্টাল এল এফ কাৰজ
৯	আমলখি	ফিলাছ্চাচেম্বলিকা
১০	অশোক	ছাৰাকাইণ্ডিকা
১১	বাদাম (জঙ্গলি বাদাম)	ষ্টাৰকুলিয়ালাটা
১২	বহৰা (ভোমোৰা)	টাৰ্মিনালিয়াবেলেৰিকা
১৩	বন আম	মেঙ্গিফেৰা আইলভেটিকা
১৪	বন জলকীয়া	ক্ৰিপ্টটোকেৰিয়ামিগডেলিনা
১৫	বান্দৰ লাঠি	কাছিয়া নোডোচা
১৬	বৰথেকেৰা	গাৰ্চিনিয়াপেডুকুলাটা
১৭	বেল	এল্লেমাৰ্মেলোচ
১৮	ভাতঘিলা	অৰক্সিলামাইণ্ডিকা
১৯	ভেলকৰ	ট্ৰিৰিয়ানুদিফ্লুৰা
২০	বগীজামু	ইউগেনিয়া প্ৰেছ'ক্স
২১	বগৰী	জিজিফাচ জুজুবে
২২	বহাট	আৰ্টোকাৰপাচলেকোচা
২৩	বনলিচু	নেফিলিয়ামলঙ্গনা
২৪	বন পনিয়ল	মিলিউছাৰকছবাৰ্গিয়ানা
২৫	বৰপাত	এইলাছ্চাছ গ্ৰেণ্ডিছ
২৬	বৰথেকেৰা	গাৰ্চিনিয়াপেডোনকুলেত

২৭	গেঙ্কেলি পমা	ডায়ছ'কচিলামহামিল্টনি
২৮	ঘোঁৰা নিম	মেলিয়াজেডাৰাচ
২৯	শিলিখা	টার্মিনালিয়াচিট্রিনা
৩০	শিঙৰী	কাস্তানপচিচ স্পেছিছ
৩১	সোণাৰু	লিষ্টেপলিয়াস্থা
৩২	জামু	চিজিজিয়ামকিউমিনি
৩৩	জাতি পমা	টোনাচিলিয়ানা
৩৪	কদম	এছোচিফালাচকাদান্সা
৩৫	কাঁঠাল	আটোকাৰপাচইণ্ডিগ্ৰিফলিয়া
৩৬	কাঠিজামু	চিজিজিয়ামকিউমিনি
৩৭	লেতেকু	বাকাৰিয়াচেপিডা
৩৮	মণিপুৰী ওৰহী	পাৰ্কিয়াৰক্সবাৰ্গি
৩৯	মণিশাল	চেপিগুছমুকুৰচি
৪০	মদাৰ	এৰিথ্ৰিনাষ্টিক্টা
৪১	মাছদি	ব্ৰণ্টন জৌফ্ৰা
৪২	মজ	আলবিজিয়ালুকিডা
৪৩	নাহৰ	মেচুৰাফেৰা
৪৪	ওঁটেঙা	ডিল্লেইনইণ্ডিকা
৪৫	পনিয়ল	ফ্লেবকৰটিয়াষ্টাফেৰাষ্টা
৪৬	পমা	টোনাচিলিয়ানা
৪৭	শাল	শ্বৰেৰোবাপ্টা
৪৮	চতিয়না	এলষ্টোনিয়াক্সোলাৰিচ
৪৯	সোণাৰু	কাছিকা ফিষ্টুলা
৫০	তেজপাত	চিন্নামুমটামালা
৫১	তেতেলি	টামাৰিগুচইণ্ডিকা
৫২	তিতাচপা	টালৌমাফেল্লোকাৰপা
৫৩	ওঁটেঙা	ডিল্লেইনইণ্ডিকা
৫৪	উৰিয়াম	বিস্কোফিয়াজাভানিকা
৫৫	ওদাল	ষ্টাৰকুলিয়াভিল্লোচা

এন টি এফ পি		
১	বন নহৰু	এলিয়াম টিউবাবচামৰোট. এক্স স্প্ৰেং
২	বন তুলসী	অ'কিমাস্বাচিলিকাম এল
৩	ঢেকীয়া	ডিপ্লাজিয়ামেচকুলাণ্টাম
৪	কলমৌ	আইপমিয়া একুৰাটিক ফ্ৰস্ক
৫	মাটি কান্দুৰি	অল্টাৰনাস্থাৰাছেছিলিচ (এল)
৬	পিপলি	পাইপাৰ লঙ্গাম এল
৭	তৰা	আলপিনিয়াআলুঙ্গাচ
৮	কচু	ক'ল'কাচিয়াস্কুলেণ্টা এল
গুন্ম, জোপোহা আদি		
১	আবু-টেঙা	এণ্টিডেচমাচিদাম বেট্জ
২	অগৰা	টুইমফেট্টাৰহস্বাইডিয়াজেক
৩	আছাম লতা	ইউপ'টৰিয়াম অ'ডৰেটাম
৪	বগীতৰা	আলপিনামোব্লুচেনচিচ
৫	ভাত-তিতা	চলানামটোৰভাম ছোৰাটজ
৬	ভেদাইলতা	হাইডোটচিকেনডেঞ্চ
৭	ভেকুৰি	চলনামইণ্ডিকাম
৮	ভতুৰাশাক	চিনোফডিয়াম এলবাম লিন
৯	বৰ মানিমুনি	হাইড্র'কটিলেচিয়াটিকা লিন
১০	বন ধনীয়া	ৰেনোনকুলাছচেলাৰাটাছ লিন
১১	দোৰোন শাক	লিছাচলানাটা
১২	দীঘলতি	লিট্ছিয়াচেলিফিক'লিয়া
১৩	হেলচি	এনহাইড্রাফ্লুকটোৱানচ লৌৰ
১৪	যমলাখুঁটি	কষ্টাচ স্পেচিয়াচ এছ এম
১৫	কণা শিমলু	কমেলিয়ানাডাফুচাবেৰুণ এফ
১৬	কৌপাত	ফ্রিনিয়াম স্পেচিচ
১৭	খুতুৰা	আমাৰাস্থাচভিৰডিচ লিন
১৮	লাজুকী লতা	মিম'চা পুডিকা লিন
১৯	মাটি কাদুৰি	অল্টাৰনাস্থাৰাছেছিলিচ (এল) বিআৰ
২০	মাখিলতি	ফ্রেমিঙ্গিয়াষ্ট্ৰোবিলিফেৰা
২১	ইকৰা	ফ্রেগমিটেছকাত্ৰা (ৰেট্জ) ট্ৰিন
২২	টেঙেচি	মাৰ্চিলিয়াকুদ্রিফলিয়া

২৩	তিতাবুল	ফ্লুগোকাছাছাচিফ্লেবাচ
২৪	সৰ্গমানিমুনি	হাইড্রোকটিলেচিথ্রিপিঅ'ডছলিম্‌ক

ঘাঁহ-বন-লতা আদি

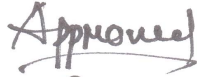
১	ইকৰা (ইক্ৰা)	এৰিছাচৰেভেনি
২	জার্মানী বন	ইউপাটৰিয়ামঅডৰেটাম
৩	কুশ	চেচিহাৰামস্পণ্টেনিয়াম
৪	মেঘেলা	ছছাহাৰমাবোণ্ডিনেচিয়াম
৫	নল	ফ্রেগমিটেস্কার্কা
৬	সৌ	পলিনিয়া চিলিয়াটি
৭	চাংগ্ৰেছ	ইম্পাৰেটাআৰুণ্ডিনেকা
বাঁহ		
১	বজাল	ছেউডোষ্টাকিমপলিমৰফাম
২	শিলজাতি	বাম্বুচা পেলিড
৩	কঁটা বাঁহ	বাম্বুচাআৰুণ্ডিনেচি
৪	মুলি	মেলোকান্নাবেম্বোছ'ইডছ

বুঢ়া ৰজাগাঁও যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি
নগাঁও সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা
(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

সূচীপত্ৰ

অধ্যায়	শিৰোনাম
	অধ্যায় - এক
১	পৰিচয়
২	এলেকাটোৰ সাধাৰণ বৰ্ণনা
৩	গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা আৰু জে এফ এম চিৰ ৰূপৰেখা
৪	জীৱিকাৰ সম্পদ ৰূপৰেখা আৰু স্পৰ্শকাতৰতা
৫	উপলব্ধ পৰিকল্পনা আৰু কাৰ্যসূচী
	অধ্যায় - দুই
৬	ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য, সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু ভাবুকি আৰু দূৰত্ব বিশ্লেষণ
৭	গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা
৮	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা
৯	বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা
১০	প্ৰয়োগৰ কৌশল, সময়সীমা আৰু বাজেট
	অধ্যায় - তিনি
	তালিকা, মানচিত্ৰ আৰু পৰিশিষ্ট

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

বুঢ়া ৰজাগাঁও যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

অধ্যায় - এক

১। পৰিচয়

১.১ : প্ৰকল্পৰ বিষয়ে :

অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প (এ পি এফ বি চি)ৰ লক্ষ্য হৈছে ‘বহুমুখী আঁচনিৰ জৰিয়তে অসমৰ বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু ব্যৱস্থাপনাৰ দীৰ্ঘম্যাদী আঁচনি কাৰ্যক্ষম কৰা আৰু আঁচনিৰ লক্ষ্যস্থানসমূহত বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সম্প্ৰদায়সমূহক অন্তৰ্ভুক্ত কৰা, যাতে বনজ আৰু অবনজ সম্পদসমূহৰ দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ জীৱন নিৰ্বাহ প্ৰক্ৰিয়াক উদগনি জনাব পাৰি।’ এই প্ৰকল্পৰ লক্ষ্যক এনেদৰে উল্লেখ কৰা হৈছে— ‘বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সম্প্ৰদায়সমূহৰ সহযোগত বনাঞ্চলৰ পৰিৱেশ ব্যৱস্থা পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰাই নিয়াৰ লগতে সম্প্ৰদায়সমূহৰ জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া উন্নত কৰিব পৰা যায়, যাতে জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ সংৰক্ষণ আৰু দীৰ্ঘম্যাদী ব্যৱহাৰ নিশ্চিত হয়।’ অসম চৰকাৰৰ সহযোগত এই প্ৰকল্পৰ বাবে পুঁজিৰ যোগান দৰিছে এজেণ্টী ফ্ৰান্স ডি ডেভেলপমেণ্ট (এ এফ ডি) অৰ্থাৎ ফ্ৰান্স বিকাশ এজেণ্টীয়ে। উল্লিখিত প্ৰকল্পৰ অধীনত পৰিকল্পনা, ৰূপায়ণ, নিৰীক্ষণ, সমন্বয় আৰু ব্যৱস্থাপনকে ধৰি সকলো কাম কৰিবলৈ অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প ছ’চাইটী (এ পি এফ বি চি ছ’চাইটী) বাধ্য।

১.২ : ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন

বজাৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি মূল্য সংযোজনেৰে জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া প্ৰসাৰৰ বাবে এই প্ৰকল্পত ব্যৱসায়িক প্ৰচাৰ, উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ মূল্য সংযোজন আৰু বজাৰ ব্যৱস্থাৰ দৰে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগ্ৰহী। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বনজ সম্পদৰ ওপৰত বৃদ্ধি পোৱা চাপৰ ফলত এনে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাটো জৰুৰী হৈ পৰিছে। বৰ্তমানে উপলব্ধ বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সামগ্ৰী আৰু বজাৰ সেৱাসমূহৰ বজাৰৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি মূল্য সংযোজনৰ অনুসন্ধান কৰাটো প্ৰয়োজনীয়। ইয়াৰ লগতে অবনজ নিৰ্ভৰশীল জীৱন ধাৰণ প্ৰক্ৰিয়া অনুসন্ধান কৰি সম্প্ৰদায়সমূহৰ সদস্যসকলক দক্ষতা বিকাশ পদক্ষেপৰ জৰিয়তে সফলতা বৃদ্ধি কৰা উচিত।

উক্ত প্ৰকল্পৰ অধীনত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা বিকাশৰ আঁচনি ৰূপায়ণৰ বাবে ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব এণ্ট্ৰপ্ৰেনিয়ৰশ্বিপ (আই আই ই) গুৱাহাটী, ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন) আৰু চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ’ফাইনেঞ্চ এণ্ড লাইভলিহুড ডেভেল’পমেণ্টৰে এক মহাজোঁট গঠন কৰা হৈছে। এই মহাজোঁটক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধি (কনছালটিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ’ প্লেনিং এনহেন্সিং লাইভলিহুড অপচুনিটিজ)ৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট চমুকৈ কম্পেল’ হিচাপে নামকৰণ কৰা হৈছে।

এই প্ৰকল্পৰ নিয়ম অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত ‘বিভিন্ন গাঁৱত অভিযান আৰু বন উন্নয়ন, বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল লোকসকলক জীৱিকা সমৰ্থন আৰু লক্ষ্য অনুসৰি দীৰ্ঘম্যাদী বন ব্যৱস্থাপনা’ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। ইয়াত বন উন্নয়ন আৰু জীৱিকা বিকাশ উভয়ে অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে।

১.৩ : বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

অসমৰ নগাঁও জিলাত অৱস্থিত বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা এই তথ্যত প্ৰকাশ কৰা হৈছে। এই জে এফ এম চি উত্তৰ অসম চক্ৰৰ অধীনৰ নগাঁও সংমণ্ডলৰ অধীনস্থ। সম্প্ৰদায়ৰ সবিশেষ পৰৱৰ্তী খণ্ডত উল্লেখ কৰা হৈছে।

২। অঞ্চলটোৰ সাধাৰণ বৰ্ণনা

২.১ : সাধাৰণ বৰ্ণনা :

নগাঁও বন সংমণ্ডল অঞ্চলটো ১৯খন সংৰক্ষিত বনাঞ্চল আৰু ১৬খন প্ৰস্তাৱিত বনাঞ্চলৰ পুনৰ নিৰ্ধাৰিত চাৰিসীমাৰে প্ৰশাসনীয় জিলা মৰিগাঁও আৰু নগাঁও আৰু কলিয়াবৰ মহকুমাৰে নগাঁও জিলাত অৱস্থিত। ভৌগোলিকভাৱে অক্ষাংশৰ ৯২°০' আৰু ৯৩°৩০' পূব আৰু ২৫°৩০' আৰু ২৬°৩০' উত্তৰ দ্ৰাঘিমাংশত অৱস্থিত।

তলত দিয়াৰ দৰে জিলাখনৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ বিস্তৃত হৈ আছে

ক) নগাঁও জিলা (নগাঁও আৰু কলিয়াবৰ মহকুমা)

- ১) বৰপানী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ২) লুটুমাই সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ৩) পিলখানা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ৪) জাকোট্টা সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ প্ৰথম সংযোজন
- ৫) হীৰাপূজা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ৬) ডবকা (অংশ) সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ৭) কাফিতলি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ৮) বামুণী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ৯) উত্তৰ ডিজু সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ১০) দক্ষিণ ডিজু সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ১১) খোৱাং সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ১২) বাগছাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ১৩) কামাখ্যা পাহাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ১৪) মাধাপাৰা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ১৫) বৰাপানী (ধনশিলা) প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ প্ৰথম সংযোজন
- ১৬) কন্দলী প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ১৭) দেওসুৰ পাহাৰ প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ১৮) হাতীমূৰা প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ১৯) শালবাৰী প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ২০) চকুৰঙা প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ২১) বৰজুৰি প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ২২) ধলপাহাৰ প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ২৩) লেংটেং প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল
- ২৪) কঁঠালগুৰি প্ৰস্তাৱিত লালপাহাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

খ) মৰিগাঁও জিলা

১) সোণাইকুছি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

২) খোলাহাট সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৩) বৰবৰি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৪) কিলিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৫) দোৱাদলনি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৬) তেতেলিয়া বঘৰা সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৭) বসুন্ধৰি প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৮) বহা প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

৯) গোৱৰ্ধন প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

১০) চৰাইহাগী হাতীমূৰীয়া প্ৰস্তাৱিত সংৰক্ষিত বনাঞ্চল

বেছি ভাগ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলেই কাৰ্বিং আংলং পাহাৰ আৰু মেঘালয় পাহাৰৰ পাদদেশত অৱস্থিত আৰু সোণাইকুছি খোলাহাট ডবকা (অংশ), কাটিফলি, খোৱাং, দক্ষিণ ডিজু আৰু বাগছাৰ বনাঞ্চলকেইখন চাপ বিশিষ্ট।

২.২ : অৱস্থান

সংমণ্ডলটোত এই বনাঞ্চলসমূহ সমভাৱে বিস্তৃত নহয়। বেছিভাগ বনাঞ্চলেই সংমণ্ডলটোৰ দক্ষিণ অংশত অৱস্থিত। ২২খন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ ভিতৰত ১৩খন সংৰক্ষিত বনাঞ্চল নগাঁও আৰু কাৰ্বি আংলং সীমাৰ ভিতৰত অৱস্থিত আৰু ৰাজ্য হিচাপে মেঘালয়ৰ সীমান্তত অৱস্থিত। সমগ্ৰ সংমণ্ডলটোৰ অধীনৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ মুঠ মাটিকালি হ'ল প্ৰায় ৩৭১ বৰ্গকিলোমিটাৰ। বনাঞ্চলসমূহ ভৌগোলিকভাৱে পূব অক্ষাংশৰ ৯২°০' আৰু ৯৩°৩০' আৰু দক্ষিণ দ্ৰাঘিমাংশৰ ২৫°৩০' আৰু ২৬°৩০'ত অৱস্থিত।

২.৩ : মাটিৰ প্ৰকাৰ

খাচী পাহাৰৰ দক্ষিণ ভাগৰ এচলীয়া এলেকা খনিজ পদাৰ্থযুক্ত ৰূপান্তৰিত শিলাৰে গঠিত। উত্তৰ কাৰ্বি আংলং পাহাৰৰ প্ৰায় সমগ্ৰ এলেকাজুৰি ব্যাপক পৰিমাণে খনিজ পদাৰ্থযুক্ত ৰূপান্তৰিত শিলা অথবা পত্ৰাকৃতিৰ গ্ৰেণাইট শিলেৰে গঠিত। খনিজ পদাৰ্থযুক্ত ৰূপান্তৰিত শিলা (Gneiss) ঘাইকৈ স্ফটিক তথা মণিযুক্ত উপাদান, চুম্বকীয় মণিক আৰু অদ্ৰমণিৰে গঠিত। বাবেবৰণীয়া ভূভাগত প্ৰায়েই ৰূপান্তৰিত শিলা আৰু পাললিক বা গেদীয় শিলাৰ সংযোগ দেখা যায়। অৱশ্যে খনিজ উপাদানযুক্ত ৰূপান্তৰিত শিলাময় এলেকাত ক্ষুদ্ৰ কণাযুক্ত শিলাৰ অনুপস্থিতি লক্ষণীয়। এই এলেকাৰ আশেপাশে কিছু অংশত স্থানিকভাৱে ব্যাপক পৰিমাণে লৌহ উপাদানযুক্ত বালিয়া শিল আৰু লৌহ উপাদান মিশ্ৰিত বালিযুক্ত মাটিও ব্যাপক ঠাইজুৰি দেখা যায়। পাৰ্বত্য এলেকাৰ মাটি সাধাৰণভাৱে বোকাময় আৰু বালিচহীয়া। বনাঞ্চলৰ গছ-গছনি বৃদ্ধিৰ বাবে এনেধৰণৰ মাটিয়েই উপযুক্ত আৰু ভাল। পাহাৰৰ ওপৰভাগৰ শিলাময় এচলীয়া এলেকাৰ বাহিৰে এনে ধৰণৰ মাটিৰ স্তৰ যথেষ্ট গভীৰ। পাৰ্বত্য এলেকাৰ মাটি ঘাইকৈ ক্ষয় হোৱা ৰূপান্তৰিত শিলা, বালিয়া শিলৰ কণিকা আৰু পচন

উপাদানেৰে গঠিত। অঞ্চলটোৰ শিলা আৰু মাটিত লৌহ উপাদান থকা কাৰণে এইবোৰ বগুচুৱা। এই মাটিত থকা শিলাৰ কণিকা আৰু মণিৰ অপূৰ্ব মিশ্ৰণ লক্ষণীয়। এনে মাটি সদায় বোকামাটিৰ দৰে আৰ্দ্ৰ আৰু অত্যন্ত পিছল। শুকান অৱস্থাত এই মাটি মুৰমূৰীয়া আৰু বালিযুক্ত। শৈলশিৰা আৰু পাহাৰৰ এটলীয়া এলেকাত বৰষুণৰ ফলত মাটিৰ খনিজ, জৈৱিক আৰু অন্যান্য ভাল ভাল উপাদানবোৰ পানীয়ে ধুই নিয়াৰ বাবে এই এলেকাৰ মাটিৰ উৰ্বৰতা দ্ৰুতভাৱে নিঃশেষ হয়।

সমতল এলেকাৰ মাটি পলসেৰে গঠিত। এই পলসুৱা মাটি আকৌ দুই প্ৰকাৰৰ। যেনে (ক) কলং নৈলৈকে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পলসুৱা এলেকা আৰু (খ) যমুনা-কপিলী পলসুৱা এলেকা। নদীৰ উৎসৰ শিলা ভৌগোলিকভাৱে পৃথক হোৱা কাৰণেই এই দুই এলেকাৰ পলসুৱা মাটিৰ প্ৰকাৰ পৃথক পৃথক। তদুপৰি, পানীৰ প্ৰবাহ আৰু ইয়াৰ উত্থানৰ লগতে বানে কঢ়িয়াই অনা গেদ আদিৰ উপাদানো পৃথক পৃথক হোৱা কাৰণেও এই দুই প্ৰকাৰৰ পলসুৱা মাটিৰ প্ৰকাৰো পৃথক পৃথক। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পলসুৱা মাটিত বালি আৰু পলসৰ পৰিমাণ অধিক।

২.৪ : পানী

সংমণ্ডলটোৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহৰ মাজেৰে বা কাষেৰে বৈ যোৱা বহুকেইখন নদী আৰু জুৰি আছে, পাহাৰৰ ওপৰ অংশৰ বাহিৰে সাধাৰণতে ইয়াত পানীৰ অভাৱ নহয়। গোটেই অঞ্চলটোৰ উত্তৰ সীমাৰে বৈ গৈছে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী। এই সংমণ্ডলৰ মাজেৰে বৈ অহা বহু জন-জুৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰত মিলিত হৈছেহি। এই সংমণ্ডলৰ অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ আন এক নদী হৈছে কলং। এই নৈখনৰ লগতে কাৰ্বি আংলং আৰু উত্তৰ কাছাৰ পাহাৰৰ পৰা বৈ অহা বহু জন-জুৰি আহি ব্ৰহ্মপুত্ৰত মিলিত হৈছেহি।

ইয়াত পানীৰ পৰ্যাপ্ততা যথেষ্ট আৰু কুঁৱা খান্দিলেই পানী পোৱাটো কঠিন নহয়। বাৰিষাকালত কোনো কোনো ঠাইত পাঁচফুট মান খান্দিলেই পানীৰ স্তৰ পোৱা যায়। আনহাতে, খৰাং বতৰত এই পানীৰ উচ্চতা ত্ৰিছ ফুটতকৈ তললৈ সাধাৰণতে নামি নাযায়।

২.৫ : জলবায়ু

ইয়াৰ জলবায়ুৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্য হ'ল অতি মাত্ৰা আৰ্দ্ৰতা। উষ্ণতাও যথেষ্ট বৃদ্ধি পায় যদিও সঘনে বৰষুণ-বজ্ৰপাতৰ ফলত উষ্ণতা নিয়ন্ত্ৰণত থাকে। গতিকে ইয়াত ঋতুৰ চৰম উষ্ণতা আৰু আৰ্দ্ৰতা দেখা নাযায়। বছৰি গড় বৰষুণৰ পৰিমাণ ২.৯৬ মিলিমিটাৰৰ পৰা ৩৪১.৬২ মিলিমিটাৰ। তুলনামূলকভাৱে শুকান অঞ্চল হ'ল ধিং (ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ সমভূমি) আৰু ইয়াত গড় বৰষুণৰ পৰিমাণ হ'ল ১২৭০-১৫২৪ ইঞ্চি।

২.৬ : পৰিৱেশতন্ত্ৰ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য

বনাঞ্চলসমূহ উত্তৰ গ্ৰীষ্মপ্ৰধান সেমেকা ঋতু অনুযায়ী পাতধৰা বনাঞ্চলৰ প্ৰকাৰৰ (উপ গ্ৰুপ-৩৬)। এই বনাঞ্চলসমূহ দুটা বিভাগত বিভক্ত। ইয়াৰে এটা অংশ শাল অৰণ্য। কিন্তু দীৰ্ঘদিন ধৰি কৰি অহা জুমখেতি,

নিয়ন্ত্ৰণহীনভাৱে গছকটা আৰু জুয়েৰে জ্বলাই দিয়াৰ ফলত বনাঞ্চলৰ বিভিন্ন এলেকাৰ বৈশিষ্ট্যৰ বিভিন্ন ধৰণৰ পৰিৱৰ্তন ঘটিছে। এই বিষয়টোৰ বিশদ বিৱৰণৰ বাবে তলত বনাঞ্চলসমূহক বিভিন্ন শ্ৰেণীত বিভক্ত কৰা হৈছে—

- ক) শাল
- খ) শুকান বিবিধ প্ৰকাৰ
- গ) পশ্চিম বিবিধ প্ৰকাৰ
- ঘ) নদী অৱবাহিকা এলেকা
- ঙ) তৃণভূমি এলেকা
- চ) জলাশয় এলেকা

সোণাইকুছি বনাঞ্চলত দক্ষিণ-পশ্চিমত অৱস্থিত শালগছৰ বন। এই বন শেষ হৈছে উত্তৰ-পূবৰ ডিজু (উত্তৰ) উপত্যকাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চললৈকে। এই এলেকাত স্থানীয় বৈশিষ্ট্য সম্পন্ন আন কেতবোৰ প্ৰজাতিৰ গছ-গছনিৰ মিশ্ৰণ ঘটিছে এই বনাঞ্চলত। এই প্ৰজাতিৰ গছ-গছনিবোৰ হৈছে কৰৈ, জামু, আজাৰ, চাম আদি। এই গছ-গছনি সেমেকা এলেকাজুৰি দেখা যায়। আনহাতে, গমাৰি, চপা, আমৰি, পমা, ভেৰু, শিমলু আদি গছ সম্পূৰ্ণ শাল বনাঞ্চলতেই অৱস্থিত।

এই সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ গছ-গছনিৰ প্ৰধান তিনিটা প্ৰজাতি হৈছে আজাৰ, ভেলকৰ, খৰিয়ৰি, বাজী-ওঁ, টিনপতি, আমলখি, সৈৰা, বন-জামু আদি। তদুপৰি, ভেলকৰ, আজাৰ, বাঁহ, আমলখি, খলিয়ৰি, বন-জামু, সৈৰা, কাঞ্চন, টিনপতি, ঢেকীয়া, তৰা, কেতুৰি, জাৰমণি, মূৰফুলা আদি গছ-গছনিও ইয়াত আছে।

২.৭ : জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ প্ৰত্যাহ্বান

- অবৈধ অহা-যোৱা আৰু বাসস্থান, মাছমৰা, জন্তু চিকাৰ কৰা, জন্তু চৰোৱা আৰু গছ-কাঠ আৰু অন্যান্য বন উৎপাদন সংগ্ৰহ।
- বান আৰু নদীৰ খহনীয়া : বানপানীৰ কাৰণে ইয়াত হোৱা খহনীয়াৰ ফলত নদীৰ পাৰৰ বনাঞ্চলসমূহ ইয়াৰ গছ-গছনি সহিতে খহনীয়াত আক্ৰান্ত হয়। মূল্যবান গছ-গছনি যেনে শিমলু প্ৰজাতি আৰু অন্যান্য প্ৰজাতিৰ উদ্ভিদসমূহ বিশেষভাৱে সোণাইকুছি, কুকুৰাকাটা পাহাৰ বনাঞ্চল খহনীয়াৰ কবলত পৰি আহিছে।
- ধুমুহা : বৰষুণৰ সময়ছোৱাত হোৱা বিধ্বংসী ধুমুহাই গা-গছ ভঙা আৰু উভনা কাৰ্য সংঘটিত কৰি আহিছে। ইয়াৰ ফলত বনাঞ্চলসমূহত যথেষ্ট ক্ষতি হৈছে। এই ক্ষতি অধিক দেখা যায় মুকলি শাল অৰণ্যসমূহত।
- জুই : ঘাঁহনি অঞ্চলত নতুনকৈ ৰোপণ কৰা উদ্ভিদসমূহ জুইৰ ভয়াৱহতাৰ সন্মুখীন হৈ আহিছে।
- বছৰি বানপানী : অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত বানপানী হ'ল এক বাৰ্ষিক সমস্যা। এই সময়ছোৱাত বন্যপ্ৰাণীসমূহ ক্ষতিগ্ৰস্ত হয় আৰু বহু সময়ত সেইবোৰ আঘাতপ্ৰাপ্ত অথবা মৃত অৱস্থাত উদ্ধাৰ হয়।

২.৮ : অধিকাৰ আৰু ৰেহাই

সংৰক্ষিত বনাঞ্চল গঠনৰ প্ৰাৰম্ভিক সময়ত প্ৰতিখন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ বিপৰীতে উল্লেখ কৰা জাননীত প্ৰকাশ পোৱামতে বনাঞ্চলৰ লোকসকলক প্ৰদান কৰা অধিকাৰ আৰু ৰেহাই সাহায্যৰ বিস্তৃত বিৱৰণ হ'ল—

১। বৰপানী সংৰক্ষিত বনাঞ্চল— বনাঞ্চলৰ মাজেৰে পাৰ হোৱা তলৰ পথসমূহৰ দ্বাৰা অঞ্চলবাসীক যাতায়াতৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

ক) শিঙিমাৰীৰ পৰা বৈঠালাংছু

খ) শিঙিমাৰীৰ পৰা লেংৰি

২। লুটুমাৰি সংৰক্ষিত বনাঞ্চল— বনাঞ্চলৰ মাজেৰে পাৰ হোৱা তলৰ পথসমূহৰ দ্বাৰা অঞ্চলবাসীক যাতায়াতৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

ক) দাহপাৰাৰ পৰা বৰখল

খ) দোমাইঠগিৰি পৰা বৰপানী নদী

৩। বাগছাৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চল— বনাঞ্চলৰ মাজেৰে পাৰ হোৱা তলৰ পথসমূহৰ দ্বাৰা অঞ্চলবাসীক যাতায়াতৰ সুবিধা প্ৰদান কৰা হৈছে।

ক) ফুলগুৰি গাঁৱৰ পৰা কাহাংতাবান

খ) চিৰাং (দেওসুৰ) গাঁৱৰ পৰা কাহাংতাবান

৩। গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা আৰু জে এফ এম চিৰ ৰূপৰেখা

৩.১ মূল তথ্য

বুঢ়া ৰজাগাঁও এখন ৰাজহ গাঁও আৰু ই নগাঁও জিলাত অৱস্থিত। ২০-০৭-২০১৫ তাৰিখে জে এফ এম চিটো নগাঁও সংমণ্ডল প্ৰশাসনৰ অধীনত পঞ্জীয়ন কৰা হয় (পৰিশিষ্ট-IIIত পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ দিয়া হৈছে)। এই বনগাঁওখন সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত অৱস্থিত।

তালিকা-ক : জে এফ এম চিৰ মূল তথ্য

বিষয়	মূল তথ্য
জে এফ এম চিৰ নাম	বুঢ়া ৰজাগাঁও
গাঁও পঞ্চায়তৰ নাম	আমচৈ গাঁও পঞ্চায়ত
ৰাজহ চক্ৰৰ নাম	ৰহা
জিলাৰ নাম	নগাঁও
বন সংমণ্ডলৰ নাম	নগাঁও
বন আঞ্চলিকৰ নাম	ধৰমতুল
বন লাটৰ নাম	আমচৈ
গঠন হোৱা বছৰ	২০১২
পঞ্জীয়ন নম্বৰ	এন এ চি/এন/৩৬
জে এফ এম চিৰ সীমাৰ বৰ্ণনা	উত্তৰ : আমচৈ কাৰ্বি আংলং পথ দক্ষিণ : বৰগাঁও টংগিয়া গাঁও পশ্চিম : শিৱকুণ্ড মন্দিৰ পূব : আমচৈ বজাৰ

উৎস : জে এফ এম চিৰ তথ্য আৰু ২০১৭চনৰ মাৰ্চ মাহত অনুষ্ঠিত পি আৰ এ অনুশীলনৰ সময়ত হোৱা আলোচনা।

৩.২ : কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা

কাৰ্যকৰী সমিতি আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বৰ্ণনা তলৰ তালিকাত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। (পৰিশিষ্ট-IV : স্বাক্ষৰিত তালিকা, পৰিশিষ্ট-V : জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ)

তালিকা-খ : কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ

নাম	বয়স	অভিভাৱকৰ নাম	শিক্ষাগত অৰ্হতা	যোগাযোগ নম্বৰ	পদবী
ঘন সেনাপতি	২৯	দুৰ্গা সেনাপতি বুঢ়া বজাগাঁও, নগাঁও	সপ্তম	৮৭২৪৯১২৯৫২	সভাপতি
বলিন চন্দ্ৰ নাথ	৪৯	দীনকান্ত নাথ নাথগাঁও শিৱসাগৰ	উচ্চ মাধ্যমিক	৯৫৭৭০৯৭৯৯১	সম্পাদক
ভদ্র সেনাপতি	৫১	পিলিংগা সেনাপতি বুঢ়া বজাগাঁও, নগাঁও	দশম	৯৮৫৪১৬৮৬৬৪	সদস্য
বহেশ্বৰ সেনাপতি	৩৯	স্বৰ্গসিং সেনাপতি বুঢ়া বজাগাঁও, নগাঁও	অষ্টম	৮৪৮২৯৪৩৪৬	সদস্য
যোগেশ্বৰ কোঁৱৰ	৬১	মঙ্গল কোঁৱৰ বুঢ়া বজাগাঁও, নগাঁও	পঞ্চম		সদস্য
ৰবিন পাত্ৰ	৫১	ভূতাকা পাত্ৰ বুঢ়া বজাগাঁও, নগাঁও	পঞ্চম		সদস্য
নয়নী বড়ো	২৩	ধনে বড়ো বুঢ়া বজাগাঁও, নগাঁও	সপ্তম	৮৭৫১৮৮১৫০১	সদস্য
গহীন পাটৰ	৪৬	লোদাৰ পাটৰ বুঢ়া বজাগাঁও, নগাঁও	চতুৰ্থ		সদস্য
ৰেখা সেনাপতি	৩১	দিপন সেনাপতি বুঢ়া বজাগাঁও, নগাঁও	দশম		সদস্য
সাগৰ মচৰংগ	২১	পাদ্ৰ সেনাপতি বুঢ়া বজাগাঁও, নগাঁও	দ্বাদশ		সদস্য

উৎস : জে এফ এম চিৰ তথ্য।

৩.৩ : পৰিয়াল আৰু জনসংখ্যা গাঁথনি

গাঁওখনত বাস কৰা মুঠ ২৪৩টা পৰিয়ালৰ ভিতৰত ১২৫টাত সমীক্ষা চলোৱা হৈছে। পৰিয়াল সমীক্ষামতে ৮৮টা পৰিয়াল দাৰিদ্ৰ্য সীমাৰেখাৰ তলৰ।

তালিকা-গ : জনসংখ্যাৰ ৰূপৰেখা

প্ৰকাৰ	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	পুৰুষ	মহিলা	সৰ্বমুঠ
অ' বি চি	৩	৯	১১	২০
এছ টি	১২২	২৬১	২৬৮	৫২৯
সৰ্বমুঠ	১২৫	২৭০	২৭৯	৫৪৯

গাঁওখনৰ মুঠ জনসংখ্যা হৈছে ৫৪৯জন। ইয়াৰে ২৭০জন পুৰুষ আৰু বাকীখিনি মহিলা। গাঁওখনৰ জনসংখ্যাৰ ৫২৯গৰাকী এছ টি আৰু ২০গৰাকী অ' বি চি।

ইয়াৰ পৰা এইটো দেখা গ'ল যে—

- ১) এটা পৰিয়ালত গড় জনসংখ্যা হ'ল ৪জন
- ২) লিংগ অনুপাত হ'ল প্ৰতি ১০০০গৰাকী পুৰুষৰ বিপৰীতে ১০৩৩গৰাকী মহিলা

তালিকা-ঘ : বয়স অনুপাতে লোকৰ সংখ্যা

বয়স শ্ৰেণী	৫ বছৰৰ তলৰ	৫-১৮ বছৰৰ ভিতৰত	১৮-৪৫ বছৰৰ ভিতৰত	৪৫-৬০ বছৰৰ ভিতৰত	৬০ বছৰৰ ওপৰৰ
পুৰুষ	১৪	৬৬	১৩২	৩৯	১৯
মহিলা	২৩	৭৫	১২৮	৩৫	১৮
সৰ্বমুঠ	৩৭	১৪১	২৬০	৭৪	৩৭

৩.৪ : শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ

শিক্ষাগত অৰ্হতাৰ ৰূপৰেখা তালিকা 'ঙ'ত উল্লেখ কৰা হৈছে—

তালিকা-ঙ : শিক্ষাৰ বিৱৰণ

বয়স-শ্ৰেণী	প্ৰাথমিক	মধ্য ইং	উচ্চ মাঃ	উচ্চতৰ মাঃ	স্নাতক	স্নাতকোত্তৰ	অশিক্ষিত
২৫ বছৰৰ তলৰ	৪৪	৪৬	১৭	৩২	৪	০	৮৯
২৫ বছৰৰ ওপৰৰ	৫৬	৩৯	২৫	২৩	৩	০	১৩৪
সৰ্বমুঠ	১০০	৮৫	৪২	৫৫	৭	০	২২৩

গাঁওখনৰ ৫৬.৪৪ শতাংশতকৈ অধিক লোক শিক্ষিত।

সচৰাচৰ জীৱিকাৰ দক্ষতা বিভিন্ন ধৰণে গ্ৰহণ কৰা হয়— আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক। জে এফ এম চি এলেকাত অনানুষ্ঠানিকৰ অৰ্থ হৈছে পৰম্পৰাগত নিয়ম অনুসৰি দক্ষতা বিকাশ। এই অঞ্চলৰ লোকসকল তলত উল্লেখ কৰা ক্ষেত্ৰসমূহত পৰম্পৰাগতভাৱে দক্ষ :

- (১) কৃষি
- (২) গাহৰি পালন

৩.৫ : ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ

গাঁওবাসী মূলতঃ কৃষি আৰু পশুধন প্ৰতিপালনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

গাঁওখনত ভূমিৰ ব্যৱহাৰৰ ধৰণ তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

কৃষিভূমি : ৪৮.৪২ শতাংশ

গছ-গছনিৰে আবৃত অঞ্চল : ১০ শতাংশ

বাসস্থান : ২৯.২৮ শতাংশ

পতিত ভূমি : ১২.৩ শতাংশ

৩.৬ : ভূমি ধাৰণৰ ধৰণ

ভূমি ধাৰণৰ ধৰণ অনুসৰি পৰিয়ালসমূহৰ প্ৰকাৰ তলত দিয়াধৰণৰ—

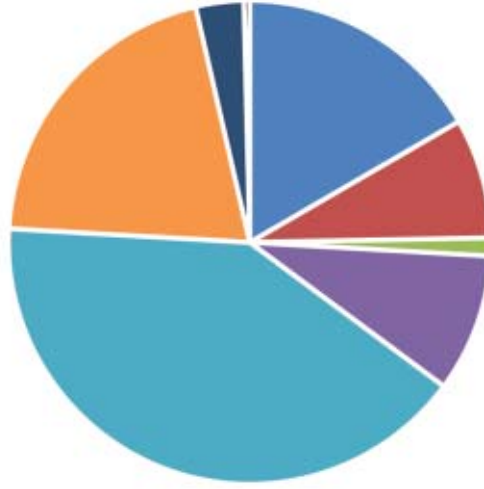
- * ২৫টা পৰিয়াল ভূমিহীন
- * ৬০টা পৰিয়াল উপাস্ত কৃষক (২ হেক্টৰতকৈ কম)
- * ৩৫টা পৰিয়াল ক্ষুদ্ৰ খেতিয়ক (২-১০ হেক্টৰ)

৩.৭ : পশুধন

গাঁওখনৰ পৰিয়ালসমূহে প্ৰতিপালন কৰা পশুধনৰ মুখ্য প্ৰকাৰসমূহ এনেধৰণৰ—

ক্রমিক নং	পশুধন	সংখ্যা
১	গাইগৰু	৮৩
২	বলধ	৪০
৩	ম'হ	৬
৪	হাঁহ	৪৬
৫	কুকুৰা	২০৩
৬	গাহৰি	১০২
৭	ছাগলী	১৬
৮	ভেৰা	২

পশুধন

■ গাইগর ■ বলথ ■ ম'হ ■ হাঁহ ■ কুকুৰা ■ গাহৰি ■ ছাগলী ■ ভেৰা

৩.৮ : গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু যোগাযোগ সুবিধা

যিকোনো জনগোষ্ঠীতে সাধাৰণ আন্তঃগাঁথনিৰ উপলব্ধতাই জীৱিকাৰ নিৰ্বাহক্ষম উপায় বিকাশত সহায় কৰে। গাঁওখনত বৰ্তমানৰ আন্তঃগাঁথনিৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। গাঁওখনৰ আন্তঃগাঁথনিৰ বৰ্তমানৰ অৱস্থা—

তালিকা— চঃ বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি

ক্রমিক নং	আন্তঃগাঁথনি	অৱস্থিতি গাঁৱৰ ভিতৰত নে বাহিৰত	সংখ্যা (যদি প্ৰযোজ্য)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (মিঃ/কিঃমিঃ হিচাপত)	অৱস্থা আৰু বৰ্তমান সেইবোৰ ব্যৱহাৰৰ উপযোগিতা
১	বাছ আস্থান	বাহিৰত	১	১ কিঃমিঃ	মধ্যম
২	প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	বাহিৰত	১	১.৫ কিঃমিঃ	মধ্যম
৩	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	ভিতৰত	১	-	মধ্যম
৪	মাধ্যমিক বিদ্যালয়	বাহিৰত	২	১.৫ কিঃমিঃ	মধ্যম
৫	উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	বাহিৰত	২	১.৫ কিঃমিঃ	মধ্যম
৬	উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়	নাই	-	-	-
৭	মহাবিদ্যালয়	নাই	-	-	-
৮	ডাকঘৰ	বাহিৰত	১	১.৫ কিঃমিঃ	মধ্যম
৯	বেংক	বাহিৰত	১	১ কিঃমিঃ	মধ্যম
১০	টেলিফোন	—	—	—	—
১১	অংগনবাড়ী কেন্দ্ৰ	ভিতৰত	৩	-	-
১২	গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়	বাহিৰত	২	-	-
১৩	ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয়	বাহিৰত	১	৩৪ কিঃমিঃ	মধ্যম
১৪	আৰক্ষী চকী/থানা	বাহিৰত	১	৩৪ কিঃমিঃ	মধ্যম
১৫	বন লাট কাৰ্যালয়	বাহিৰত	১	১০ কিঃমিঃ	মধ্যম
১৬	বন আঞ্চলিক কাৰ্যালয়	বাহিৰত	১	৩ কিঃমিঃ	মধ্যম
১৭	ৰে'ল ষ্টেচন	বাহিৰত	১	৩৬ কিঃমিঃ	মধ্যম
১৮	খোৱাপানীৰ উৎস	বাহিৰত	১	৩ কিঃমিঃ	মধ্যম
১৯	ৰাজহুৱা সভাঘৰ	নাই	-	-	-
২০	বিদ্যুৎ সংযোজিত ঘৰ	-	৭০	-	মধ্যম
২১	ষ্ট্ৰীট লাইট	নাই			
২২	ট্ৰেণ্টৰৰ সংখ্যা	—			
২৩	পাৱাৰ টিলাৰৰ সংখ্যা	৯	৯	-	মধ্যম
২৪	মন্দিৰ/গীৰ্জা/মছজিদ/ নামঘৰ	মন্দিৰ-৩ নামঘৰ-৩			মধ্যম
২৫	জিলা মুখ্য কাৰ্যালয়	নগাঁও			মধ্যম
২৬	গাড়ীৰ সংখ্যা (কাৰ-ট্ৰাক)	ভিতৰত	৩	-	মধ্যম
২৭	জে চি বিৰ সংখ্যা	নাই	-	-	মধ্যম
২৮	নিকটৱৰ্তী বজাৰ	আমচে বজাৰ	-	-	মধ্যম

উপৰোক্ত তালিকাখনৰ পৰা গাঁওখনৰ আন্তঃগাঁথনি তলত দিয়া ধৰণে উল্লেখ কৰিব পাৰি—

বাস্তৱিক আন্তঃগাঁথনি : গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকল প্ৰাথমিক আন্তঃগাঁথনি যেনে পকী বাস্তা, বিজুলী, পানীযোগান, মোবাইল নেটৱৰ্ক আদিৰ পৰা বঞ্চিত।

শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ সুবিধা : অঞ্চলটোত শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্যৰ ন্যূনতম সা-সুবিধা উপলব্ধ। ৰাজহুৱা পৰিবহণ ব্যৱস্থা উপলব্ধ নোহোৱা বাবে গাঁৱৰ লোকসকলে চাইকেলেৰে যাতায়াত কৰিবলগীয়া হয়।

চৰকাৰী কাৰ্যালয় : চৰকাৰী কাৰ্যালয়সমূহ (যেনে আৰক্ষী থানা, ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয়, বন লাট কাৰ্যালয় আদি) গাঁওখনৰ পৰা যথেষ্ট দূৰৈত অৱস্থিত। আৰু সেইসমূহলৈ যাবৰ বাবে অঞ্চলটো বা তাৰ নিকটৱৰ্তী অঞ্চলৰ পৰা কোনো ধৰণৰ ৰাজহুৱা পৰিবহণ ব্যৱস্থা নাই।

বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি : বেংক আৰু ডাকঘৰৰ দৰে বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানসমূহ বাসস্থানৰ পৰা বাহিৰত অৱস্থিত।

৩.৯ : কৃষি/শস্য

গাঁওখনৰ অধিকাংশ লোক শালিধানৰ খেতিৰ লগত জড়িত

গাঁওখনত উৎপাদিত কৃষিজাত শস্যৰ পৰিমাণ তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

(ক) শালি : প্ৰতি হেক্টৰত ১৬০০ কুইণ্টল। উৎপাদন হাৰ : ২৪০০ কিলোগ্ৰাম প্ৰতিহেক্টৰ

৩.১০ : পশুখাদ্যৰ উপলব্ধতা

পশুখাদ্যৰ বাবে গাঁওবাসী সমীপৱৰ্তী বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

* বনাঞ্চল

* স্থানীয় গাঁও এলেকা

৩.১১ : বজাৰ

গাঁওবাসীয়ে ব্যৱহাৰ কৰা মূল বজাৰসমূহ হ'ল—

* গেলামাল/পি ডি এছ : গাঁৱৰ ভিতৰত এখন গেলামালৰ দোকান

* সাপ্তাহিক/তিনি দিনীয়া বজাৰ : ১ কিলোমিটাৰ দূৰৈৰ আমচে সাপ্তাহিক বজাৰ

* মূল বজাৰ : ১ কিলোমিটাৰ দূৰৈৰ আমচে

৩.১২ : পানী

অঞ্চলটোৰ মূল পানীৰ উৎসসমূহ এনেধৰণৰ—

* দমকল : ১ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : পৰ্যাপ্ত : বছৰজুৰি)

* কুঁৱা : ১০ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : ঋতুকালীন)

* জান-জুৰি : ২ (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : বছৰজুৰি)

৩.১৩ : শক্তির ব্যৱহাৰ

গাঁওখনৰ শক্তিৰ মূল উৎস তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ—

- * কাঠখৰি : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ৬০টা (উৎস : বনাঞ্চল)
- * কেৰাচিন : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ১২০টা (উৎস : স্থানীয় বজাৰ)
- * বন্ধন গেছ : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ২০টা (উৎস : বজাৰ)
- * বিদ্যুৎ : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ৬০টা

৩.১৪ : আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা

সামাজিক গঠন : গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকল তিৱা-হিন্দু সম্প্ৰদায়ৰ। তেওঁলোকৰ মাজত শ্ৰেণী বিভাজন আছে যদিও কোনো ধৰণৰ গুৰুতৰ সামাজিক বিভাজন নাই। মহিলাসকলৰ অৱস্থা সন্তোষজনক।

অৰ্থনৈতিক পৰিস্থিতি : অৰ্থনৈতিক পৰিস্থিতি বৰ শোচনীয়, সন্তোষজনক নহয়। জীৱিকাৰ প্ৰধান উৎস হ'ল কৃষি। অধিকাংশ পৰিয়ালৰে বাৰ্ষিক আয় হৈছে ২৫,০০০-৩৫,০০০।

৪। জীৱিকা সম্পদৰ সবিশেষ আৰু দুৰ্বলতা প্ৰসংগ

গাঁৱৰ জীৱিকা সম্পদ আৰু এইবোৰৰ সাম্প্ৰতিক অৱস্থা সন্দৰ্ভত ইয়াত আলোচনা কৰা হৈছে। দুৰ্বলতা প্ৰসংগতো ইয়াত বিশ্লেষণ কৰা হৈছে।

৪.১ জীৱিকা সম্পদৰ বিশ্লেষণ

নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা ফ্ৰেমৱৰ্ক (এছ এল এফ) মতে, এখন গাঁৱত জীৱিকাৰ বিকাশৰ বাবে দৰকাৰী পাঁচটা সৰ্বাধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ জীৱিকা সম্পদ হৈছে মানৱ সম্পদ, আৰ্থিক সম্পদ, সামাজিক সম্পদ, প্ৰাকৃতিক সম্পদ আৰু বস্তুগত সম্পদ। এই পাঁচটা সম্পদৰ স্থিতি তলত আলোচনা কৰা হ'ল—

মানৱ সম্পদ :

বুঢ়া বজাগাঁও পৰিপ্ৰেক্ষিতত দেখা যায় যে ইয়াৰ সাক্ষৰতাৰ হাৰ ৫৬.৪৪ শতাংশ। গাঁওবাসীৰ বয়ন, বাঁহ-বেতৰ শিল্পী কম্পিউটাৰ আৰু চিলাইৰ দক্ষতা আছে। বৃত্তিগত দিশ বিবেচনা কৰিলে দেখা যায় যে গাঁও বেছি ভাগ সদস্যই কৃষিৰ জৰিয়তে জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰি আছে, আনহাতে অন্যসকল ফেণ্টুৰিৰ কৰ্মচাৰী, দোকানী, ক্ষুদ্ৰ ব্যৱসায়ী, চৰকাৰী চাকৰিয়াল আদি। বুঢ়া বজাগাঁৱত মুঠ জনসংখ্যাৰ ৬০.৮৩ শতাংশ হ'ল কাম কৰিব পৰা বয়স গ্ৰুপৰ। এই উচ্চ কৰ্মী গ্ৰুপৰ সংখ্যাই এইটো নিদৰ্শ কৰে যে গাঁওখনত এক শক্তিশালী কৰ্মশক্তি আছে। যিটোৱে গাঁওখনৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা উন্নত কৰাৰ যথেষ্ট সুবিধা আছে।

অৱশ্যে লিংগগত পাৰ্থক্যৰ বাবে শাৰীৰিক কাম-কাজৰ প্ৰকাৰ বেলেগ। কৃষি কাৰ্য যেনে হালবোৱা, জলসিঞ্চন আদি কামত মহিলাসকলতকৈ পুৰুষসকল অধিক সক্ৰিয়। আনহাতে মহিলাসকল অনা-কৃষি খণ্ড যেনে বন্ধা-বঢ়া আদি কামতে বেছি ভাগ নিয়োজিত হৈ থাকে।

বস্তুগত সম্পদ :

বস্তুগত আন্তঃগাঁথনিৰ উপলব্ধতা বা অনুপস্থিতিয়ে গাঁও এখনৰ বস্তুগত সম্পদ বিশ্লেষণত সহায় কৰে। অঞ্চলটোৰ শিক্ষানুষ্ঠানৰ কথা বিবেচনা কৰিলে দেখা যায় যে গাঁওখনৰ ভিতৰত মাত্ৰ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়হে অৱস্থিত, মধ্য ইংৰাজী আৰু উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয় ১.৫ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত অৱস্থিত। অঞ্চলটোত কোনো উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয় নাই। ইয়াৰ ফলত উচ্চ শিক্ষা গ্ৰহণৰ প্ৰতি আগ্ৰহী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল নিৰুৎসাহিত হৈ আহিছে।

গাঁওখনৰ ভিতৰৰ বা ইয়াৰ নিকটৱৰ্তী অঞ্চলসমূহৰ কেঁচা ৰাস্তাসমূহৰ বাবে যাতায়াত আৰু দৈনন্দিন যোগাযোগৰ ক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সমস্যা হিচাপে দেখা দি আহিছে। স্বাস্থ্য সেৱাৰ মুখ্য উৎস প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ আৰু অন্যান্য কাৰ্যালয় যেনে বেংক, ডাকঘৰ আদি ১.৫ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত অৱস্থিত। মুঠতে ক'বলৈ হ'লে গাঁওখনৰ সামগ্ৰিক আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত মনোযোগ দিয়াৰ প্ৰয়োজন আছে, যাতে ইয়াৰ দক্ষতা উন্নয়ন ঘটাব পাৰি।

প্ৰাকৃতিক সম্পদ : গাঁওখনৰ প্ৰাকৃতিক সমলৰ পৰ্যাপ্ততাই অঞ্চলটোক প্ৰাকৃতিক সম্পদত চহকী কৰি তুলিছে। বুঢ়া ৰজাগাঁৱত পোৱা বিস্তৃত প্ৰজাতিৰ বনৰীয়া জন্তুসমূহৰ ভিতৰত হাতী, বান্দৰ, শিয়াল, হৰিণা আদি প্ৰধান আৰু চৰাইসমূহৰ ভিতৰত মইনা, ভাটো আদি উল্লেখযোগ্য।

কৃষিভূমিৰ ক্ষেত্ৰত ৫০০ বিঘা মাটি সাৰুৱা শ্ৰেণীভুক্ত, যাৰফলত সামগ্ৰিক উৎপাদন বৃদ্ধিত সহায়ক হৈছে।

সামাজিক সম্পদ : সামাজিক, সাংস্কৃতিক আৰু ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানসমূহৰ উপস্থিতিয়ে গাঁওখনৰ সামাজিক সম্পদত অৰিহণা যোগাই আহিছে। বুঢ়া ৰজাগাঁৱত ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান হিচাপে তিনিটা মন্দিৰ আৰু তিনিটা নামঘৰ আছে আৰু সামাজিক-সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান যেনে যুৱ সংঘ আৰু ক্ৰীড়া সংঘৰ লগতে আত্মসহায়ক গোটো আছে। অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰই প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য সেৱাৰ যতন লোৱাৰ লগতে প্ৰাক্-প্ৰসৰ অৱস্থাত মহিলাসকল আৰু শিশুৰ যত্ন লয়।

এই সকলো অনুষ্ঠানে সমন্বয় আৰু একতাৰ ভাব গঢ়ি তোলাত সহায় কৰাৰ লগতে সামগ্ৰিক সামাজিক অৱস্থা উন্নয়নত গুৰুত্বপূৰ্ণ অৱদান আগবঢ়ায়।

বিত্তীয় সম্পদ : সম্প্ৰদায়ৰ সৰ্বাংগীণ বিকাশৰ বাবে এখন গাঁৱৰ মজবুত অৰ্থনৈতিক সম্পদে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে। বেংক আৰু ডাকঘৰ বুঢ়া ৰজাগাঁৱৰ পৰা ১.৫ কিলোমিটাৰ দূৰত্বত অৱস্থিত। এনে ধৰণৰ বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানে জনসাধাৰণক অতি সহজে সেৱা আগবঢ়াই তেওঁলোকৰ দক্ষতা বৃদ্ধি কৰাটো অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। ইয়াত ১৫টা আত্মসহায়ক গোট আছে, যিসমূহে সৰ্বসাধাৰণক অতি কম সুতত ঋণ প্ৰদানৰ সুবিধা আগবঢ়াই আহিছে।

৪.২ : জীৱিকা সম্পদ-পঞ্চভূজ (Pentagon)

সম্প্ৰতি জীৱন নিৰ্বাহৰ সম্পদৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি চলোৱা বিশ্লেষণ আৰু সমীক্ষা অনুসৰি গাঁওখনত জীৱিকাৰ পঞ্চভূজ নিৰ্ণয় কৰা হৈছে। কিন্তু এই জীৱিকাৰ পঞ্চভূজ ভাৰসাম্যহীন। ইয়াৰ মাজত থকা দুৰত্ব হ্ৰাস কৰিবলৈ হ'লে গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ কৌশল আৰু কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰিব লাগিব।

৪.৩ : দুৰ্বলতা প্ৰসংগ বিশ্লেষণ

বিভিন্ন গৱেষণা অধ্যয়নে দেখুৱাইছে যে যদিও গাঁওখন পাঁচটা জীৱিকা সম্পদত চহকী, তথাপি গাঁওখনত দেখা দিয়া কিছুমান দুৰ্যোগ বা দুৰ্বলতাৰ বাবে জীৱন ধাৰণৰ নিৰ্ধাৰিত লক্ষ্যত উপনীত হোৱাত গাঁওবাসী বিফল হৈছে। বহু ক্ষেত্ৰত এইটো দেখা গৈছে যে যদিও তেওঁলোক বন আৰু বাঁহৰ দৰে প্ৰাকৃতিক সম্পদত চহকী, বা সাৰুৱা কৃষিভূমি পৰ্যাপ্ত, পোকৰ আক্ৰমণ, বানপানী আৰু সংক্ৰমিত ৰোগৰ বাবে অঞ্চলটোৰ জীৱিকা আৰু জীৱিকা সম্পদত ঋণাত্মক প্ৰভাৱ পৰা দেখা যায়। বুঢ়া ৰজাগাঁৱত, দুৰ্যোগৰ ভিতৰত জুন, জুলাই আৰু আগষ্ট মাহত বানপানী হয়; মে'-অক্টোবৰ মাহত মেলিৰিয়াৰ দৰে ৰোগ এক সাধাৰণ ঘটনা। অঞ্চলটোত বন্যজন্তুৰ উপদ্ৰৱো চলে, যাৰফলত শস্য আৰু সম্পত্তিৰ অনিষ্ট সাধন হয়।

৪.৪ : ঋতু অনুযায়ী কৃষিৰ দিনপঞ্জী

ঋতুকালীন দিনপঞ্জী সম্প্ৰদায়টোৰ লগত হোৱা আলোচনাৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা হৈছিল। ইয়াত বিভিন্ন শস্যৰ ঋতু প্ৰতিফলিত হৈছে। শালিধানৰ খেতি জুনৰ পৰা জানুৱাৰীলৈ কৰা হয়। আনহাতে, ৰবিশস্য সাধাৰণতে ছেপ্টেম্বৰ-মাৰ্চত কৰা হয়। কৃষিভূমিসমূহ বন্যজন্তুৰ উপদ্ৰৱ প্ৰৱণ, যাৰফলত প্ৰতিবছৰে শস্য নষ্ট হয়। বানপানীয়ে মেলিৰিয়াসদৃশ ৰোগ বিয়পায় আৰু লগতো অন্যান্য পানীৰ পৰা উৎপন্ন ৰোগৰো প্ৰাদুৰ্ভাৱ ঘটায়। ওচৰত যিহেতু কোনো উপযুক্ত স্বাস্থ্য সেৱা সুবিধা নাই, বাৰিষাৰ সময়ত ইয়াৰ লোকসকল দীৰ্ঘদিন ধৰি ৰোগত আক্ৰান্ত হৈ থাকিবলগীয়া হয়, যিটোৱে তেওঁলোকৰ জীৱন ধাৰণত পোনপটীয়া প্ৰভাৱ পেলায়।

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ ঋতু অনুযায়ী কৃষিৰ দিনপঞ্জী

মাহ	জানু	ফেব্ৰু	মাৰ্চ	এপ্ৰিল	মে'	জুন	জুলাই	আগষ্ট	ছেপ্টে	অক্টো	নৱে	ডিচে
খেতি						শালি ধান						
	ৰবিশস্য							ৰবিশস্য (পাচলি)				
দুৰ্যোগ (বানপানী আৰু জন্তুৰ উপদ্ৰৱ)						বানপানী						
	হাতী উপদ্ৰৱ											
ৰোগ					মেলেৰিয়া							
						জাপানীজ এনকেফেলাইটিছ						

৫। সাম্প্রতিক পৰিকল্পনা আৰু কাৰ্যসূচী

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত প্ৰত্যক্ষ প্ৰভাৱ পেলোৱা অন্য কিছু গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিকল্পনা আৰু ৰূপায়ণ পদ্ধতি আৰু প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয়ে ইয়াত আলোচনা কৰা হ'ব। তাৰ ভিতৰত প্ৰধান হৈছে ৰাজ্যৰ বনাঞ্চলত বন আৰু বন্যপ্ৰাণীৰ সংৰক্ষণ আৰু বহনক্ষম বিকাশৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা সামগ্ৰিক কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা। বন্যপ্ৰাণী এলেকাত এই পৰিকল্পনাক কোৱা হয় ব্যৱস্থাপনা পৰিকল্পনা আৰু ব্যাঘ্ৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলত ইয়াক কোৱা হয় বাঘ সংৰক্ষণ পৰিকল্পনা। তদুপৰি, অন্য কিছু আঁচনি আছে যেনে জনজাতি উপ-পৰিকল্পনা (টি এছ পি) আৰু অনুসূচিত জাতি পৰিকল্পনা (এছ চি পি), যিবোৰ বন বিভাগৰ জৰিয়তে বনগাঁওসমূহত ৰূপায়ণ কৰা হয়। অন্য কিছু বিভাগে স্বাস্থ্য, শিক্ষা, শক্তি, জলসিঞ্চন আৰু জীৱিকাৰ ব্যৱস্থা কৰে। এই বিভাগবোৰে প্ৰায়ে বনগাঁওসমূহত আঁচনি ৰূপায়ণ কৰে।

অসম যৌথ (ৰাইজৰ অংশগ্ৰহণ) বন ব্যৱস্থাপনা বিধি, ১৯৯৮ প্ৰণয়ন কৰাৰ পাছত যৌথ বন ব্যৱস্থাপনা আৰম্ভ কৰা হয় আৰু ২০০২ চনত জে এফ এম চি আৰু ই ডি চিসমূহ স্থাপন কৰা হয়। ইয়াৰ পূৰ্বে কিছু কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাত যৌথ বন ব্যৱস্থাপনা চক্ৰ স্থাপনৰ পৰামৰ্শ দিয়া হৈছিল। তদুপৰি, ৰাষ্ট্ৰীয় কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা সংকেত, ২০১৪ত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ ওপৰত জোৰ দিয়া হৈছিল আৰু ইয়াৰ বাবে সবিশেষ নীতি-নিৰ্দেশনাও প্ৰস্তুত কৰিছিল। এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা ৰাষ্ট্ৰীয় কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা সংকেত (২০১৪)ৰ আধাৰত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

৫.১ : কৰ্ম পৰিকল্পনাৰ সৈতে সংযোগকৰণ :

অতি ঘনবসতিপূৰ্ণ বৰ্তমান নগাঁও আৰম্ভণিতে নগাঁও হিচাপে পৰিচিত আছিল। ১৮১০ চনৰ শেষাৰ্ধত বাৰ্মিজ শাসনকালত এই অঞ্চলটো প্ৰায়ে হিংসাৰ বলি হৈ আহিছিল। সেই সময়ত বাৰ্মিজৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিৰোধমূলক আন্দোলন গঢ়ি তুলিবলৈ কোনো ধৰণৰ নেতৃত্ব গঠন হোৱা নাছিল। যেতিয়া ব্ৰিটিছে আহি এই বাৰ্মিজসকলক সম্পূৰ্ণভাৱে অসমৰ পৰা উচ্ছেদ কৰিলে তাৰ পিছতহে এই লোকসকলে স্বস্তিৰ নিশ্বাস পেলায়। ১৮২৬ চনৰ ইয়াণ্ডাবু সন্ধিমতে, এই অঞ্চলটো ব্ৰিটিছৰ হাতলৈ যায়। ১৮৩২ চনত নগাঁৱক পৃথক প্ৰশাসনীয় জিলা গোট হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া হয়। ১৮৩৯ চনত কলং নদীৰ পাৰত জিলা মুখ্য কাৰ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়। এই জিলা মুখ্য কাৰ্যালয়ক নগাঁও নামেৰে জনা যায় আৰু ক্ৰমান্বয়ে ই এখন চহৰলৈ ৰূপান্তৰিত হয়। ১৮৯৩ চনত ই এখন পৌৰসভালৈ ৰূপান্তৰিত হয়।

এই পৰিকল্পনাখন আই এফ এছ শশীকান্ত শ্ৰীবাস্তৱৰ দ্বাৰা প্ৰস্তুত কৰা নগাঁও সংমণ্ডলৰ কৰ্ম পৰিকল্পনাৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। কৰ্ম পৰিকল্পনাৰ বিভিন্ন উদ্দেশ্য পৰিচালনাৰ বাবে তলৰ ডটা চক্ৰ গঠন কৰা হৈছে।

- ক) শাল কৰ্মচক্ৰ (এছ ডব্লিউ চি)
- খ) চেণ্ডণ কৰ্মচক্ৰ (টি ডব্লিউ চি)
- গ) অন্যান্য বৃক্ষৰোপণ কৰ্মচক্ৰ (এম পি ডব্লিউ চি)
- ঘ) বনসৃজন কৰ্মচক্ৰ (এ ডব্লিউ চি)
- ঙ) বাঁহ ৰোপণ কৰ্মচক্ৰ (বি অ' ডব্লিউ চি)
- চ) সুৰক্ষা কৰ্মচক্ৰ (পি ডব্লিউ চি)

৫.১.২ : বনাঞ্চলৰ সুৰক্ষা

অৱশিষ্ট প্ৰাকৃতিক বনাঞ্চল আৰু তাত থকা বিভিন্ন বন প্ৰজাতিৰ সংৰক্ষণৰ দ্বাৰা সংমণ্ডলটোৰ প্ৰাকৃতিক ঐতিহ্য সংৰক্ষণ আৰু সুৰক্ষা কৰাটো অতি প্ৰয়োজনীয়। বন হিচাপে বন সুৰক্ষা বৰ্তমান সময়ত অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ পদক্ষেপ হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হৈছে, তলৰ কাৰ্যসমূহ এই কৰ্ম পৰিকল্পনাত পৰামৰ্শ হিচাপে গ্ৰহণ কৰা হৈছে—

১। অবৈধ বিচৰণ, বেদখল আদি কমাৰৰ বাবে সংৰক্ষিত বনাঞ্চল এলেকাত নিশ্চিদ্ৰ পহৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰা হৈছে।

- ২। সকলো শংকাপূৰ্ণ আঞ্চলিকতে বনৰ সম্পত্তি সুৰক্ষাৰ বাবে পেট্রোলিঙৰ গাড়ী প্ৰদান কৰিব লাগিব।
- ৩। বৰপানী, কপিলী, কিলিং নদী আদিত পেট্রোলিঙৰ বাবে মটৰবোট প্ৰদান কৰিব লাগে।
- ৪। বৰ্তমানৰ সকলো যান-বাহন অতি সোনকালে মেৰামতি কৰিব লাগিব।
- ৫। জৰুৰী কালত অতি সোনকালে যোগাযোগ স্থাপন কৰিবৰ বাবে বেতাঁৰ যোগাযোগ ব্যৱস্থাৰ দৰে নতুন সুবিধা পৰ্যাপ্ত কৰিব লাগিব।
- ৬। নতুন বেদখল ৰোধ কৰিব বাবে সকলোধৰণৰ প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থা হাতত ল'ব লাগে। ইতিমধ্যে বেদখল হৈ থকা এলেকা বেদখলমুক্ত কৰি তাত নতুনকৈ বৃক্ষৰোপণৰ বাবে তৎকালীন সুবিধা গ্ৰহণ কৰিব লাগে।
- ৭। বন সম্পদ সুৰক্ষাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বাজেট নিৰ্ধাৰণ কৰিব লাগে।
- ৮। স্থানীয় বন সুৰক্ষা আৰু পুনৰ সৃজন সমিতি প্ৰতিটো আঞ্চলিক আৰু লাট পৰ্যায়ত গঠন কৰি সুৰক্ষা ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

৫.২ : অতীতত বন বিভাগে লোৱা কাৰ্যসূচী :

৫.২.১ : জে এফ এম চি গঠন :

বনাঞ্চল এলেকা আৰু প্ৰান্তীয় বন এলেকাত যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি গঠন কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হয় ২০০৩-২০০৪ বৰ্ষৰ সময়ত, ইয়াৰ এটা উদ্দেশ্য হৈছে জে এফ এম চিৰ সহযোগিতাৰ সৈতে বন সুৰক্ষা। আৰম্ভণি সময়ত বহুতো প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হৈছিল জে এফ এম চিসমূহৰ দ্বাৰা, যেনে— ৰাজহুৱা সভাঘৰ নিৰ্মাণ, খোৱাপানী ব্যৱস্থা, বিদ্যালয় গৃহ মেৰামতি, স্কুল ইউনিফৰ্ম যোগান, ডেস্ক-বেঞ্চ যোগান, জিৰণি গৃহ নিৰ্মাণ, ৰাস্তা মেৰামতি আৰু নিৰ্মাণ আদি।

উপৰোক্ত প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচীত বৃক্ষৰোপণ আৰু নাৰ্ছাৰী স্থাপনো সংযোগ কৰা হয়। জে এফ এম চি এলেকাৰ অধীনত বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচীসমূহ গ্ৰহণ কৰা হয় এন এ পি, এন বি এম, এ চি চি পি-এন এ আৰ এম আই এল, বনগাঁও উন্নয়ন আঁচনি, ঔষধি আৰু সুগন্ধি উদ্ভিদ বোৰ্ড, ভোটএৰা আঁচনিৰ অধীনত। এই আঁচনিসমূহত নগাঁও বনসংমণ্ডলৰ অধীনত নগাঁও আৰু মৰিগাঁও জিলাত ৮৬টা জে এফ এম চিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হয়।

৫.২.২ : নগাঁও সংমণ্ডলৰ অধীনত বিশেষ কৰ্ম উন্নয়ন :

ৰাজ্যিক পৰিকল্পনা আঁচনিৰ অধীনত বিভিন্ন বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচী যেনে আৰ ডি এফ, এ বি ৰাই আদি গ্ৰহণ কৰি ক্ষতিগ্ৰস্ত বন এলেকা উন্নয়ন আৰু বৰ্তমানৰ সংৰক্ষিত বনাঞ্চলসমূহ সংৰক্ষণৰ বাবে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হয়। ৰাজ্যিক পৰিকল্পনা আঁচনিৰ অধীনত প্ৰাকৃতিক পুনৰ গঠন সাহায্য গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। শাল অৰণ্য আৰু অন্যান্য প্ৰজাতিৰ অৰণ্যৰ বাবে আৰু বাহ্যিকভাৱে সাহায্যকৃত প্ৰকল্পৰ অধীনত গ্ৰহণ কৰা হৈছিল এন এ আৰ এম আই এল আৰু এ পি এফ বি চি। ইয়াৰ উপৰি বহুকেইটা যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি গঠন কৰা হয়। বৃক্ষৰোপণ, মাটি আৰু আৰ্দ্ৰতা সংৰক্ষণ কাৰ্যৰ বাবে য'ত বন প্ৰান্তীয় গাঁওবাসী আৰু যিসকল ব্যক্তি বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল অথবা বন ধ্বংসৰ লগত জড়িত তেওঁলোকৰ অংশগ্ৰহণেৰে, যাতে তেওঁলোকক জীৱিকাৰ বাবে অন্য কাৰ্যসূচী গ্ৰহণত সহায় কৰিব পৰা যায়।

ৰাষ্ট্ৰীয় বাঁহ অভিযানৰ অধীনত নগাঁও সংমণ্ডল এলেকাৰ অধীনৰ ব্যক্তি/জে এফ এম চি সদস্যসকলক বিকল্প জীৱিকাৰ বাবে সক্ষম কৰি তুলিব পৰা যায়। তাৰবাবে বিভিন্ন প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰা হৈছিল। ইয়াৰ ভিতৰত ধূপকাঠি প্ৰস্তুত, হস্তশিল্প উৎপাদন কেন্দ্ৰত বাঁহৰ ফাৰ্ণিচাৰ আৰু অন্য স্থানীয় হস্তশিল্প উৎপাদন, যিটো বাজিয়াগাঁও, চামগুৰিত স্থাপন কৰা হৈছিল। জে এফ এম চি এলেকাৰ অধীনত বাঁহ ৰোপণ কাৰ্যসূচীও গ্ৰহণ কৰা হয়। ঔষধি উদ্ভিদ আঁচনিৰ অধীনত, শালনা আঞ্চলিকৰ অধীনত ঔষধি গছ ৰোপণৰ কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হৈছিল।

৫.২.২.১ : জে এফ এম চিৰ বন গাঁও। ২০০৬-২০০৭ আঁচনি

বছৰ	আঞ্চলিকৰ নাম	জে এফ এম চিৰ নাম	প্ৰকাৰ	মাটিকালি হেক্টৰ
২০০৬-০৭	কামপুৰ আঞ্চলিক, কামপুৰ	পিলখানা-১	কৃত্ৰিম পুনৰসৃজন	২০.০০
	কামপুৰ আঞ্চলিক, কামপুৰ	পিলখানা-২	কৃত্ৰিম পুনৰসৃজন	২০.০০
	উত্তৰ আঞ্চলিক, শালনা	বৰহোলা	কৃত্ৰিম পুনৰসৃজন	১৫.০০
	উত্তৰ আঞ্চলিক, শালনা	বাঘেখাইতী	কৃত্ৰিম পুনৰসৃজন	১৫.০০
	উত্তৰ আঞ্চলিক, শালনা	বাপুদলনি	কৃত্ৰিম পুনৰসৃজন	৫.০০
মুঠ				৭৫.০০

৫.২.২.২ : ঔষধি আৰু সুগন্ধি উদ্ভিদ

বছৰ	আঞ্চলিকৰ নাম	জে এফ এম চিৰ নাম	প্ৰকাৰ	মাটিকালি হেক্টৰ
২০১০-১১	ডব্লিউ আৰ, ধৰমতুল	জাগীৰোড বনোন্নয়ন	সোণাইকুছি	আগৰ ২৫ ভাতঘিলা ২৫
		দেওশাল	সোণাইকুছি	আগৰ ৭০
	এন আৰ শালনা	কালাপানী	দক্ষিণ ডিজু	আগৰ ৭৫ ভাতঘিলা ৫০ ক'লা হালধি ২৫
		মাজিগাঁও	খোৰাং	আগৰ ২৫ পিয়লি ২৫
		শলাল বাঘেখাইতী	বাগছাৰ খোৰাং	ভাতঘিলা ৫০ পিয়লি ৫০
	কঠীয়াতলি আঞ্চলিক	মদাৰতলি	ডবকা	আগৰ ৮০
		কঠীয়াতলি	ডবকা	আগৰ ২৫
	মৰিগাঁও আঞ্চলিক	সংযুক্তা	তেতেলিয়া-বঘৰা	ভাতঘিলা ২৫

৫.২.২.৩ : এন এ পি আঁচনি (ৰাষ্ট্ৰীয় বন সৃজন কাৰ্যসূচী)

বছৰ	আঞ্চলিক	জে এফ এম চিৰ নাম	অৱস্থান	কৃত্ৰিম বনসৃজন	মিশ্ৰিত ৰোপণ	বাঁহ ৰোপণ	মুঠ মাটিকালি
				বাস্তৱিক (হেঃ)	বাস্তৱিক (হেঃ)	বাস্তৱিক (হেঃ)	বাস্তৱিক (হেঃ)
২০০৪-০৫	পশ্চিম আঞ্চলিক ধৰমতুল	বন বন্ধু	ছাতিপুৰ	১০	৫	৫	২০
		প্ৰগতি	বুঢ়াৰজা	১০	৫	৫	২০
		বৰবৰি	বড়িগাঁও	১০	৫	৫	২০
		দেওশাল	দেওশাল মন্দিৰ	৫	৫	১০	২০
		কমাৰকুছি	গোভা	৫	১০	১০	২৫
		নলধৰা	সিদ্ধিসুৰ	৫	১০	৫	২০
		শিলচাং	অকৰাগাঁও	১০	৫	১০	২৫
		আমচৈ	মাজৰগাঁও	১০	৫	৫	২০
		বসুন্ধৰা কাকতি গাঁও	গছপাৰা	১০	৫	৫	২০
		ডালিমবাৰী	ডালিমবাৰী	৫	১০	৫	২০
		শিৱকুণ্ড	হাতীগড়	৫	১০	৫	২০
	কামপুৰ আঞ্চলিক	গাৰোগাঁও	গাৰোগাঁও	৫	১০	৫	২০
		কন্দপাৰা	বিলপাৰ	১০	৫	৫	২০
		খেৰণি	খেৰণিগাঁও	৫	১০	৫	২০
		পদুমণি	বিলপাৰ	৫	১০	৫	২০
	উত্তৰ আঞ্চলিক, শালনা	হাতীমূৰা টেঙাবাৰী তপাহোলা	হাতীমূৰা	৫	১০	৫	২০
		পুলিবাগান	জীয়াজুৰি	৫	১০	৫	২০
		ৰেখা পাহাৰ	ৰেখাপাহাৰ গাঁও	১০	৫	৫	২০
২০০৬-০৭	কামপুৰ আঞ্চলিক	পদুমণি	বিলপাৰা	৫	৫	৫	১৫
	উত্তৰ আঞ্চলিক শালনা	ৰেখাপাহাৰ	ৰেখাপাহাৰ গাঁও	৫	৫	৫	১৫

৫.২.২.৪ : বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ অসম প্ৰকল্প (এ পি এফ বি চি)

বছৰ	আঞ্চলিক	অৱস্থান	এম এইচ ডব্লিউ হেক্টৰ	এন টি এফ পি হেক্টৰ	শাল পুংসৃং হেক্টৰ	এ এন আৰ হেক্টৰ
২০১৩-২০১৪	ডব্লিউ আৰ ধৰমতুল	খোলাহাট আৰ এফ	২০	২০	০	২০
	এন আৰ শালনা	কঁঠালগুৰি পি আৰ এফ	০	০	০	২০
		দক্ষিণ ডিঙ্গু	১০	১০	০	০
	কামপুৰ আঞ্চলিক	লুতুমাৰি আৰ এফ	১০	১০	০	৩০
	মৰিগাঁও আঞ্চলিক	তেতেলিয়া বঘৰা আৰ এফ	৫	১০	০	১০
	কঁঠীয়াতলি আঞ্চলিক	ডবকা আৰ এফ	৫	০	০	০
		উপ-মুঠ	৫০	৫০	০	৮০
২০১৪-২০১৫	ডব্লিউ আৰ ধৰমতুল	খোলাহাট আৰ এফ	২০	০	৯৫	০
	এন আৰ শালনা	খোৱাং আৰ এফ	০	০	৫৫	০
		দক্ষিণ ডিঙ্গু আৰ এফ	৩০	০	০	০
	মৰিগাঁও আঞ্চলিক	তেতেলিয়া বঘৰা আৰ এফ	০	০	০	৫
	কঁঠীয়াতলি আঞ্চলিক	কাফিতলি আৰ এফ	০	৪০	১০০	০
		উপ-মুঠ	৫০	৪০	২৫০	৫

বুঢ়া ৰজাগাঁও যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি

নগাঁও সংমণ্ডল, উত্তৰ অসম চক্ৰ

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা

(২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৬-২৭লৈ)

অধ্যায় - দুই

৬। ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য, সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (SWOT) আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ

৬.১ : ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্যসমূহ

গাঁও পৰ্যায়ৰ ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা হৈছে প্ৰয়োজনভিত্তিক আৰু স্থানবিশেষে গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা। এই পৰিকল্পনাৰ গোট যথেষ্ট সৰু হোৱা বাবে ইয়াক ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা বুলি কোৱা হয়। ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ দ্বাৰা উপনীত হ'ব খোজা দুটা লক্ষ্য হৈছে—

(১) জীৱিকাৰ বিকাশ

(২) জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্য ৰক্ষা কৰা

ভাৰত চৰকাৰৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা যুটীয়া বন ব্যৱস্থাপনা কাৰ্যসূচীৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংগ হৈছে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা। সম্প্ৰদায়সমূহৰ লোকসকলৰ সক্ৰিয় অংশগ্ৰহণেৰে প্ৰস্তুত কৰা সাধাৰণ তথ্যই ইয়াৰ ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা। সম্প্ৰদায় (গাঁও) হৈছে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ এটা গোট। এই তথ্যৰ লক্ষ্য হৈছে স্থানীয় প্ৰয়োজন অনুসৰি বনজ সম্পদ আৰু বন বিভাগৰ আঁচনিৰ লক্ষ্যৰ মাজত যোগসূত্ৰ স্থাপন কৰা। জে এফ এম বিধি, ২০০০ অনুসৰি গাঁৱত এক বিশদ পি আৰ এ অনুশীলনৰ অন্তৰ্গত বন বিষয়া আৰু জে এফ এম চিয়ে ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰিব লাগে। জে এফ এম চি আৰু ই ডি চিৰ ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা বন বিভাগৰ কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাৰ সৈতে একে হোৱা উচিত। এই ক্ষুদ্র পৰিকল্পনা সম্প্ৰদায়ৰ পুৰুষ আৰু মহিলা উভয় সদস্যৰ অংশগ্ৰহণেৰে প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। ২০১৭ চনৰ মাৰ্চ মাহত ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি (আৰ জি ভি এন)ৰ প্ৰতিনিধি আৰু সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা গ্ৰহণ কৰা অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য মূল্যাংকন (পি আৰ এ)ৰ অন্তৰ্গত এই তথ্য প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এইক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন পদক্ষেপ তলত সংক্ষেপে দাঙি ধৰা হ'ল—

- (ক) এই প্ৰকল্পৰ লক্ষ্যৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ লগতে সম্প্ৰদায়টোৰ সন্দৰ্ভত বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয় তথ্য সংগ্ৰহ আৰু সহযোগিতা বিচাৰি সভা অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল।
- (খ) উপলব্ধ প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰি সম্প্ৰদায়টোৰ প্ৰাৰম্ভিক তথ্য গ্ৰহণ।
- (গ) পৰৱৰ্তী সময়ত গাঁৱত আলোচনাৰ জৰিয়তে সংগৃহীত তথ্যৰ সত্যাসত্য নিৰূপণ।
- (ঘ) সম্প্ৰদায়টোত অংশগ্ৰহণ আৰু প্ৰতিক্ৰিয়া অনুসৰি কৰ্মসূচীৰ ৰূপৰেখা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।
- (ঙ) প্ৰকল্পৰ নীতি অনুসৰি ক্ষুদ্র পৰিকল্পনাৰ সংকলন কৰিছে আৰু জি ভি এনে। এই তথ্য গ্ৰহণ কৰা সন্দৰ্ভত আলোচনা আৰু চূড়ান্ত কৰা হৈছিল ২০১৭ চনৰ মে' মাহত।

৬.২ প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ আৰু ব্যৱধান বিশ্লেষণ

সম্পদ পুনৰীক্ষণ, দক্ষতা পুনৰীক্ষণ, জীৱিকা সম্পদ মেপিং আৰু দুৰ্বলতা পুনৰীক্ষণৰ ভিত্তিত উদ্দেশ্যধৰ্মী গোট আলোচনা, পি আৰ এ অনুশীলন, গাঁও পৰ্যায়ৰ আৰু পৰিয়াল পৰ্যায়ৰ জৰীপৰ জৰিয়তে প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ, ব্যৱধান বিশ্লেষণ আৰু সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা বিশ্লেষণ কৰা হয়। এই বিশ্লেষণৰ ভিত্তিত কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা, জীৱিকা, গাঁও উন্নয়ন কৌশল আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা জে এফ এম চিৰ কাৰণে প্ৰস্তুত কৰা হয়।

প্ৰশিক্ষণ প্ৰয়োজন সমীক্ষা :

(ক) বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য, দীৰ্ঘম্যাদী বিকাশ, জলবায়ু পৰিৱৰ্তন বিষয়, লিংগ বৈষম্য, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি, পানী আৰু অনাময়ৰ প্ৰয়োজনীয়তা, ভূমি আৰু জল সংৰক্ষণ, বানপানী ব্যৱস্থাপনা আদি বিষয়ত নিয়মীয়া সজাগতা কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰি সম্প্ৰদায়টোৰ সক্ষমতা সৃষ্টি কৰিব পাৰি। গ্ৰাম্য বিকাশৰ কৰ্মসূচীতো একেধৰণৰ এক ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ প্ৰস্তাৱ ৰখা হৈছে।

(খ) দক্ষতা উন্নয়ন :

জীৱন নিৰ্বাহৰ প্ৰক্ৰিয়া উন্নত কৰাৰ বাবে দক্ষতা বিকাশ আৰু যন্ত্ৰ-পাতিৰ ব্যৱহাৰৰ প্ৰশিক্ষণ, প্ৰক্ৰিয়া আৰু পদ্ধতি সন্দৰ্ভত নিয়মীয়া পুনৰীক্ষণ ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ বাবে কৰ্মসূচীত প্ৰস্তাৱ ৰখা হৈছে।

ব্যৱধান বিশ্লেষণ :

- নিৰক্ষৰতাই সম্প্ৰদায় বা ব্যক্তি বিশেষক সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আৰু অন্যান্য দিশত পিছ পেলাই ৰাখে।
- খোৱাপানীৰ অনুপযুক্ততাই জীৱনৰ প্ৰতি ভাবুকি সৃষ্টি কৰিছে।
- দক্ষতাৰ বহুমুখীকৰণেৰে নিয়োগ সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰাত গাঁওখনৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশত হেঙাৰ হিচাপে থিয় দিছে।
- কেঁচা ৰাস্তাসমূহে গাঁওখনৰ দৈনন্দিন যোগাযোগ আৰু পৰিবহণত অসুবিধাৰ সৃষ্টি কৰি আহিছে।

৬.৩ : সবলতা, দুৰ্বলতা, সুযোগ আৰু শংকা (এছ ডব্লিউ অ' টি) বিশ্লেষণ

সম্প্ৰদায়টোৰ পুৰুষ-মহিলাৰ অংশগ্ৰহণেৰে এই বিশ্লেষণ সম্পন্ন কৰা হৈছে।

সবলতা :

- (১) সমগোষ্ঠীয় সম্প্ৰদায় হোৱা বাবে সামাজিক সংঘাত কম।
- (২) কৃষি আৰু গাহৰি পালনত পৰম্পৰাগতভাৱে দক্ষ।
- (৩) সম্প্ৰদায়টোত কৰ্মক্ষম ব্যক্তিৰ উচ্চ হাৰ

দুৰ্বলতা :

- (১) পৰিবহণৰ ক্ষেত্ৰত শোচনীয় যোগাযোগ
- (২) নিৰক্ষৰতাৰ বাবে সম্প্ৰদায়টোৰ সজাগতাৰ অভাৱ
- (৩) সুৰা সেৱন মুখ্য সামাজিক ব্যাধি
- (৪) খোৱাপানীৰ অৱস্থা পুৰোজনক

সুযোগ :

- (১) গাহৰি পালন উন্নয়নৰ সুবিধা
- (২) দুগ্ধ পামো পৃষ্ঠপোষকতা কৰিব পৰা যায়।
- (৩) বিশেষীকৃত দক্ষতা হিচাপে বয়ন উন্নয়নৰ সুবিধা।

শংকা :

- (১) হাতীৰ উপদ্ৰৱ আৰু কৃষি উৎপাদন ধ্বংস।
- (২) নিয়মীয়া বানপানীয়ে কৃষিভূমিৰ ওপৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰি আহিছে।
- (৩) ৰোগ সংক্ৰমণত সৰ্বসাধাৰণৰ স্বাস্থ্যত বেয়াকৈ প্ৰভাৱ।
- (৪) বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতা।

৬.৪ : অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰাম্য মূল্যাংকন (PRA) অনুশীলন

পৰিশিষ্ট-VIত কাৰ্যকৰী সমিতিৰ তালিকা আৰু পৰিশিষ্ট-VII-কৰ পৰা VII-ঘলৈ পি আৰ এ মানচিত্ৰ গাঁঠি দিয়া হৈছে।

বুঢ়া ৰজাগাঁৱত গুৱাহাটীস্থিত আৰ জি ভি এনৰ দল উপস্থিত হৈ পি আৰ এ অনুশীলন কৰে।

তাৰিখ : ২০-০৩-২০১৭

স্থান : বুঢ়া ৰজাগাঁও

উপস্থিতিৰ সংখ্যা : ৫৬

উপস্থিত থাকে : জে এফ এম চিৰ বিষয়া, গাঁওবুঢ়া, গাঁওখনৰ সদস্যসকল, বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আদি। পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত লোকৰ তালিকা পৰিশিষ্ট-VI আৰু VIIত দিয়া হৈছে। পৰিশিষ্ট-VIII-কৰ পৰা VIII-ঘলৈ পি আৰ এ মানচিত্ৰ গাঁঠি দিয়া হৈছে।

এই সন্দৰ্ভত বিশদ বিৱৰণ আৰু পুংখানুপুংখ অধ্যয়নৰ পূৰ্বে গাঁও পৰ্যায়ত সজাগতা আৰু দিক্‌দৰ্শন কাৰ্যসূচী অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই কাৰ্যসূচীত সামৰি লোৱা মূল বিষয়সমূহ হৈছে :

- (১) অংশগ্ৰহণমূলক পৰিকল্পনা
- (২) অংশগ্ৰহণমূলক কাৰ্যসম্পাদন আৰু পদ্ধতি
- (৩) ক্ষুদ্ৰ ঋণৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু ই ডি চি-জে এফ এম চিৰ ভূমিকা
- (৪) পৰিৱেশ সম্পৰ্কীয় বিষয়
- (৫) জলবায়ু পৰিৱৰ্তন
- (৬) পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্য আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক ব্যৱস্থাপনা (পৰম্পৰাগত আৰু বৈজ্ঞানিক)
- (৭) বহনক্ষম জীৱিকা ফ্ৰেমৱৰ্ক
- (৮) জীৱিকা সম্পদৰ পঞ্চভূজ আৰু সামাজিক সম্পদৰ গুৰুত্ব
- (৯) আত্মসহায়ক গোট আৰু ক্লাষ্টাৰ গঠন, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিকৰণ
- (১০) বজাৰ আৰু মূল্য সংযোজন
- (১১) উন্নয়নৰ সূচী আৰু পৰিৱেশ তথা পাৰিপাৰ্শ্বিক ভাৰসাম্যৰে ইয়াৰ সম্পৰ্ক
- (১২) লিংগজনিত বিষয় আৰু লিংগ সমতা

পৰ্যবেক্ষণ : সম্প্ৰদায়সমূহে আলোচনা আৰু পি আৰ এ অনুশীলনত সক্ৰিয়ভাৱে অংশগ্ৰহণ কৰে। তলত উল্লেখ কৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়সমূহ পোহৰলৈ আহে।

- (১) নিৰ্বাহক্ষম জীৱিকা বজাই ৰখাৰ বাবে প্ৰাকৃতিক সম্পদ সংৰক্ষণ কাৰ্যকলাপত গাঁৱৰ যুৱচামৰ অংশগ্ৰহণ।
- (২) পূৰ্বে জে এফ এম চিটোত অতি কমসংখ্যক সজাগতা আৰু ৰূপায়ণমূলক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা হৈছিল।
- (৩) তেওঁলোকে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কত অতি আগ্ৰহী আৰু ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা গ্ৰহণ প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ত যথেষ্ট সহযোগিতা আগবঢ়াইছে।
- (৪) যদিও কিছুমান এন জি অ'ই জে এফ এম চিটো পৰিদৰ্শন কৰিছিল, তেওঁলোকে মাত্ৰ তথ্য সংগ্ৰহ কৰিছিল। কিন্তু কোনোধৰণৰ উন্নয়নমূলক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰা নাছিল।

- (৫) পৰিৱেশ, বন আৰু অন্যান্য জীৱিকা সম্পৰ্কীয় বিষয় যেনে পোক নিয়ন্ত্ৰণ, পশুপালন আদি সম্পৰ্কত গাঁওবাসীৰ ভাল স্থানীয় জ্ঞান আৰু পৰম্পৰাগত জ্ঞান আছে।
- (৬) প্ৰথমবাৰৰ বাবে এ পি বি এফ চিৰ তত্ত্বাৱধানত এন জি অ'সমূহ আগবাঢ়ি আহিছিল আৰু গাঁওবাসীৰ সৈতে যোগাযোগ স্থাপন কৰি সজাগতামূলক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণ কৰাৰ লগতে পৰিকল্পনা সঠিকভাৱে ৰূপায়ণ কৰাটোৱেই নহয় পৰিৱেশ আৰু জীৱ-জগতৰ লগত সম্পৰ্ক থকা উন্নয়নমূলক কাৰ্যসূচীসমূহ ৰূপায়ণত আগভাগ লৈছিল।
- (৭) গাঁওবাসীৰ পৰিৱেশ, বন আৰু অন্যান্য জীৱিকা সম্পৰ্কীয় প্ৰসংগ যেনে : পোক-পতংগ নিয়ন্ত্ৰণ, পশুধন পৰিচালনা আদিৰ ক্ষেত্ৰত স্থানীয় জ্ঞান আৰু পৰম্পৰাগত জ্ঞান আছে।
- (৮) গাঁওবাসীৰ বেছিভাগৰেই পৰম্পৰাগত চাহপাত তোলাৰ ভাল দক্ষতা আছে আৰু তেওঁলোক চাহ বাগিচাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।
- (৯) জলবায়ু পৰিৱৰ্তন সম্পৰ্কে তেওঁলোক সজাগ আৰু ইয়াৰ কুপ্ৰভাৱ কৃষি আৰু গাঁওবাসীৰ স্বাস্থ্যৰ ওপৰত পৰাৰ ওপৰতো সচেতন। তেওঁলোকে জলবায়ু পৰিৱৰ্তন সম্পৰ্কীয় বৈজ্ঞানিক কাৰণসমূহ অধিকভাৱে জানিবলৈও ইচ্ছুক।
- (১০) ওচৰৰ বনভূমি সুৰক্ষাৰ বাবে জলবায়ুৰ বিবিধতা তথা ইয়াৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা তেওঁলোকে বুজি উঠিছে আৰু এইসমূহ বিস্তৃতভাৱে জানিবলৈ তেওঁলোকৰ ইচ্ছা আছে।

ৰাইজৰ প্ৰয়োজন পুনৰীক্ষণ : পি আৰ এ অনুশীলন, দলীয় আলোচনা, গাঁওবাসী, জে এফ এম চি সদস্য, বনকৰ্মী আৰু আন অংশীদাৰসকলৰ সৈতে মত-বিনিময়ৰ অন্তত গ্ৰাম্য উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা গ্ৰহণ কৰা হৈছে। অংশগ্ৰহণমূলকভাৱে সম্প্ৰদায়টোৰ প্ৰয়োজনীয়তা পুনৰীক্ষণ সম্পন্ন কৰা হয়। লোকসকলৰ প্ৰয়োজনীয়তা তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে শ্ৰেণীভুক্ত কৰিব পাৰি।

(১) গঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তা : লোকসকলৰ গঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰত্যক্ষ আৰু পৰোক্ষভাৱে জীৱিকা উন্নয়নৰ সৈতে সম্পৰ্ক আছে। পথ, বিদ্যালয়, স্বাস্থ্যসেৱা, খোৱাপানী যোগান ব্যৱস্থা, কুঁৱা, শৌচাগাৰ নিৰ্মাণ, সামূহিক প্ৰেক্ষাগৃহ নিৰ্মাণ, বজাৰ গৃহ নিৰ্মাণ আদিৰ দৰে আন্তঃগাঁথনি উন্নয়নমূলক কাম-কাজ ইয়াত অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে।

(২) অগঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তা : অগঠনমূলক প্ৰয়োজনীয়তাৰ ভিতৰত আছে দক্ষতা প্ৰশিক্ষণ, পশুপালন, স্বাস্থ্য সেৱা, ভ্ৰাম্যমাণ চিকিৎসকৰ দল, গাঁৱৰ বিদ্যালয়সমূহত শিক্ষক, বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তিকৰণৰ প্ৰশিক্ষণ তথা সজাগতাৰ সক্ষমতা সৃষ্টি, আত্মসহায়ক গোট গঠন, ই ডি চিৰ বাবে উন্নয়ন পুঁজি, কেঁচামালৰ ব্যৱস্থা, পৰম্পৰাগত সামগ্ৰীসমূহৰ মূল্য সংযোজন আৰু বজাৰ ব্যৱস্থা ইত্যাদি।

এই প্ৰয়োজনীয়তাসমূহক পুনৰ দীৰ্ঘম্যাদী আৰু হ্ৰস্বম্যাদী প্ৰয়োজনীয়তা হিচাপে দুটা ভাগত বিভক্ত কৰিব পাৰি। সম্প্ৰদায়ৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ সবিশেষ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনাত উল্লেখ কৰা হৈছে।

৭। গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা :

গ্ৰামোন্নয়নৰ দীৰ্ঘম্যাদী আৰু হ্ৰস্বম্যাদী প্ৰয়োজনীয়তা বিবেচনা কৰি এখন গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনা যুগুত কৰা হয়। এই পৰিকল্পনা যুগুত কৰাৰ সময়ত গাঁওবাসীৰ লগতে জে এফ এম চি সদস্যসকলৰ লগতে আলোচনা কৰা হয়। সম্প্ৰদায়টোৰ সদস্যসকলৰ বাবে গ্ৰামোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বিভিন্ন দিশসমূহ তলত দিয়াৰ দৰে—

- (১) বুনিয়াদী প্ৰয়োজনীয়তা যেনে খোৱা আৰু অন্যান্য ব্যৱহাৰৰ বাবে বৰ্তমানৰ ব্যৱস্থা পৰ্যাপ্ত নোহোৱা বাবে গাঁওবাসীৰ সমস্যা সৃষ্টি হৈছে। সকলো পৰিয়ালতে পানী যোগান সংযোগ কৰাটো জৰুৰীভাৱে প্ৰয়োজন।
- (২) কেঁচা ৰাস্তাসমূহ পকী কৰা। ইয়াৰ ফলত গাঁৱৰ যোগাযোগ আৰু পৰিবহণ ব্যৱস্থা উন্নত হ'ব। বৰ্তমান ৰাস্তাৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। যাৰবাবে গাঁওখনৰ সামগ্ৰিক উন্নয়ন ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছে।

(৩) বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি যেনে খেলপথাৰ, সংঘ, বজাৰ গৃহ আৰু দলং আদি গাঁওখনত পুনৰ নিৰ্মাণ বা মেৰামতিৰ প্ৰয়োজন।

(৪) সামূহিক সভাঘৰ এটা নিৰ্মাণ কৰিব লাগে যাৰ জৰিয়তে গুৰুত্বপূৰ্ণ সভা, আলোচনা, সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান, প্ৰশিক্ষণ আদি পৰিচালনা কৰিব পৰা যায়। সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ মাজত ই এক সামাজিক বান্ধোনৰো সৃষ্টি কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব।

৭.১ প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচীৰ স্থানাংক

গাঁও উন্নয়নৰ বাবে গাঁওবাসীয়ে বহুতো প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী গ্ৰহণৰ বাবে প্ৰস্তুত দিয়ে। আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন আৰু দক্ষতা উন্নয়ন যি দুটা পোনপটীয়াভাৱে সংযুক্ত তেনেধৰণৰ প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী ইয়াত অন্তৰ্ভুক্ত।

স্থানাংক	কাৰ্যসূচী	বৰ্ণনা (আকাৰ আৰু মানদণ্ড)	বাজেট
১	ৰাজহুৱা সভাঘৰ	১। সভাঘৰ আকাৰ=৩০×৩০ ফুট ২। বোৱতী পানীৰ টয়লেট ৩। জে এফ এম চি কাৰ্যালয় আকাৰ =১০×১০ ফুট ৪। চকী=৩০খন ৫। টেবুল=১টা ৬। ষ্টীল আলমিৰা ৭। বৈদ্যুতিকৰণ ৮। ষ্টীলৰ শ্ব'কেছ ৯। ফেন পাঁচখন ১০। সাংস্কৃতিক উন্নয়ন অৱস্থান : বুঢ়া ৰজাগাঁও প্ৰাথমিক বিদ্যালয় ওচৰত	১৫ লাখ
২	টেণ্ট হাউছ	১। স্ক্ৰীণ=২০০ মিটাৰ ২। টিনপাত ১০০০ খন ৩। চকী ১৫০০ খন ৪। ডাইনিং টেবুল=২৫খন ৫ টাব=১০টা ৬। অন্যান্য ব্যৱহাৰ সামগ্ৰী ৭। বাঁহ ১০০০ ডাল ৮। শব্দ যন্ত্ৰসহিত জেনেৰেটৰ। অৱস্থান : বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চি কাৰ্যালয়	৪ লাখ
৩	গাহৰি ফাৰ্ম	বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চি মাটিৰ গৰাকী : ঘন সেনাপতি	১.৫ লাখ
৪	বয়ন কেন্দ্ৰ	সৰঞ্জামসহিত বয়ন আৰু চিলাই উৎপাদন কেন্দ্ৰ চাৰিসীমাৰ বেৰ	২ লাখ
৫	খেলপথাৰ মেৰামতি	কালি =৬ বিঘা অৱস্থান : গড়কাপটানী পথৰ দক্ষিণে গলপোষ্ট খেলাৰ সামগ্ৰী	২.৫ লাখ

৮। জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

গাঁওখনৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা কৰাৰ সময়ত জে এফ এম চিৰ সদস্য আৰু আৰ জি ভি এনৰ সহযোগত বনাঞ্চলৰ সীমামূৰীয়া গাঁওসমূহত আৰ্থ-সামাজিক সমীক্ষা আৰু পি আৰ এ অনুশীলন কৰা হৈছে। পি আৰ এ আৰু দলীয় আলোচনাৰ জৰিয়তে বিভিন্ন উপাৰ্জন সৃষ্টি কাৰ্য (আই জি এ) চিনাক্ত কৰা হয়। সম্প্ৰদায়টোৱে চিনাক্ত কৰা কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ উপাৰ্জন সৃষ্টি কাৰ্য হৈছে— মৎস্য পালন, পাচলি খেতি, হাঁহ-কুকুৰা পালন, দুগ্ধ উৎপাদন, মৌপালন, কাঠফুলা খেতি, নাৰ্ছাৰী, চিলাই, ক্ষুদ্ৰ শিল্প, মৰাপাট শিল্প, বাঁহশিল্প, মমবাতি প্ৰস্তুতকৰণ, ধূপকাঠি নিৰ্মাণ, আচাৰ প্ৰস্তুতকৰণ ইত্যাদি। উৎপাদনৰ পিছত পেকেজিং, বটলিং আৰু বৃত্তিমূলক লেবেলিঙৰ জৰিয়তে সামগ্ৰীসমূহৰ মূল্য সংযোজন কৰিব পৰা যায়। আই জি এৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় কেঁচা সামগ্ৰী, যন্ত্ৰ-পাতি চিনাক্ত কৰা হৈছে। 'ভ্ৰাম্যমাণ বজাৰ'ৰ জৰিয়তে উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহৰ প্ৰদৰ্শন আৰু বিক্ৰীৰ জৰিয়তে এক মাৰ্কেটিং প্লেটফৰ্ম প্ৰদানৰ বাবে জে এফ এম চি-ই ডি চিয়ে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিছে।

৮.১ : স্থানাংক

জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়ন স্থানাংক

- * কৃষি
- * গাহৰি পালন
- * বয়ন
- * দুগ্ধপাম
- * বাঁহ-বেতৰ শিক্ষা

৮.২ : জীৱিকাৰ সুযোগ

জীৱিকাৰ সুযোগসমূহ তলত দিয়া ধৰণে চিনাক্ত কৰা হৈছে

- * কৃষি আৰু উদ্যানশস্য
- * পশুপালন
- * দক্ষতা উন্নয়ন
- * এন টি এফ পি
- * ঋণৰ সুবিধা

৮.৩ : কৃষি আৰু উদ্যান শস্য

মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ হ'ল—

- (ক) উৎপাদন প্ৰক্ৰিয়া উন্নয়নৰ বাবে উপযুক্ত জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ অভাৱ
- (খ) আধুনিক সা-সৰঞ্জাম সম্পৰ্কে সজাগতাৰ অভাৱ
- (গ) উৎপাদিত শস্য হাতীৰ উপদ্ৰৱত বিনষ্ট হোৱা
- (ঘ) বানপানীৰ বাবে কৃষিভূমি আৰু শস্য ক্ষতিগ্ৰস্ত

সুযোগসমূহ হ'ল—

- (ক) কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে উত্তম আৰু অধিক কৰ্মক্ষম সঁজুলিৰ ব্যৱস্থা
- (খ) কৃষকৰ লাভৰ বাবে প্ৰদান কৰা ঋণৰ সুবিধা সম্পৰ্কে কৰ্মশালাৰ আয়োজন কৰি সেই বিষয়ে সজাগতা সৃষ্টি কৰা
- (গ) উচ্চ উৎপাদনক্ষম বীজৰ কৃষি

৮.৪ : পশুধন

প্ৰতিবন্ধকতা :

- (ক) সংক্ৰমিত ৰোগৰ বাবে পশুধন হানি
- (খ) পশুবীমা সম্পৰ্কীয় জ্ঞানৰ অভাৱ
- (গ) পশুধনৰ ৰোগ চোৱাচিতা আৰু নিৰাময়ৰ বাবে উপযুক্ত পশু চিকিৎসা সুবিধাৰ অভাৱ।

সুযোগসমূহ :

- (ক) দুগ্ধপামৰ সম্ভাৱনীয়তা
- (খ) সম্প্ৰদায়ৰ মাজত উপাৰ্জনৰ উৎস হিচাপে গাহৰি পালন উন্নয়ন
- (গ) পশুৰ ৰোগ চিকিৎসাৰ সুবিধাৰ বাবে উন্নত পশু চিকিৎসা সেৱা

৮.৫ : কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন (এন টি এফ পি)

মূল প্ৰতিবন্ধকতা

- (ক) সমলৰ অপৰ্যাপ্ততা
- (খ) এন টি এফ পি ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে সম্প্ৰদায়ৰ জ্ঞানৰ অভাৱ
- (গ) প্ৰক্ৰিয়াটোত বজাৰ সংযোগৰ অভাৱ

সুযোগসমূহ :

- ক) বাণিজ্যিক প্ৰক্ৰিয়াকৰণ আৰু মূল্য সংযোজনৰ বাবে ফলৰ ব্যৱহাৰ
- খ) এন টি এফ পিৰ বৈধ ব্যৱহাৰ আৰু সংৰক্ষণ সম্পৰ্কে সজাগতা
- গ) সম্প্ৰদায়ৰ বাবে উপাৰ্জন সৃষ্টিৰ উৎস হ'ব পাৰে এন টি এফ পি

৮.৬ : বিশেষীকৃত দক্ষতা

মূল প্ৰতিবন্ধকতা :

- (ক) সম্প্ৰদায়ৰ দক্ষতা বৃদ্ধিৰ সহায়ৰ বাবে আধুনিক সঁজুলিৰ অভাৱ
- (খ) নতুন দক্ষতা বৃদ্ধি আৰু শিক্ষিতকৰণৰ সহায়ৰ বাবে দক্ষতা উন্নয়ন কাৰ্যসূচীৰ অভাৱ।
- (গ) সম্প্ৰদায়ৰ সৈতে উন্নত সংযোগ সৃষ্টিৰ সহায়ৰ বাবে উপযুক্ত বজাৰ গাঁথনিৰ প্ৰভাৱ

সুযোগসমূহ :

- (ক) জীৱিকাৰ উৎস হিচাপে বয়ন উন্নয়ন
- (খ) দক্ষতা বিকাশৰ বাবে অঞ্চলটোত দক্ষতা উন্নয়ন আঁচনি প্ৰৱৰ্তন
- (গ) গাহৰি পালনৰ পৰম্পৰাগত দক্ষতা উন্নয়নৰ বাবে অধিক বিশেষীকৃত প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা

৮.৭ : ঋণ সুবিধা

মূল প্ৰতিবন্ধকতাসমূহ

- ক) শস্য বীমাৰ সুবিধা আৰু সজাগতাৰ অভাৱ
- খ) অতি কমসংখ্যক লোকৰ স্বাস্থ্য বীমা
- গ) ঋণ প্ৰদান সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন চৰকাৰী আঁচনিৰ বিষয়ে জ্ঞানৰ অভাৱ

৮.৮ কৌশলগত ব্যৱস্থা

তলৰ জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাসমূহৰ বাবে ওপৰৰ পৰামৰ্শমূলক কাৰ্যসূচীসমূহক কৌশলগত ব্যৱস্থা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

- ক) জলসিঞ্চনৰ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে কৃষি আৰু আনুষংগিক কাৰ্যকলাপ
- খ) বিশেষীকৃত দক্ষতা যেনে বয়ন আৰু গাহৰি পালনত দক্ষতা উন্নয়ন প্ৰশিক্ষণ
- গ) কৃষকক অধিক বিত্তীয় সাহায্য প্ৰদানৰ বাবে অধিক সুবিধা প্ৰদান

৮.৯ : উপাৰ্জনৰ উৎস সৃষ্টিৰ কাৰ্যসূচী

গাঁওখনত পৰিকল্পনা কৰা মূল উপাৰ্জন সৃষ্টিকাৰী কাৰ্যসূচী হ'ল—

- (১) কৃষি
- (২) বয়ন
- (৩) গাহৰি পালন
- (৪) দুগ্ধ পাম

৮.১০: আত্মসহায়ক গোটৰ কাৰ্য

আত্মসহায়ক গোটসমূহে গাঁওখনত তলত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ কাম কৰিব পাৰে

- (১) বয়ন
- (২) গাহৰি পালন
- (৩) দুগ্ধ পাম

৮.১১ : প্ৰশিক্ষণমূলক ভ্ৰমণ (Exposure Trips)

নিম্নোক্ত প্ৰশিক্ষণমূলক ভ্ৰমণসমূহ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে :

- ১) উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল আৰু ভাৰতৰ অন্য ৰাজ্যৰ নিদৰ্শনমূলক কাম/জে এফ এম চিৰ পৰিকল্পনা পৰিদৰ্শন
- ২) কৃষি-উদ্যানশস্য প্ৰদৰ্শনী, 'সৰস' (SARAS) আৰু ট্ৰাইফেডৰ দ্বাৰা আয়োজিত অন্যান্য মেলা আদিত অংশগ্ৰহণ
- ৩) বাঁহশিল্প আৰু হস্তশিল্প-ফাৰ্ণিচাৰ নিৰ্মাণৰ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে চুবুৰীয়া দেশ ভ্ৰমণ

৮.১২ : সংপৃক্তকৰণ :

পৰিকল্পিত পদক্ষেপসমূহ ভাৰত চৰকাৰৰ তলত উল্লিখিত আঁচনিসমূহেৰে সংপৃক্ত কৰিব পাৰি :

- ক) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰাম্য নিয়োগ নিশ্চিতকৰণ আঁচনি (National Rural Employment Guarantee Scheme) —
গ্ৰাম্য নিয়োগৰ কাৰণে
- খ) ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি বিকাশ যোজনা (Rashtriya Krishi Vikas Yojana) — কৃষি আৰু সংলগ্ন ক্ষেত্ৰৰ বিকাশৰ বাবে।
- গ) ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি সিঞ্চন যোজনা (Rashtriya Krishi Sinchay Yojana) —
পানীৰ উৎস উন্নয়ন সহিতে জলসিঞ্চনৰ কাৰণে
- ঘ) ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা অভিযান (National Rural Livelihoods Mission)
- ঙ) দক্ষতা বিকাশ যোজনা (Skills Development Schemes)
- চ) প্ৰধান মন্ত্ৰী উজ্জ্বলা যোজনা (Prime Minister Ujjwala Yojana)
- ছ) এন আৰ এল এম (NRLM)
- জ) এন আৰ এইচ এম (NRHM)
- ঝ) বাঁহ অভিযান (Bamboo Mission)
- ঞ) গ্ৰাম্য উন্নয়ন আৰু জীৱিকাৰ বাবে সঠিক অন্য আঁচনি।

উপৰোক্ত সংপৃক্তকৰণে বৰ্তমানৰ পৰিকল্পনাক সহায় কৰাৰ লগতে ভৱিষ্যৎ প্ৰকল্পতো সহায় কৰিব।

৯। বুঢ়া বজাৰগাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা :

এই বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা বন বিভাগ আৰু বুঢ়া বজাৰগাঁও জে এফ এম চিৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ অংশ হিচাপে গাঁও পৰ্যায়ত কৰা সবিশেষ পি আৰ এ অনুশীলনৰ ভিত্তিত প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এই পৰিকল্পনাৰ লক্ষ্যই প্ৰদান কৰিব সংৰক্ষণ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ মূল্য, নিৰ্ধাৰিত জে এফ এম চিত পাৰিৱেশিক কাৰ্যক্ৰম আৰু উৎপাদন সক্ষমতা। লগতে বহনক্ষম ব্যৱস্থাবে গাঁওবাসীয়ে ব্যৱহাৰ আৰু জীৱিকাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সমলো লাভ কৰিব।

বুঢ়া বজাৰগাঁও জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলত এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাই তলৰ প্ৰকাৰসমূহ বিবেচনালৈ আনিছে :

- ক) বন বিভাগৰ দ্বাৰা জে এফ এম চিৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰা বনাঞ্চলসমূহ আৰু
- খ) গাঁওবাসীৰ মাটি আৰু নিৰ্ধাৰিত বনাঞ্চলৰ বাহিৰৰ মাটিত বৃক্ষ ৰোপণ বা বৃক্ষ ৰোপণ কৰিবলগীয়া এলেকা

ওপৰৰ দুয়োটা বিভাগৰ বাবে বিতং আলোচনা তলত দিয়া হ'ল :

৯.১ঃ বনাঞ্চলসমূহ আৰু সেইবোৰৰ বৰ্তমান অৱস্থা

বুঢ়া বজাৰগাঁও জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলসমূহৰ অৱস্থা সাৰাংশ হিচাপে তলত দিয়া হ'ল।

তালিকা-১ : বুঢ়া বজাৰগাঁও জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

চিহ্নিতকৰণ	জে এফ এম চি বনাঞ্চলৰ আয়তন (হেক্টৰ)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিঃ মিঃ)	বনাঞ্চলৰ অৱস্থা (ভাল-বনৰ ৪০% আৰু ততোধিক ক্ৰাউন ঘনত্ব বাকী- 'ক্ষতিগ্ৰস্ত')	সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰৰ ব্যৱধানতা (২-৩ মাহ/৩-৬ মাহ/৬ -৯ মাহ/৯ মাহৰ বেছি)
(ক) ন্যস্ত বনাঞ্চল				
আৰ এফ / পি এফ, নাম : খোলাহাট সংৰক্ষিত বনাঞ্চল লাট : আমটে উপাদান :	১০০	২	ভাল এলেকা : ১০০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা : ০ হেক্টৰ	৯ মাহৰ বেছি
(খ) অন্যান্য ৰোপিত এলেকা				
অৱস্থান : বনাঞ্চলৰ প্ৰকাৰ : আৰ্দ্ৰ ঋতুকালীন মিশ্ৰিত অৰণ্য ভি এফ/অন্যান্য	২০	৪	ভাল এলেকা : ০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা : ২০ হেঃ	৯ মাহৰ বেছি
মুঠ	১২০		ভাল এলেকা : ১০০ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা : ২০ হেঃ	

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু গাঁওবাসীৰ সৈতে হোৱা হোৱা আলোচনা

এইটো দেখা গ'ল যে বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ ১২০ হেক্টৰ বনাঞ্চলৰ অন্তৰ্গত, য'ত ১০০ হেক্টৰ 'ভাল' (ঘনত্ব ৮৩.৩৩ শতাংশতকৈ কম) আৰু বাকীখিনি 'ক্ষতিগ্ৰস্ত'।

৯.১.১। বনভূমিৰ প্ৰকাৰ :

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলসমূহ সাৰুৱা বালিয়া আৰু ৰঙা মাটিৰ প্ৰকাৰ মাটিত অৱস্থিত। তলৰ তালিকাত মাটিৰ প্ৰকাৰৰ কিছুমান বৈশিষ্ট্য দিয়া হ'ল।

তালিকা- ২ : বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ বনভূমিৰ প্ৰকাৰ

স্থিতি	ন্যস্ত বনাঞ্চলৰ অৱস্থা	বৃক্ষৰোপিত অন্যান্য এলেকাৰ অৱস্থা
উৰ্বৰতাৰ পৰ্যায়	মধ্যম	মধ্যম
ভূমি ক্ষয়ৰ অৱস্থা	মধ্যম	মধ্যম
উপস্থিতি :		
(ক) পলস	—	—
(খ) বোকামাটি	—	—
(গ) ন-উৰ্বৰ ভূমি	—	—
(ঘ) বালিচাহি	—	—

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু স্থানীয় গাঁওবাসীৰ সৈতে হোৱা আলোচনা।

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে, বনভূমিৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ সাৰাংশ হিচাপে তলত দিয়া হ'ল :

(ক) বালিয়া আৰু ৰঙা

(খ) পলসুৱা

৯.১.২। বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলত বৰ্তমান উপলব্ধ উদ্ভিদসমূহ তলত দিয়া হ'ল।

প্ৰজাতি	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
মুখ্য বন প্ৰজাতি	শাল, চেগুণ, তিতাচপা	শ্বৰেয়াৰোবাষ্টা, টেক্টোনাথ্ৰেণ্ডিচ, মিচেলিয়াচাম্পাচা
সহযোগী	গমাৰি, আমলখি, কৰৈ, অৰ্জুন	মেলিনিয়াৰবৰিয়া, কিৰগেনেলিয়াৰেক্টিকুলাটা, আলবেজিয়াপ্ৰচেৰা, টাৰ্মিনেলিয়া অৰ্জুনা
জোপোহা		
ঔষধি উদ্ভিদ	ওটোঙা, শিলিখা, বহেৰা	ডিল্লেনিয়াইণ্ডিকা, টাৰ্মিনেলিয়াচাবুজা
উৎপাদন	বাঁহ প্ৰজাতি	
অন্যান্য, যদি আছে		

৯.১.৩ : অতীতৰ বনগাঁও পৰিচালনা

অতীত বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চিত গ্ৰহণ কৰা বন সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় কাৰ্যসূচীসমূহ হ'ল :

ক) অন্তৰ্ভুক্ত পৰিয়ালৰ সংখ্যা : ২৪৩টা

খ) অন্তৰ্ভুক্ত জনসংখ্যা : ৭০০জন

গ) কাৰ্যসূচীৰ সাৰাংশ

১) যুটীয়া পেট্ৰোলিং

২) অবৈধতা সম্পৰ্কত তথ্য সবৰবৰাহ

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.১.৪ : বন উৎপাদনৰ ঘৰুৱা প্ৰয়োজনীয়তা

ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ বাবে স্থানীয় ৰাইজৰ বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতা তলৰ তালিকাত প্ৰদান কৰা হ'ল :

তালিকা : ৪ (ক) : বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চিৰ প্ৰতিটো
পৰিয়ালৰ ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বন উৎপাদন

বন উৎপাদনৰ নাম	গড় পৰিয়ালৰ প্ৰয়োজনীয়তা		বৰ্তমান কেনেদৰে পোৱা হয়	উৎস
	প্ৰয়োজনীয়তাৰ পৰিমাণ	আনুমানিক পৰিমাণ		
কাঠখৰি	প্ৰতিদিন হিচাপে	৭২ টন প্ৰতিমাহ		ঘৰুৱা মৰা-শুকান কাঠ
ঘৰৰ বাবে কাঠ	প্ৰতিদিন হিচাপে	৭৫০ ডাল ডাঙৰ বাঁহ	ঘৰুৱাভাৱে	বাঁহ আৰু কাঠ
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	প্ৰতিদিন হিচাপে	৩৭০ ডাল		ঘৰুৱা আৰু বন
খুঁটা-বাঁহ	প্ৰতিদিন হিচাপে	৩৫০-৪৫০ মিটাৰ		ৰোপণ কৰিব পৰা মাটি আৰু বন
পশু খাদ্য	প্ৰতিদিন হিচাপে	১০ বস্তা		ঘৰুৱা আৰু বন
এন টি এফ পি	বছৰি		বাঢ়নী, বাঁহ, খেৰ বেত আদি	ঘৰুৱা আৰু বন
অন্যান্য				

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

ওপৰৰ তালিকা আৰু এই পৰিয়ালৰ সংখ্যাৰ পৰা বুঢ়া বজাগাঁৱত বছৰি নিজৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা বন উৎপাদন তলত দিয়া ধৰণৰ :

তালিকা : ৪ (খ) : বন উৎপাদনৰ মুঠ ঘৰুৱা প্ৰয়োজনীয়তা—

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ সকলো পৰিয়ালৰ বাবে

বন উৎপাদনৰ নাম	গাঁওবাসীক প্ৰয়োজন (প্ৰতি বছৰে কেজি) (*)	মন্তব্য
কাঠখৰি	২০৫০ টন	
ঘৰৰ বাবে কাঠ	৩৭২০ ডাল	
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰুকাঠ	৯৮০ ডাল	
খুঁটা-বাঁহ	১৭২০০ মিটাৰ	
বনৰ পৰা পশুখাদ্য	১২২ বস্তা	
এন টি এফ পি		
অন্যান্য- বাঢ়নী	১০৫০০ কেজি	

উৎস : ওপৰৰ তালিকা : ৪ (ক) আৰু গাঁওবাসীৰ তথ্যৰ পৰা মুঠ পৰিয়ালৰ সংখ্যা

(*) পৰিয়ালৰ গড় প্ৰয়োজনীয়তাৰ আনুমানি পৰিমাণ (তালিকা : ৪ (ক) × ১৩১ পৰিয়াল।

৯.১.৫ : গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বন উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ উপৰি, গাঁওবাসীয়ে এই সামগ্ৰীসমূহ স্থানীয় বজাৰত বিক্ৰীৰ দ্বাৰাও বনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হৈ আহিছে। বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চি গাঁওবাসীয়ে বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা বন উৎপাদন তলৰ তালিকাত দিয়া হৈছে।

তালিকা : ৫ (ক) : বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীয়ে বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ কৰা বন উৎপাদন

বন উৎপাদনৰ নাম	বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ			সংগ্ৰহৰ উৎস
	বছৰ/মাহ	সংগ্ৰহ কৰা পৰিয়ালৰ সংখ্যা	সংগৃহীত গড় পৰিমাণ (কেজি)	
কাঠখৰি	বৰ্ষা/শৰৎ	১৫০	১৫ কেজি/পৰিয়াল /দিন	ঘৰুৱা আৰু বন
ঘৰৰ বাবে কাঠ	শৰৎ	৩০-৩৫	২০ ডাল	ঘৰুৱা আৰু বন
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	বছৰি	৩০-৩৫	২০ ডাল	ঘৰুৱা আৰু বন
বাঁহ	এপ্ৰিল-মে'	১৫০	২০ ডাল	ঘৰুৱা আৰু বন
খুঁটা	এপ্ৰিল-মে'	১৫০	২০ ডাল	ঘৰুৱা আৰু বন
বনৰ পৰা পশুখাদ্য	নিয়মীয়া নহয়	২০-২৫	২০-২৫ মিটাৰ	ঘৰুৱা আৰু বন
এন টি এফ পি	ডিচে-জানুৱাৰী	৪০-৫০	১৫০-২৫০ কেজি	
অন্যান্য				

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

ওপৰৰ সংযোজনত, তলৰ তালিকাত অতিৰিক্ত তথ্য প্ৰদান কৰা হ'ল :

তালিকা : ৫ (খ) : বন উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন— অতিৰিক্ত তথ্য (বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চি)
(পি আৰ এৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি পূৰণ কৰা)

বন উৎপাদনৰ নাম	অতিৰিক্ত বিপণন (কেজি)	কেনেদৰে বিপণন হয়	বন উৎপাদন বিক্ৰীৰ পৰা প্ৰতি পৰিয়ালৰ গড় উপাৰ্জন
কাঠখৰি			
ঘৰৰ বাবে কাঠ			
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ			
বাঁহ			
খুঁটা			
বনৰ পৰা পশুখাদ্য			
এন টি এফ পি			
অন্যান্য			

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.১.৬ : বন উৎপাদনৰ মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা— ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ আৰু বিপণন

বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বন উৎপাদনৰ মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা তলত সাৰাংশত দিয়া হ'ল— পূৰ্বৰ উপ-শাখাৰ তথ্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি।

তালিকা : ৬ : বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চি গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বন উৎপাদনৰ মুঠ প্ৰয়োজন

বন উৎপাদনৰ নাম	গাঁওবাসীৰ প্ৰয়োজন (কেজি প্ৰতি বছৰ) তালিকা : ৪ (খ)ৰ পৰা	অতিৰিক্ত বিপণন (কেজি) তালিকা : ৫ (খ)ৰ পৰা	মুঠ প্ৰয়োজনীয়তা (কেজি)
কাঠখৰি			
ঘৰৰ বাবে কাঠ			
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ			
বাঁহ/ খুঁটা	১৬৮ মিটাৰ		
বনৰ পৰা পশুখাদ্য			
এন টি এফ পি -খেৰ	১০০০ বস্তা		
অন্যান্য			

উৎস : এই অধ্যায়ৰ তালিকা : ৪ (খ) আৰু ৫ (খ), পূৰ্বৰ পৃষ্ঠাত দিয়াৰ দৰে।

৯.২ : বন সুৰক্ষা বিষয়

৯.২.১: সুৰক্ষাৰ সমস্যা

বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা বিষয়সমূহ তলৰ তালিকাত সাৰাংশ কৰা হৈছে।

তালিকা-২ : বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা সমস্যা

সমস্যাৰ প্ৰকাৰ	প্ৰাসংগিক (হয়/নহয়)	গুৰুত্বপূৰ্ণ (হয়/নহয়)
চৰণীয়া পথাৰ-স্থানীয় জন্তু	হয়	হয়
চৰণীয়া পথাৰ-অন্য এলেকাৰ জন্তুৰ	হয়	হয়
অবৈধ গছকটা কাৰ্য	হয়	হয়
কাঠৰ চোৰাং ব্যৱসায়	হয়	হয়
আকস্মিক অগ্নিকাণ্ড	হয়	হয়
বনাঞ্চলৰ ভূমিত বেদখল	হয়	হয়

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে ইয়াৰ পৰা দেখা গ'ল যে ওপৰৰ জে এফ এম চিটোৱে সন্মুখীন হোৱা গুৰুত্বপূৰ্ণ বন সুৰক্ষা বিষয়সমূহ হ'ল :

- ক) পেট্ৰোলিঙৰ জৰিয়তে অবৈধ গছকটা ৰোধ কৰা
- খ) স্থানীয় অঞ্চলত সজাগতা সৃষ্টি কৰা।

৯.২.২ঃ বনাঞ্চল হ্রাসৰ কাৰণ

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চি বনাঞ্চল হ্রাসৰ মূল কাৰণ তলত দিয়া হৈছে :

- ক) জন্তুৰ চাৰণ
- খ) অবৈধভাৱে গছকটা কাৰ্য।
- গ) কাঠখৰি সংগ্ৰহ

(উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।)

৯.৩ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ উপাদানসমূহ

তলৰ উপ-শাখাবোৰত বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ উপাদানসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে। এই উপাদানসমূহৰ ভিতৰত সুৰক্ষা পৰিকল্পনা, বাসস্থান উন্নয়ন, জলাশয় সংৰক্ষণ, মানুহ-বন্যপ্ৰাণীৰ সংঘাত নিৰাময়, পৰিৱেশ পৰ্যটন পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন (পৰামৰ্শ), নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন, পৰিচালনা আৰু অন্যান্য দিশসমূহ সামৰি লোৱা হৈছে।

৯.৩.১ বন সুৰক্ষা

সুৰক্ষা পৰিকল্পনা তলত দিয়া হৈছে, পূৰ্ব উপ-শাখা ৩ ত আলোচনা কৰাৰ দৰে। বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা কাৰ্যসূচী আলোচনা কৰা হ'ল।

তালিকা-৮ : বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা কৰ্ম (প্ৰফ'ৰ্মা-৩ৰ তালিকা : ৩.৭ৰ পৰা প্ৰয়োজন মতে পূৰণ কৰিব লাগিব)	বন এলেকাত অৱস্থিতি	বিষয়সমূহৰ জোখ-মাখ (দৈৰ্ঘ্য, কালি, আকাৰ আদি)	সময় সীমা	অগ্ৰাধিকাৰ (উচ্চ/মধ্য/নিম্ন)
ই পি আৰ চি/জে এফ এম চি বন এলেকা নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে সুৰক্ষা বাহিনীৰ কৰ্তব্য	বনগাঁও এলেকা	-	দিন-ৰাতি	মধ্যম

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চি (উচ্চ-মধ্যম অগ্ৰাধিকাৰৰ সৈতে)ত গ্ৰহণ কৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ সুৰক্ষা বিষয়সমূহৰ পৰিকল্পনা তলত দিয়াৰ দৰে দেখা গৈছে।

- ক) বৃক্ষৰোপিত এলেকা সুৰক্ষা প্ৰদান
- খ) দিন আৰু ৰাতিৰ ভাগ মধ্যমীয়া সুৰক্ষা কৰ্তব্য

৯.৩.২ প্ৰস্তাৱিত কৰ্ম আঁচনিৰ প্ৰকাৰ

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত জে এফ এম চি বন এলেকাৰ বাবে গ্ৰহণ প্ৰস্তাৱিত কৰ্ম আঁচনিসমূহৰ প্ৰকাৰ তলত দিয়া হ'ল :

তালিকা-৯ : বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিৰ প্ৰস্তাৱিত কৰ্ম আঁচনিৰ প্ৰকাৰ

নিৰাময়	প্ৰয়োজনীয়তা (হয়/ নহয়)	জে এফ এম চিৰ দায়িত্ব (হয়/ নহয়)	মাহ/বছৰ কেতিয়া গ্ৰহণ কৰা হ'ব	পৰিচৰ্যাৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত এলেকাৰ সম্প্ৰসাৰণ (হেঃ)
ক্ষতিগ্ৰস্ত বনাঞ্চলৰ পুনৰ সৃষ্টিকৰণৰ	হয়	হয়	-	৪০
গছৰ গজালিৰ সুৰক্ষা	হয়	হয়	-	৪০
জলাশয় পৰিচৰ্যা	হয়	হয়	-	৪০
জলাধাৰ	হয়	হয়	-	৪০
ঘাঁহ -বন নিৰণি	হয়	হয়	-	
বাঁহ ৰোপণ	হয়	হয়	-	
বীজ সিঁচা	হয়	হয়	-	৪০
মুঢ়া উভলা আৰু ৰোপণ	হয়	হয়	-	৪০
কলম দিয়া আৰু ৰোপণ	হয়	হয়	-	৪০
বাস্তৱিক বেৰ	হয়	হয়	-	
সামাজিক বেৰ	হয়	হয়	-	১০০
অন্যান্য কৰ্মসূচী	হয়	হয়	-	

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গতিকে বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত পৰিচৰ্যা কৰ্ম আঁচনিসমূহ হ'ল :

৯.৩.৩ বনোন্নয়ন পৰিকল্পনা— অগ্ৰিম কৰ্ম আৰু সৃজন

ওপৰৰ সম্পৰ্কত বিতং তথ্য তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল :

তালিকা-১০ : বুঢ়া বজাৰগাঁও জে এফ এম চিৰ পৰিকল্পিত বনোন্নয়ন

নিৰাময় ব্যৱস্থা	ৰোপণৰ বাবে হেক্টৰৰ হিচাপত নিৰ্দ্ধাৰিত এলেকা	খণ্ড ৰোপণৰ বাবে অগ্ৰাধিকাৰ	প্ৰজাতি	স্থান ব্যৱধান (মিটাৰ × মিটাৰ)
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	২০ হেক্টৰ	হয়	কাঠখৰি প্ৰজাতি	৪×৪
খণ্ড ৰোপণ	১০ হেক্টৰ	১ হেক্টৰ প্ৰতি	বিশেষ	২×২
নিম, আমলখি, মছুৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)	১০ হেক্টৰ	১ হেক্টৰ প্ৰতি	স্থান বিশেষ	২×২
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	-	-	-	-
পোনপটীয়া ৰোপণ	-	-	-	-
অন্যান্য	—	—	—	—
মুঠ এলেকা (হেক্টৰ)	৪০ হেক্টৰ			

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪ বনোন্নয়ন পৰিকল্পন — বছৰেকীয়া লক্ষ্য

দহ বছৰ সময়ৰ বাবে ওপৰৰ ক্ষেত্ৰত বছৰেকীয়া লক্ষ্য তলত দিয়া হ'ল :

তালিকা-১০ (ক) : বুঢ়া বজাৰগাঁও জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়নৰ বছৰেকীয়া লক্ষ্য

(বছৰ-১-৫)

নিৰাময়	২০১৬	২০১৭	২০১৮	২০১৯	২০২০
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ
খণ্ড ৰোপণ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ
নিম, আমলখি, মছুৱা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	-	-	-	-	-
পোনপটীয়া ৰোপণ	-	-	-	-	-
ঘাঁহ-বন নিৰণি	—	—	—	—	—
মধ্যকালীন কৰ্মসূচী	—	—	—	—	—

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

**তালিকা-১০ (খ) : বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়নৰ বছৰেকীয়া লক্ষ্য
(বছৰ-৬-১০)**

নিৰাময়	২০২১	২০২২	২০২৩	২০২৪	২০২৫
প্রাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহযোগিতা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ)	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ	৪ হেক্টৰ
খণ্ডৰোপণ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ
নিম, আমলখি, মছৰা বহেৰা, সিঁচা (ভেষজ উদ্ভিদ)	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ	২ হেক্টৰ
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	—	—	—	—	—
পোনপটীয়া ৰোপণ	—	—	—	—	—
ঘাঁহ-বন নিৰণি	—	—	—	—	—
মধ্যকালীন কৰ্মসূচী	—	—	—	—	—

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.১ নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা

বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিৰ নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা তলত উল্লিখিত নাৰ্ছাৰীৰ প্ৰকাৰসমূহৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল :

- ক) জে এফ এম চি নাৰ্ছাৰী (বিভাগীয় নাৰ্ছাৰী সহিত)
- খ) অন্যান্য নাৰ্ছাৰী — আত্মসহায়ক গোট আৰু ব্যক্তিগত

বিতং বৰ্ণনা তলত দিয়াৰ দৰে

জে এফ এম চি নাৰ্ছাৰী

বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিৰ নাৰ্ছাৰী সম্পৰ্কত তলৰ তালিকাখনত বিতংভাৱে দিয়া হৈছে। ইয়াত জে এফ এম চি কামত জড়িত বিভাগীয় নাৰ্ছাৰীও অন্তৰ্ভুক্ত।

তালিকা-১১ (ক) : বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিৰ জে এফ এম চি নাৰ্ছাৰীসমূহ

নাৰ্ছাৰীৰ অৱস্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	উৎপাদিত পুলিৰ পৰিমাণ	মন্তব্য
ৰেংগেং এলেকা কঠীয়াতলি আঞ্চলিক	চেগুণ, গমাৰি, অন্যান্য	২০১১-১২	-	-
দেওশাল নাৰ্ছাৰী, নাওখেলা লাট, WR ধৰমতুল	চেগুণ, গমাৰি, অন্যান্য	২০১১-১২	-	-

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

অন্যান্য নাৰ্ছাৰী

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ ওচৰৰ অন্যান্য নাৰ্ছাৰীৰ বিষয়ে তলত বৰ্ণনা কৰা হৈছে :

তালিকা-১১ (খ) : বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ ওচৰৰ অন্যান্য নাৰ্ছাৰীসমূহ

নাৰ্ছাৰীৰ অৱস্থান	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	উৎপাদিত পুলিৰ পৰিমাণ	মন্তব্য
জে এফ এম চিৰ ওচৰত অন্য কোনো নাৰ্ছাৰী পোৱা নগ'ল				

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.২ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা — ১০ বছৰ

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিত নতুনকৈ ৰোপণ কৰা উদ্ভিদসমূহৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা তলত দিয়া হ'ল
: এই পৰিকল্পনাই দহ বছৰ সময় সামৰি লৈছে।

কাঠ প্ৰজাতি

তালিকা-১২ (ক) : বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিত কাঠখৰি ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৫-১৬	অগ্ৰিম কাম আৰু সৃজন
২০১৬-১৭	বছৰটোৰ বাবে প্ৰকল্পৰ স্বীকৃত চৰ্ত মতে, অৰ্থাৎ, এটা বছৰত চাৰিবাৰ নিৰণি
২০১৭-১৮	ঐ
২০১৮-১৯	ঐ

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(ক) বাঁহ

তালিকা-১২ (খ) : বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিত বাঁহ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৫-১৬	অগ্ৰিম কাম আৰু সৃজন
২০১৬-১৭	বছৰটোৰ বাবে প্ৰকল্পৰ স্বীকৃত চৰ্ত মতে, অৰ্থাৎ, এটা বছৰত চাৰিবাৰ নিৰণি
২০১৭-১৮	ঐ
২০১৮-১৯	ঐ

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(খ) ইন্ধন খৰি ৰোপণ

তালিকা-১২ (গ) : বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিত ইন্ধন খৰি ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৫-১৬	অগ্ৰিম কাম আৰু সৃজন
২০১৬-১৭	বছৰটোৰ বাবে প্ৰকল্পৰ স্বীকৃত চৰ্ত মতে, অৰ্থাৎ, এটা বছৰত চাৰিবাৰ নিৰণি
২০১৭-১৮	ঐ
২০১৮-১৯	ঐ

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

(গ) এন টি এফ পি / ঔষধি উদ্ভিদ

তালিকা-১২ (ঘ) : বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিত এন টি এফ পি/ঔষধি উদ্ভিদ ৰোপণৰ প্ৰতিপালন পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
২০১৫-১৬	অগ্ৰিম কাম আৰু সৃজন
২০১৬-১৭	বছৰটোৰ বাবে প্ৰকল্পৰ স্বীকৃত চৰ্ত মতে, অৰ্থাৎ, এটা বছৰত চাৰিবাৰ নিৰণি
২০১৭-১৮	ঐ
২০১৮-১৯	ঐ

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.৩ অন্যান্য কৰ্ম আঁচনি পৰিকল্পনা

বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিৰ বাবে পৰিকল্পিত অন্যান্য কৰ্মসূচীসমূহ তলত দিয়া হ'ল :

তালিকা-১৩ : বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিৰ অন্যান্য কৰ্ম আঁচনি

কৰ্ম আঁচনি	প্ৰয়োজনীয়তা	দায়িত্ব হয়/ নহয়	মাহ/ বছৰ	কালি (হেক্টৰ)

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৪.৪ বিপণন কাৰ্যকলাপ

বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিৰ উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বিপণনৰ বাবে নিম্নোক্ত পৰিকল্পনা কৰা হৈছে :

ক) স্থানীয় বজাৰৰ সুবিধা

খ) মূল্য সংযোজন

গ) সমূহীয়া কাম-কাজ বৃদ্ধি

৯.৫ প্ৰত্যাশিত সুফল

এই উপ-বিভাগত বুঢ়া বজাৰ্গাঁও জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ ফলত পোৱা সুফলসমূহ আৰু সেইবিলাকৰ বিতৰণৰ পদ্ধতি আলোচনা কৰা হৈছে।

৯.৫.১ কাঠ আৰু ঘাঁহৰ পৰা প্ৰত্যাশিত সুফল

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ উপৰোক্ত বিষয়সমূহ তলৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল। বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অধীনত সদস্যসকলৰ দ্বাৰা সুৰক্ষাৰ কাৰ্যৰ বাবে এই সুফলসমূহ প্ৰত্যাশা কৰা হৈছে।

তালিকা-১৪ : বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ জৰিয়তে প্ৰত্যাশিত সুফলসমূহ

সামগ্ৰী	মাহ	বছৰ নিৰ্দেশনা	পৰিমাণ
কাঠখৰি	অক্টোবৰ-ফেব্ৰুৱাৰী	৭ম-১০ম বছৰ	২৫০
ঘৰৰ বাবে কাঠ	মাৰ্চ-এপ্ৰিল	২০শ বছৰ	৩০০
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	মাৰ্চ-মে'	৪ৰ্থ বছৰ	২৫০
বাঁহ	নৱে-মাৰ্চ	৪ৰ্থ বছৰ	১৭০০
খুঁটা	মাৰ্চ-আগষ্ট	৪ৰ্থ-৫ম বছৰ	২৫০
বনাঞ্চলৰ গছ-ঘাঁহৰ পৰা পশু খাদ্য	অক্টো-মাৰ্চ	১ম বছৰ	২৫০
এন টি এফ পি	নৱে-জানুৱাৰী	২য় বছৰ	২০০০ কেজি
মজুৰি	৩০০ টকা প্ৰতিজনৰ		
অন্যান্য————			

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৯.৫.২ অংশীদাৰিত্ব

বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ বাবে অংশীদাৰিত্ব কাৰ্যসূচীৰ লাভালাভ তলত নিৰ্দেশ কৰা হৈছে।

তালিকা-১৫ : বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ অংশীদাৰিত্ব কাৰ্যসূচী

পদ্ধতি	বিষয়
সমভাৱে বিতৰণ	কাঠ, কাঠখৰি, বাঁহ আদি
সদস্যসকলৰ দ্বাৰা মুক্তভাৱে সংগ্ৰহ	এন টি এফ পি
অন্য পদ্ধতি	উৎপাদন বৃদ্ধি পদ্ধতিৰ বাবে এখন সূচী

উৎস : বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

১০। প্ৰয়োগৰ কৌশল, সময়সীমা আৰু বাজেট

১০.১.১ নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা

তিনিটা উপ-পৰিকল্পনা ক্ৰমে জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা, গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। প্ৰত্যেকটো উপ-পৰিকল্পনাৰ বাবে পৃথক পৃথককৈ প্ৰস্তুত কৰা নিয়ম আৰু দায়বদ্ধতা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	পৰিকল্পনা	কৰ্মশক্তি	প্ৰশিক্ষণ	পুঁজি	উৎপাদন আৰু মূল্য সংযোজন	বিপণন	এম এণ্ড ই
জে এফ এম চি		✓			✓	✓	
এন জি অ'		✓			✓	✓	
দক্ষতা সংস্থা		✓			✓		
বন বিভাগ		✓				✓	
সংশ্লিষ্ট বিভাগ		✓					

গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	জেএফএমচি	বনবিভাগ	সংশ্লিষ্ট বিভাগ	এন জি অ'	প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠা	ভাৰত চৰকাৰ/কৰ্প'ৰেট
সৌৰশক্তি		✓	✓			✓
সৌৰ, হাইব্ৰীড ষ্ট্ৰীট লাইট		✓	✓			✓
সিঞ্চন জলসিঞ্চন		✓	✓			
বন্ধন গেছ		✓				✓
পাৱাৰ পাম্প		✓	✓			✓
প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ		✓			✓	✓
সামূহিক সভাঘৰ আৰু জেএফএমচি কাৰ্যালয়		✓				
পথ		✓	✓			
জল আৰু অনাময়		✓	✓			✓
বিদ্যালয়						
স্বাস্থ্য আন্তঃগাঁথনি		✓	✓		✓	✓
জৈৱিক কৃষি/ কেঁচু সাৰ		✓	✓		✓	✓

বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

অংশীদাৰ	জেএফএমটি	বন বিভাগ	সংশ্লিষ্ট বিভাগ	এন জি অ'	প্ৰশিক্ষণ প্ৰতিষ্ঠান	জিলা প্ৰশাসন
বন সুৰক্ষা		✓				
বন্যপ্ৰাণী সুৰক্ষা		✓			✓	
বাসস্থান উন্নয়ন		✓				
নাৰ্ছৰী উন্নয়ন		✓			✓	
জলাশয় সংৰক্ষণ		✓				✓
বন্যপ্ৰাণী-মানুহ সংঘাত		✓				
চৰণীয়া স্থান নিয়ন্ত্ৰণ		✓	✓			
পৰিৱেশ-পৰ্যটন		✓	✓			

১০.২ বিত্ত আৰু বাজেট

তিনিটা উপ-পৰিকল্পনা জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা, গাঁও পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাৰ্ষিক প্ৰয়োজন অনুসৰি ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ বাজেট প্ৰস্তুত কৰা হৈছে।

একত্ৰীকৰণ তালিকা তলত উল্লেখ কৰণ হ'ল—

ক্ৰমিক নং	পৰিকল্পনা	মুঠ ধন (টকাত)	মন্তব্য
১	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
২	গ্ৰাম্য উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
৩	বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা		
	মুঠ		

জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্ৰমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ ধনবাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	দক্ষতা উন্নয়ন আৰু প্ৰশিক্ষণ		
২	দুগ্ধ উৎপাদন		
৩	মৎস্য পালন, হাঁহ-কুকুৰা পালন		
৪	কম্পিউটাৰ		
৫	বাণিজ্য আৰু ব্যৱসায়		
৬	হস্তশিল্প		
৭	যন্ত্ৰপাতি		
৮	মূল্য সংযোজন আৰু প্ৰমাণ-পত্ৰকৰণ		
৯	পেকিজিং আৰু মাৰ্কেটিং		
১০	শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ		
১১	আত্মসহায়ক গোট/যুটীয়া দায়বদ্ধ গোট/ক্লাষ্টাৰ গঠন আৰু ঋণ		
	মুঠ		

বাৰ্ষিক গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্রমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ ধনৰাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	সৌৰশক্তি		
২	সৌৰ, হাইব্রীড ষ্ট্ৰীটলাইট		
৩	সিঞ্চন জনসিঞ্চন		
৪	ৰন্ধন গেছ		
৫	পাৱাৰ পাম্প		
৬	প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ		
৭	সামূহিক সভাঘৰ আৰু জে এফ এম চি কাৰ্যালয়		
৮	পথ		
৯	জল আৰু অনাময়		
১০	বিদ্যালয়		
১১	স্বাস্থ্য আন্তঃগাঁথনি		
১২	জৈৱিক কৃষি / কেঁচুসাৰ		
	মুঠ		

বাৰ্ষিক বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা

ক্রমিক নং	কামৰ বিৱৰণ	মুঠ ধনৰাশি (টকাত)	মন্তব্য
১	০.২৫ হেক্টৰ নাৰ্ছাৰী		
২	১০ হেক্টৰ কাঠখৰি ৰোপণ		
৩	জলাশয় নিষ্কাশন		
৪	বন্যপ্ৰাণী আক্ৰমণ প্ৰতিৰোধ বাহিনী		
৫	শস্য বীমা		
৬	জীৱন বীমা		
৭	পশুধন বীমা		
	মুঠ		

১০.৩ কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা আৰু কৌশল :

ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ বাবে তিনিওটা উপ-পৰিকল্পনা মূলতঃ গাঁও উন্নয়ন পৰিকল্পনা, বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ কিছুমান হ্ৰস্বকালীন আৰু দীৰ্ঘকালীন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা কৌশল থাকিব লাগিব। হ্ৰস্বকালীন কৌশল ০-৫ বছৰৰ বাবে আৰু দীৰ্ঘকালীন কৌশল ৫-১০ বছৰৰ বাবে গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

জীৱিকা উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা :

জীৱিকা কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা তিনিটা ভাগত ভগাব পাৰি— দক্ষতা, উৎপাদন আৰু বিপণন-মূল্য সংযোজন। ৰাইজৰ বাবে প্ৰথমে অতিশয় দৰকাৰী দক্ষতা। দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন মূল পৰ্যায় আৰু অগ্ৰগতি পৰ্যায় হিচাপে চাব পাৰি। এবাৰ বাণিজ্য আৰু দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন পূৰণ হোৱাৰ পাছত পুৰুষ-মহিলাসকলোৰে বাবে পৰ্যায়ক্ৰমে মূল দক্ষতা এবছৰৰ ভিতৰত প্ৰদান কৰিব লাগে। এই সময়ছোৱাত কিছু প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে উৎপাদন আৰম্ভ কৰিব পাৰে। গুণগত মান আৰু মূল্যৰ ক্ষেত্ৰত উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বজাৰযোগ্য মূল্যায়ন আৰু ব্ৰেণ্ড সৃষ্টি কৰিবৰ বাবে উৎপাদিত সামগ্ৰীসমূহ উপলব্ধ বজাৰলৈ নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

গাঁও উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা :

গাঁও উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনাক হ্ৰস্বকালীন আৰু দীৰ্ঘকালীন দুভাগত ভগাব পাৰি। হ্ৰস্বকালীন পদক্ষেপত সৌৰ বিদ্যুতৰ ব্যৱস্থা, এল পি জি সংযোগ, ৰাজহুৱা সভাঘৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ গৃহ নিৰ্মাণ, পানী, অনাময় ব্যৱস্থাৰ উপলব্ধতা আদিক সামৰি ল'ব লাগে। কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে জলসিঞ্চন, শক্তিচালিত পাম্প আদি সঁজুলিৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

বন উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা : বন উন্নয়ন কাৰ্যকৰী পৰিকল্পনা হ্ৰস্বকালীন পৰিকল্পনা আৰু দীৰ্ঘকালীন পৰিকল্পনাৰে গঠিত। হ্ৰস্বকালীন পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত বন সুৰক্ষা স্কোৱাডৰ গঠন আৰু সুৰক্ষা, নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন, জলাশয়ৰ পৰা বালি আঁতৰ কৰা, বন্যপ্ৰাণীৰ উপদ্ৰৱ প্ৰতিৰোধী স্কোৱাড, টঙীঘৰ নিৰ্মাণ আৰু খৰিৰ বাবে গছ ৰোপণ আদি অন্তৰ্ভুক্ত। দীৰ্ঘকালীন পৰিকল্পনাৰ ভিতৰত বৃক্ষৰোপণ, শস্যৰ উন্নতি আৰু বাসস্থান উন্নতি সামৰি লোৱা হৈছে।

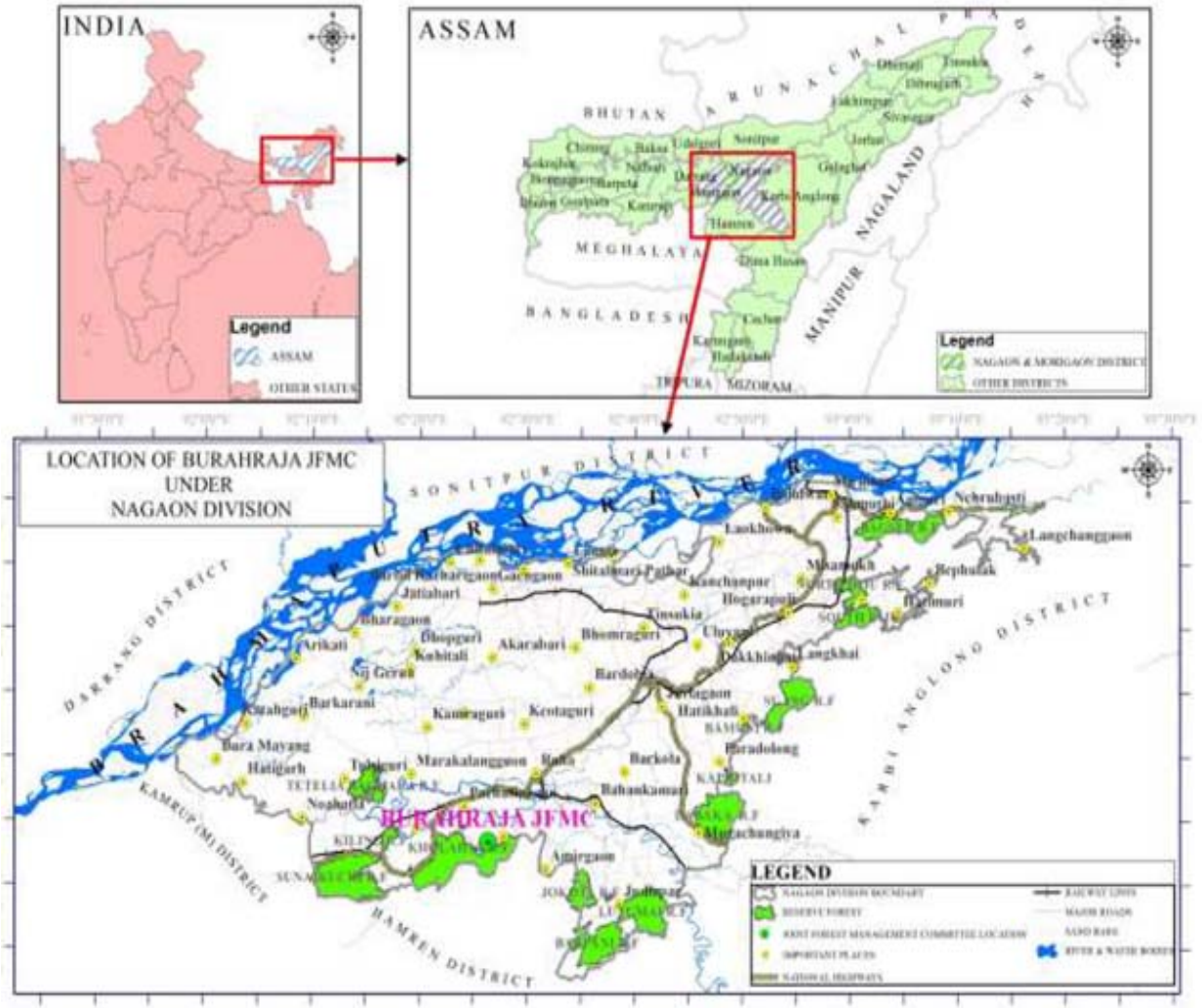
১০.৪ প্ৰতিষ্ঠান নিৰ্মাণ, নেটৱৰ্কিং আৰু অংশীদাৰিত্ব

যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (জে এফ এম চি) : আন্তঃগাঁথনিৰ সম্পদ সৃষ্টি আৰু গাঁও আৰু বনভূমি উন্নয়নৰ কাৰণে সমল কেন্দ্ৰ হিচাপে জে এফ এম চিক গঢ়ি তুলিব লাগিব। প্ৰস্তাৱিত জে এফ এম চি কাৰ্যালয়ত ৰাজহুৱা সভাগৃহৰ লগতে আধুনিক সা-সুবিধা যেনে কম্পিউটাৰ, টিভি, জেনেৰেটৰ আদি থাকিব লাগিব। কম্পিউটাৰ ব্যৱহাৰ, তথ্য/হিচাপ ৰখা আৰু আপডেট কৰা আদি কামৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীৰ জৰিয়তে জে এফ এম চি সদস্যসকলৰ দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিব লাগে। জে এফ এম চি কাৰ্যালয়টো সমল কেন্দ্ৰ আৰু প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰলৈ উন্নত কৰিব লাগে। জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ নেটৱৰ্কিং দক্ষতা উন্নত কৰা আৰু চৰকাৰী আঁচনি সন্দৰ্ভত সজাগতা গঢ়াৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ লগতে অংশীদাৰিত্বৰ বিষয়ে তথ্য প্ৰদান কৰিব লাগে।

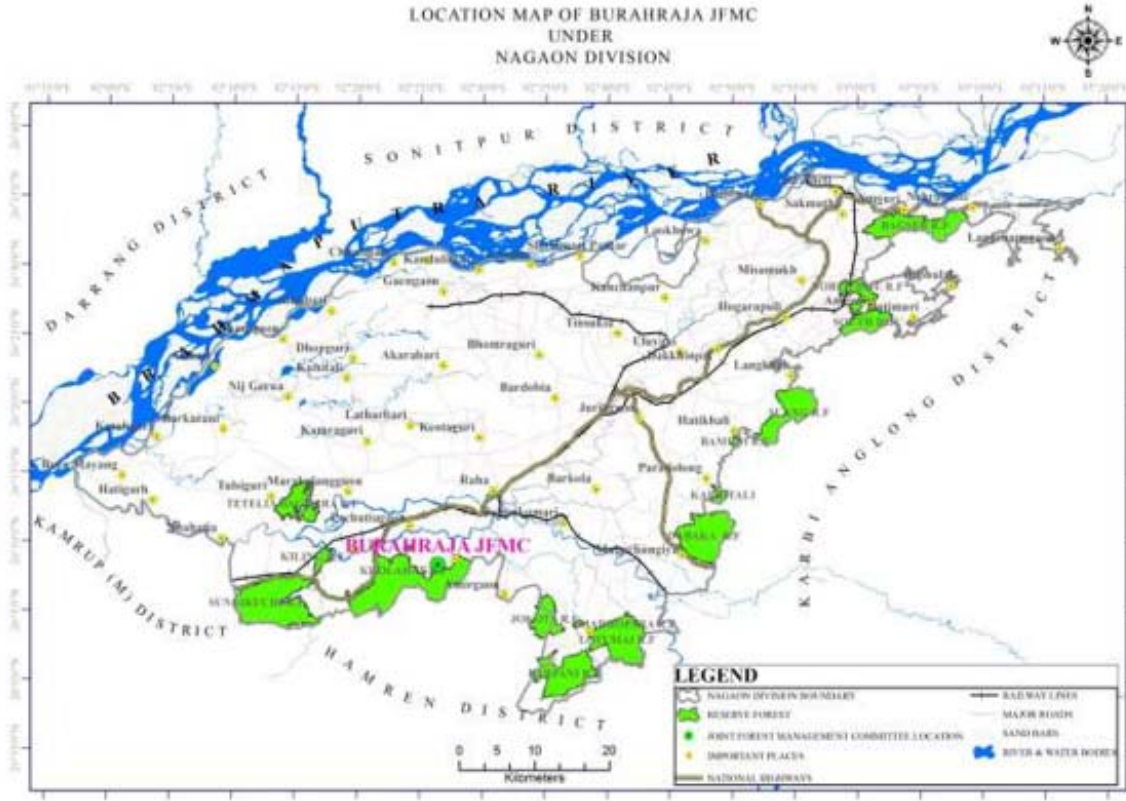
পৰিশিষ্ট তালিকা

পৰিশিষ্ট নম্বৰ	শিৰোনাম
i (ক)	ভাৰতত জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ
i (খ)	বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ
ii	জে এফ এম চিলৈ যাব পৰা ব্যৱস্থা
iii (ক)	জে এফ এম চিৰ পঞ্জীয়ন প্ৰমাণ-পত্ৰ
iii (খ)	বুজাবুজিৰ চুক্তি/প্ৰস্তাৱৰ প্ৰতিলিপি
iv	বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকল
v	বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ
vi	পি আৰ এ আৰু এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰ তালিকা)
vii (ক)	বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায় আৰু সম্পদ মানচিত্ৰ
vii (খ)	বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ দুৰ্যোগ মানচিত্ৰ
vii (গ)	ভেন ডায়েগ্ৰাম
viii	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী
ix (ক)	বুঢ়া ৰজাগাঁও জে এফ এম চিৰ প্ৰশিক্ষণ তালিকা (প্ৰস্তাৱিত)
x	আলোকচিত্ৰ
xi	জি পি এছ স্থানাংক

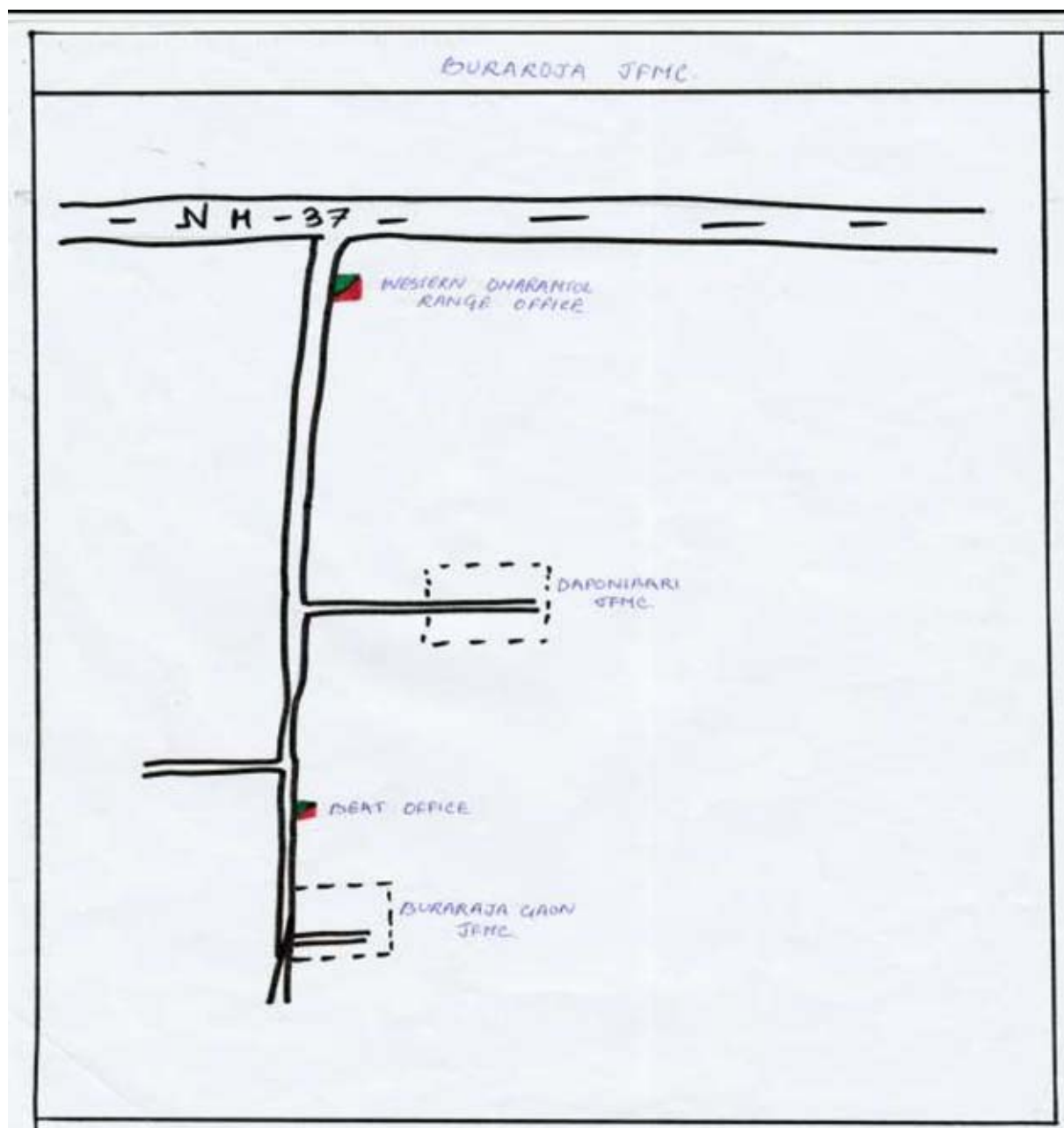
পৰিৱেশ — I (ক)
ভাৰতত জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ

পৰিশেষ— I (খ)
 বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চিৰ অৱস্থান মানচিত্ৰ

পরিশেষ — II
জে এফ এম চিলে যাব পৰা ব্যৱস্থা

পৰিশেষ— III (ক)
জে এফ এম চিৰ পঞ্জীয়ন প্রমাণ-পত্ৰ

GOVERNMENT OF ASSAM
DEPARTMENT OF ENVIRONMENT & FORESTS
OFFICE OF THE CONSERVATOR OF FORESTS:
NORTHERN ASSAM CIRCLE: TEZPUR.

Registration No. NAC/N/36

Dtd. 20/07/2015.

REGISTRATION OF JOINT FOREST MANAGEMENT COMMITTEE

The **Bura Rojagaon** Joint Forest Management Committee formed under **Western Range, Dharamtul** within the jurisdiction of Nagaon Division in Nagaon District is hereby registered in the office of the Conservator of Forests, Northern Assam Circle, Tezpur.

The registration of the committee has been done to facilitate implementation of forestry related projects under the scheme APFBC during 2015-16.

(P.SIVAKUMAR)

CONSERVATOR OF FORESTS
NORTHERN ASSAM CIRCLE: TEZPUR
Northern Assam Circle, Tezpur

পৰিশেষ— III (খ)
বুজাবুজিৰ চুক্তি/প্ৰস্তাৱৰ প্ৰতিলিপি

Memorandum of Understanding

We the Members of the Bura Rojagaon Joint Forest Management Committee do hereby undertake to perform the duties and functions as detailed in the Rule No. 9 dated 10th November 1998 of the Forest Department, Govt. of Assam for proper protection of the Forests/plantation assigned to this Committee as per the Schedule given hereunder:-

Schedule:-

1. Name of Joint Forest Management Committee	:	Bura Rojagaon J.F.M.C
2. District	:	Nagaon
3. Sub-Division	:	Roha
4. Police Station	:	Roha
5. Mouza	:	Chouhari
6. Panchayat	:	Amchoi
7. Status of the land	:	Kholahat Reserve Forest
8. Area in hectares	:	50 Ha.
9. Boundary	:	

North : Amchoi Karbialong Path

South : Bargaon Tangia Village

East : Sibakunda Mandir

West : Amchoi Bazar.

Contd...

**FORMAT OF AGREEMENT TO BE EXECUTED BETWEEN
THE JOINT FOREST MANAGEMENT COMMITTEE AND
DIVISIONAL FOREST OFFICER OF THE RESPECTIVE FIELD IMPLEMENTATION UNIT**

ARTICLES OF AGREEMENT

Agreement No: & Date (To be filled up by the Divisional Forest Officer)

1. This deed of Agreement made in the form of Agreement on the 11th day of dec 2015 between the Divisional Forest Officer, Nagaon Division, Nagaon Department of Forest, Assam on behalf of the Project Implementation Unit of the Assam Project on Forest and Biodiversity Conservation Society (APFBCS; hereinafter referred to as the First Party) and the President, Treasurer and Member-Secretary of the Executive Committee duly elected by the General Body of the Bura Rojagaon Joint Forest Management Committee Village Bura Rojagaon P.O. Amchoi Panchayat Amchoi Block Roha Sub-Division Roha District Nagaon (Hereinafter referred to as the Second Party) to execute the project works under the Assam Project on Forest and Biodiversity Conservation (APFBC; hereinafter referred to as Project Works) on the following terms and conditions for proper protection and development of the Forest(s)/ Plantation(s) assigned to this committee as per the schedule given hereunder

SCHEDULE:

a. Name of the Joint Forest Management Committee	<u>Bura Rojagaon J.F.M.C</u>
b. District	<u>Nagaon</u>
c. Division	<u>Nagaon</u>
d. Range	<u>Western Range, Sharami</u>
e. Section	<u>Amchoi</u>
f. Beat	
g. Block, Compartment No:	<u>50 Hk.</u>
h. Area(Ha)	
i. Boundary :	
North <u>Amchoi Kanbialong Path</u>	East <u>Sibakunda Mandir</u>
South <u>Bazigaon Targia Village</u>	West <u>Amchoi Bazar</u>
j. Pictorial Map showing JFMC area (not to scale)	

Contd...

2. Disbursement of funds

- i. The Second Party shall open a Joint Current Account in the name of 'Forestry Account and Community Account' in any Nationalized Commercial Banks, as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JPMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.
- ii. The First party in consultation with the Circle Conservator shall nominate an Officer not below the rank of Forester-I for opening and operating the Joint Account in the name of 'Forestry Account' as per the guidelines prescribed in the APFBC Operational Manual and/ or JPMC&EDC Manual as annexed herewith and as per amendments made in it from time to time by the First Party.
- iii. Payment of necessary funds to the Second Party shall be released by the First Party as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

3. Maintenance of Accounts:

- i. The second party shall maintain separate accounts for all expenditure incurred out of the fund provided from time to time for execution of Project works. Such Accounts shall be made available to the First Party or Project Implementation Unit or its authorized representatives for the purpose for inspection. The First Party shall be responsible for submission of expenditure statement and also necessary records to the PMU, as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JPMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.
- ii. The First Party and also the Second Party shall have to maintain a register where all relevant data of civil works and inputs receipt records etc. shall be maintained properly. The register shall be kept open for all inspecting officers related to the implementation of the APFBC
- iii. In case of any event of misuse of funds, the First Party shall have right to stop operation of the Bank Accounts of the Second Party and to be followed by enquiry as may be deemed proper by the First Party.

4. Completion of Project work:

- i. The Project Work shall be completed within the time frame of the annual action plan prepared as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JPMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.

5. Duties and responsibilities of the First party

- i. The First party in consultation with the respective Circle Conservator shall demarcate the forest area, where the Second Party shall be allowed to undertake all the project activities and discharge all the responsibilities as per the guidelines

Contd...

- prescribed in the APFBC's JFMC & EDC Manual, as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.
- ii. The First Party shall ensure that the activities of the Second Party are in accordance with the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual and JFMC & EDC Manual, other rules, instructions and directions of Government of India and Government of Assam in force.
 - iii. Until such time as the Second Party can undertake the task, any Forest Officer not below the rank of the Range Officer, as nominated by the First Party, shall prepare estimates for works.
 - iv. The First Party in consultation with the PMU, APFBC Society shall impart training to Joint Forest Management Committee members on aspects of Forest Management including basic inventory collection, management planning, map interpretation, silviculture, nursery raising, grafting of HYV, etc.
 - v. The First Party shall have the right to instruct to stop or suspend any activity at any stage if there is any deviation from the specification prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per amendments made in it from time to time by the First Party, or violation of any of the terms of this agreement and demand recovery of its payments.
6. Duties and responsibilities of the Second Party:
- i. Apart from observing all the duties and responsibilities as prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party; the Second Party shall be responsible to manage and implement all the decisions of the Joint Forest Management Committee.
 - ii. The Second Party shall be responsible for maintaining the record of the proceedings and other documents like Chequebooks, joint Account, Minutes Book, Executive Committee Resolution book, Annual Plan, Micro-plan, and Estimates for Works etc.
 - iii. The Second Party shall assign duties and responsibilities to the members and may constitute sub-committees as needed with a view to ensure implementation of the Joint Forest Management Committee micro-plan and for effective discharge of their prescribed duties and responsibilities.
 - iv. The Second Party in consultation with the General Body shall evolve methodology on all issues relating to membership, conflict resolution, encroachments, customary rights and benefit sharing.
 - v. The Second Party shall prepare a Micro Plan for Project Works as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JFMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.
 - vi. It shall be the responsibility of the Second Party to account for and manage the funds and other resources received from the Government, other sources and the funds internally generated, in accordance with sound financial standards and practices.
 - vii. The Second Party shall identify and fix the responsibility on the members of the Joint Forest Management Committee who commit specific offences like grazing

Contd...

in the Forest and plantation areas, non-cooperation and disobedience towards decisions of the General Body and Executive committee and inflict Penalties as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, JPMC & EDC Manual as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party

- viii. The Second Party shall ensure that the procurements are made as specified in the Procurement Procedure Manual of the APFBC Society as provided by the First Party and also as per the guidelines prescribed in the APFBC Society's Operational Manual, as annexed herewith and as per the amendments made in it from time to time by the First Party.
- ix. The Second Party shall be responsible for bringing any discrepancy or irregularity to the notice of the representative of the First Party
- x. The Second Party shall abide by the technical suggestion/ direction of the First Party or his representatives.
- xi. The Second Party shall ensure that there is no mis-utilization of the fund during execution of the Project Works.
- xii. The Second Party shall pay all duties, taxes and other levies payable against procurement of inputs.
- xiii. The Second Party shall exercise its rights under this agreement in such manner as to protect the interests of the French Development Agency and First Party.
- xiv. The second party shall be responsible for maintenance and security of the property / equipment, if any supplied to individuals / communities as part of the project and ensures the same is not mis-utilized.

7. Dispute Settlement:

During execution of work, any dispute arises between the two parties, relating to any aspect of this agreement, the parties shall first attempt to settle the dispute through mutual and amicable consultation. If the dispute is not settled through such consultation, the matter may be referred for arbitration to the Chairman of the DACC.

Signature of the First Party (Officers of the Forest Department, Assam.)

Sl.No.	Name & Designation	Signature
1.	(Divisional Forest Officer)	<i>Amal Chandra Sa</i>
2.	(Forest Range Officer)	<i>Divisional Forest Officer, Nagaon Division</i>

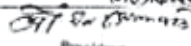
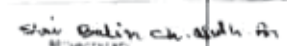
Signature of the Second Party (Members of the Committee)

	Name & Address :	Signature
1.	(President) <i>Sri Ghahasenapati</i>	<i>1. Sri Ghahasenapati</i>
2.	(Treasurer) <i>Monosing Taron</i>	<i>2. Monosing Taron</i>
3.	(Member-Secretary) <i>Sri Bodin Ch. Doh.</i>	<i>3. Sri Bodin Ch. Doh.</i>

পৰিষেয— IV

বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকল

Burharaja gaon JFMC Committee List

	Name	Guardians Name	Disignation	Qualification	Contact Number
1	GHANA SENAPATI	DURGHA SENAPATI	President	VII	8724912952
2	Balin chandra Nalk	Beal officer	Secretary	B.A.	9577077991
3	BHADRA SENAPATI	PILINGA SENAPATI		10th passed	9854262664
4	RAHESWAR SENAPATI	SARGASING SENAPATI		VI	848294346
5	JUGESWAR KONWAR	MANGAL KONWAR		V	
6	ROBIN PATAR	BHULUKA PATAR		V	
7	MONOSING TERON	SARTHE TERON		10th	
8	NAVANI BORO	DHONE BORO		VII	8751821501
9	GOHIN PATAR	LEDER PATAR		IV	
10	REKHA PATAR REKHA SENAPATI	DIPAN SENAPATI		10th passed	
11	SAGAR SENAPATI MOSKONG	PADMA SENAPATI		12th passed	
	 President Burharaja Gaon JFMC	 Secretary Burharaja Gaon JFMC			

পৰিশেষ— V

বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চিৰ কাৰ্যকৰী সদস্যসকলৰ দলীয় আলোকচিত্ৰ

বহি বাঁওফালৰ পৰা : ১। ঘন সেনাপতি (সভাপতি) ২। মেনাবৰ পাতৰ ৩। বলিনচন্দ্ৰ নাথ (সম্পাদক) ৪।
ভদ্ৰ সেনাপতি ৫। যোগেশ্বৰ কোঁৱৰ । থিয় হৈ বাঁওফালৰ পৰা : ১। সাগৰ মছৰং ২। ববিন পাতৰ ৩।
গহীন পাতৰ ৪। বহেশ্বৰ সেনাপতি ৫। মনোসিং টেৰণ ৬। নয়নী বড়ো

পৰিশেষ— VI

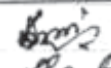
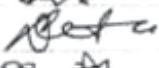
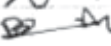
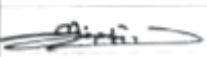
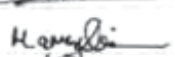
পি আৰ এ আৰ এফ জি ডিৰ সময়ত উপস্থিত সদস্যৰ তালিকা (স্বাক্ষৰ তালিকা)

F6D Buraharaja JAME				
df 19.03.2017 Sunday				
Sl. No.	Name	Address	Contact No	Signature
১/	শ্রী-সুগত সৰ্গ	Burharaja Gaon	9577856338	Sagar
২/	শ্রী-মিরন সার	Burharaja Gaon		Bhen
৩/	শ্রী-কুমার	"	9706665814	Kumar
৪/	শ্রী-কলিও সার	"		Kalit
৫/	শ্রী-ইলান সার	"		Elan
৬/	শ্রী-জিওন সার	"		Jion
৭/	শ্রী-জেনেজ সার	"		Jenez
৮/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
৯/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
১০/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
১১/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
১২/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
১৩/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
১৪/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
১৫/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
১৬/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
১৭/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
১৮/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
১৯/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
২০/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
২১/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
২২/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
২৩/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
২৪/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
২৫/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
২৬/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
২৭/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
২৮/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
২৯/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
৩০/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
৩১/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
৩২/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar
৩৩/	শ্রী-কুমার মোনা	"		Kumar

Contd...

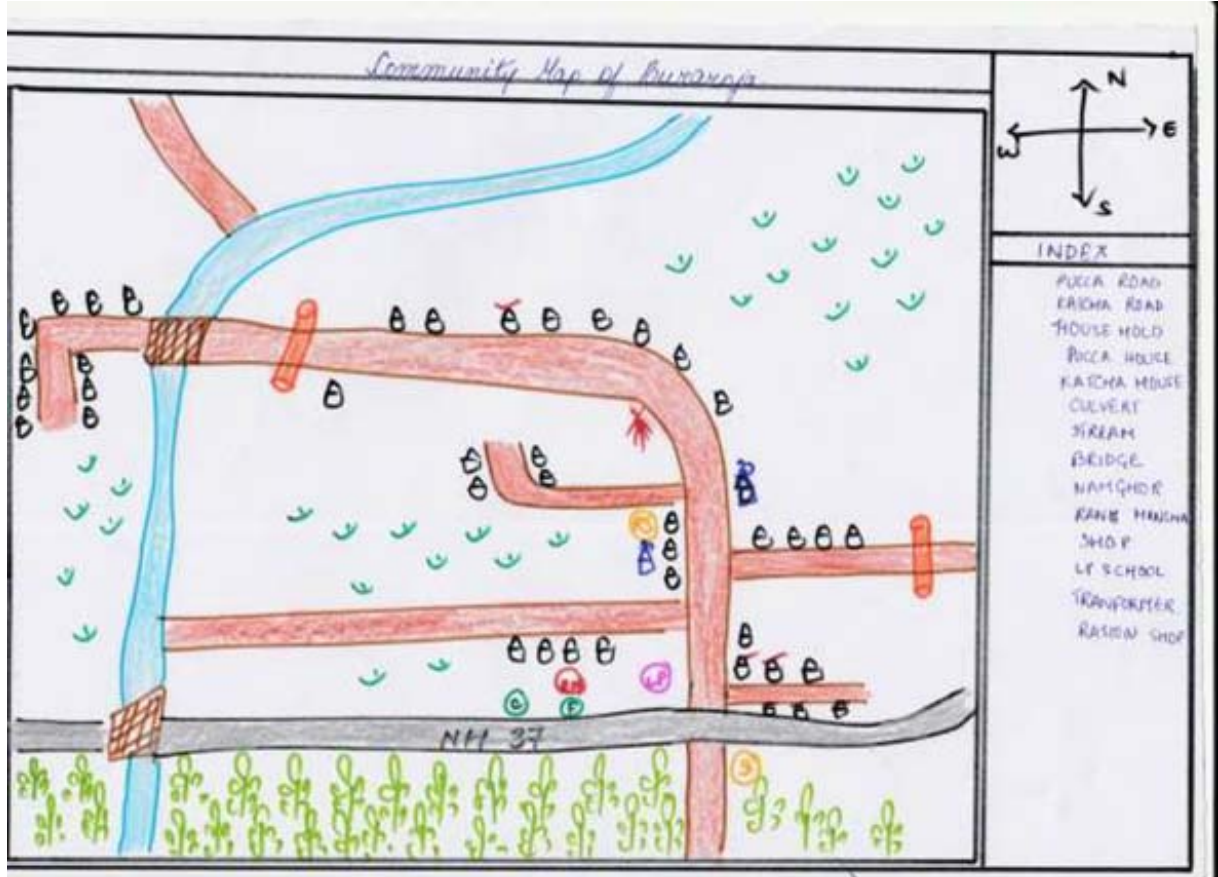
Sl. No	Name	Address	Mobile No	Signature
35	শ্রী ব্রজেন চন্দ্র মণ্ডল	"	9878068891	শ্রী ব্রজেন চন্দ্র মণ্ডল
36	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	9870 32918	
37	শ্রী সুনীল চন্দ্র মণ্ডল	"		
38	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	8133936166	
39	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
40	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	7638041775	
41	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	9613183641	
42	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	9855756029	
43	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	7399902066	
44	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	732-180-282	
45	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	82-51901611	
46	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	8751881499	
47	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	8761005787	
48	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	98552	
49	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
50	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
51	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
52	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
53	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
54	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
55	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	1086807536	
56	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	7086807536	
57	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
58	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	9854235549	শ্রী সুনীল মণ্ডল
59	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
60	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
61	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"	8751881523	
62	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
63	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
64	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
65	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
66	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
67	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		
68	শ্রী সুনীল মণ্ডল	"		

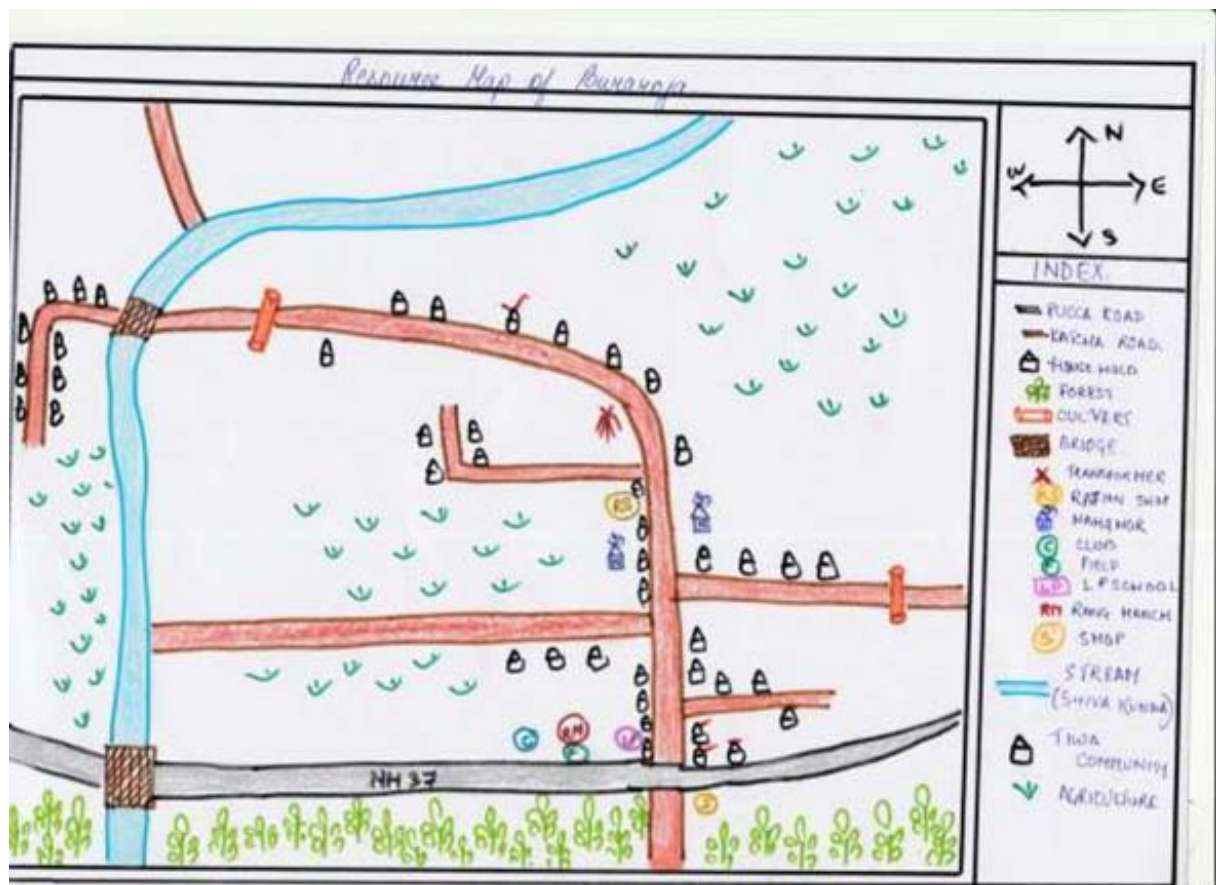
Contd...

Sl. No	Name	Address	Contact No	Signature
70	Sri Kurnandarsi	Burhanjangaon	9101442284	
71	Dipankar Keta	RGN		
72	Bolin Ch. Nishi		9577097991	
73	Mohan Senapati	Burhanjangaon	9435160953	
74	Manoj Debnath	Burhanjangaon	8472042566	
75	Lakshmi Senapati	Burhanjangaon	9957046237	
76	Sri Gopinath	"		
77	Anup Das	RGN	9954957528	
78	Uttam Das	Burhanjangaon		

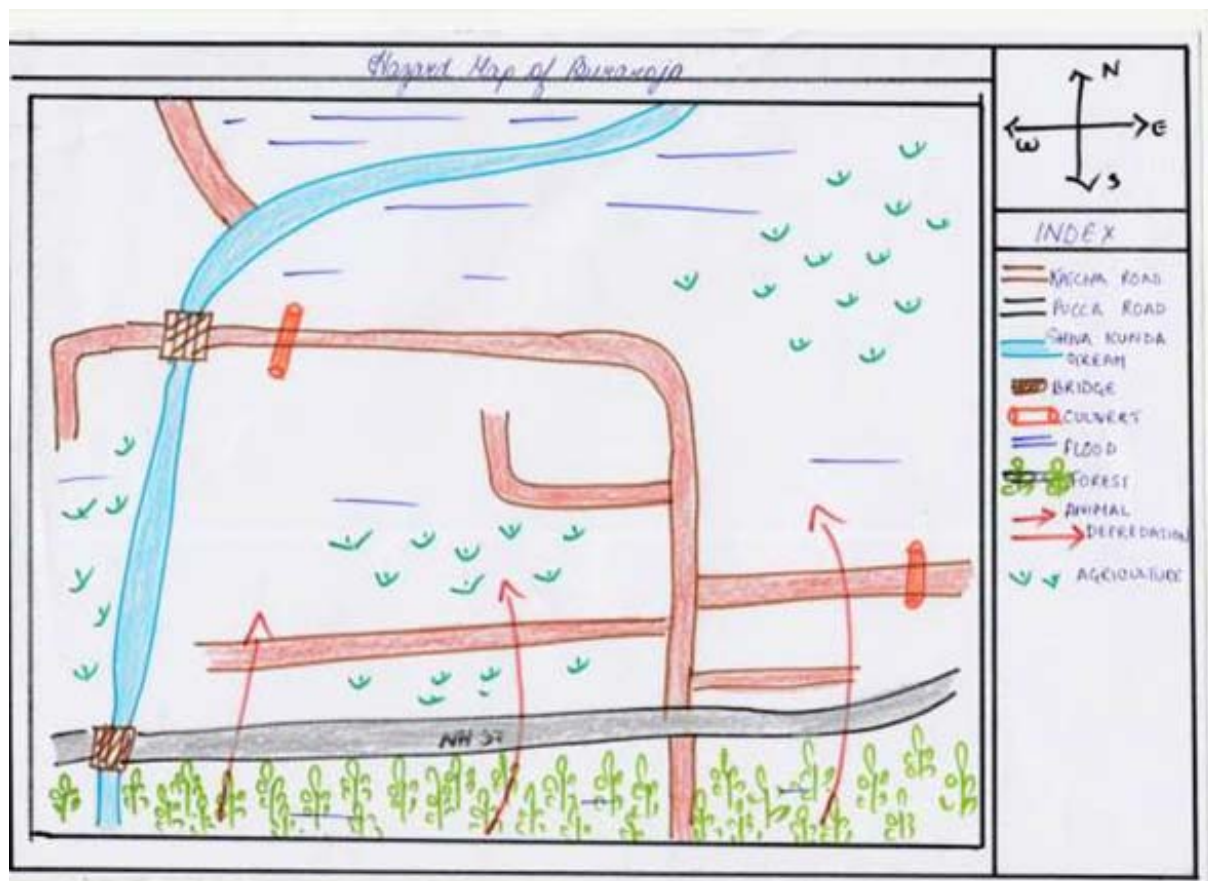
পৰিশেষ— VII (ক)

বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায় আৰু সম্পদ মানচিত্ৰ

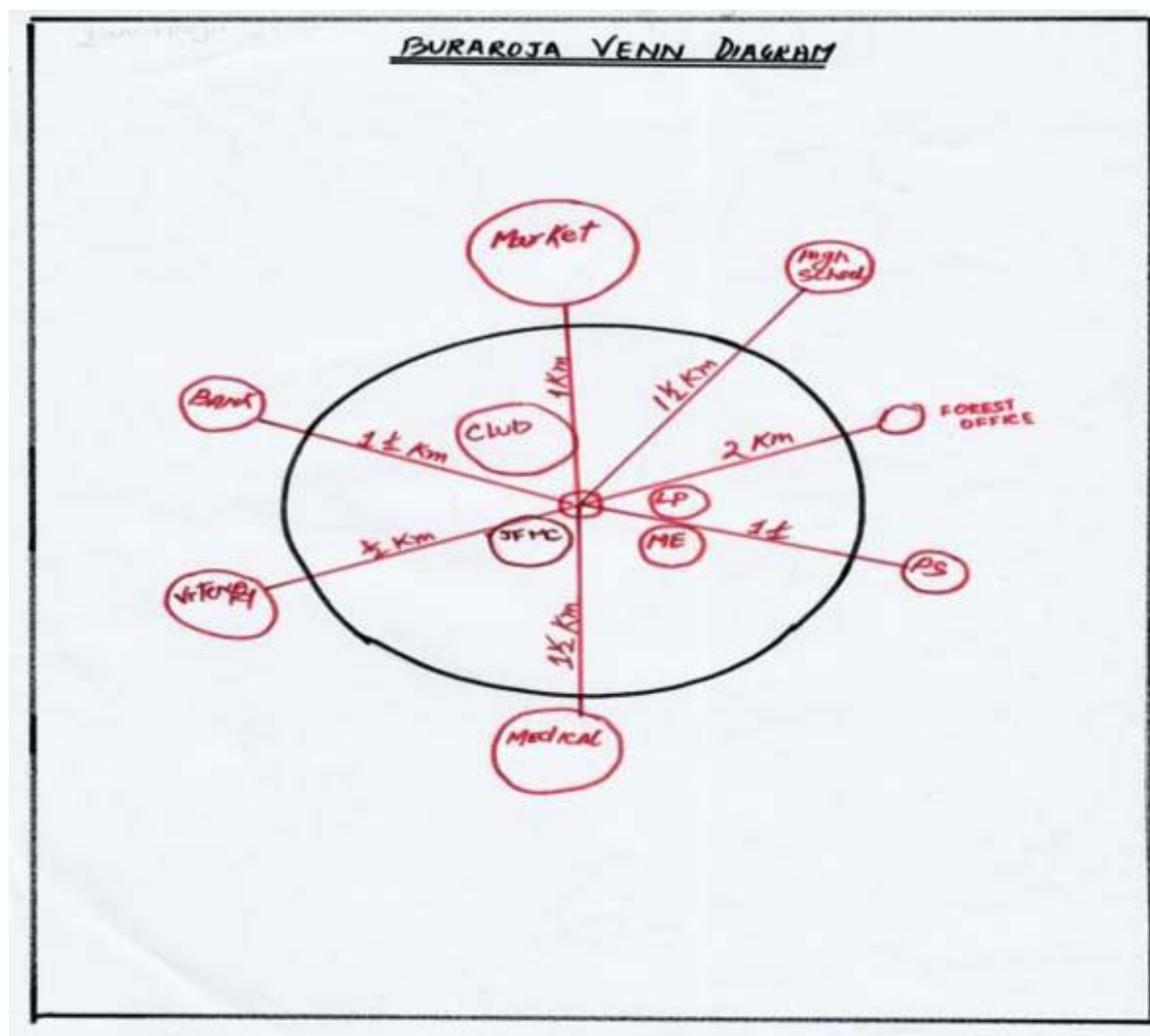

পৰিশেষ— VII (খ)
বুঢ়া বজাগাঁও জে এফ এম চিৰ দূৰ্যোগ মানচিত্র

পরিশেষ— VII (গ)
ভেন ডায়েগ্রাম

প্রাথমিক কার্যসূচী

S.N.	Activities	Details	Budget
1.	Community Hall	1. Embroidered Hall. size 20x30 feet 2. Toilet and Bathroom running water. 3. J.F.M.C. Police Room. 10x10 feet. 4. chairs - 30 nos 5. Table - 1 no. (seating table) 6. stall Ahimsa 7. Electrification 8. stall stand case. 9. fan - 5 nos. Location - Bulaxajagann J.F.M.C. 10. cultural development	15 lakhs.
2.	Tent house.	1. skin - 2000 ml. 2. Tinful - 1000 nos. 3. chairs - 1500 nos. 4. Dining Table - 20 nos. 5. Gamma (big) 10 nos. 6. Jale - 15 nos. 7. Kachari - 10 nos. 8. Spoons - 40 nos. 9. Salt - 30 nos 10. Bamboo - 1000 nos. 11. Jaina Mata - 5 nos. 12. Balsa - 1 nos. 13. Generator with sound system. 14. location - Bulaxajagann J.F.M.C. Police.	4 lakhs.
3.	Pig Farm	Bulaxajagann J.F.M.C. land owner - Shri. Babu Ram Sanyal	1.5 lakhs.

Contd...

E.P.A. List of Buraraja Gaon J.F.M.C.

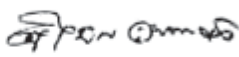
EPA LIST

S.No	Activities	Details	Budget
1.	weaving center.	weaving and sewing Education Center Machine with distribute after training complete skill development	2 lakhs
5.	Retaining of Phygeed	Area - 5 Acre. location - south of P.W.D. road - (near Buraraja Gaon J.F.M.C. Construction of gate Post, Plowing materials.	2 lakhs

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

State Resource Center for

Secretary
Buraraja Gaon J.F.M.C.

President
Buraraja Gaon J.F.M.C.

পৰিশেষ— IX (ক)

বুঢ়া বজাৰগাঁও জে এফ এম চিৰ প্ৰশিক্ষণ তালিকা (প্ৰস্তাৱিত)

ক্রমিক	নাম	পিতা/ মাতৃ নাম	বয়স	শিক্ষা	পাত
১	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	২৭	VI	
২	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৫১	VI	
৩	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩৫	VI	
৪	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৫৭	VI	
৫	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩৬	VI	
৬	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	২১	VI	
৭	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩১	VI	
৮	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	২২	VI	
৯	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩৪	VI	
১০	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩৭	VI	
১১	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩৫	VI	
১২	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩৫	VI	
১৩	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	২৫	VI	
১৪	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩৬	VI	
১৫	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	২৭	VI	
১৬	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৫৬	VI	
১৭	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩২	VI	
১৮	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩৬	VI	
১৯	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩৫	VI	
২০	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩১	VI	
২১	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	২৭	VI	
২২	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	২১	VI	
২৩	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	শ্ৰীমান শ্ৰীমান	৩০	VI	
12/11/2018 শ্ৰীমান শ্ৰীমান President Buraraja Gaon J.F.M.C					31/11/2018 Shri. Shalin Chandra. M Secretary Buraraja Gaon J.F.M.C Divisional Forest Officer, Nagaon Division

Contd...

NAME	GURDIANS NAME	Age	Qualification	vill
1. ANITA PATAR	MAHANTA PATAR	24	(vii)	Buharaja
2. INDIA PATAR	PONIL PATAR	32	(vi)	"
3. GITTANJAL BORDOLAI	LAKHEDHAR BORDOLAI	20	(iv)	"
4. RUMA BORDOLAI	BHABEN BORDOLAI	21	(v)	"
5. NAYANI BODO	DHANE BODO	23	(vi)	"
6. RANTI INGATPI	SARTHE INGATI	21	(x)	Bergaon
7. RUPA PATAR	ROBIN PATAR	35	(vi)	Buharaja
8. ROPIYOTI BORDOLAI	MILAN BORDOLAI	20	(viii)	"
9. MAINU SENPATI	LAMBUDHAR SENPATI	10	(viii)	"
10. SABILA ^{BORDOLAI} SENAPATI	DIP BORDOLAI	40	(vi)	"
11. স্বর্ষিমা নাথ	স্বর্ষু নাথ	28	(vi)	"
12. নতুন কোষ	নতুন কোষ	21	(vi)	"
13. স্বর্ষীকা নাথ	চুনজিন নাথ	23	(v)	"
14. চিতা স্বর্ষা	প্রকাশ নাথ	28	(vii)	"
15. নিম্নানী বর্ষি	নিম্নানী বর্ষি	21	(vii)	"
16. স্বর্ষী নাথ	জিবন নাথ	25	(vi)	"
17. স্বর্ষি নাথ	স্বর্ষন " "	23	(viii)	কুমারগাঁও
18. মোহনানী সেনাপতি	মোহন সেনাপতি	24	(vi)	কুমারগাঁও
19. স্বর্ষি " "	স্বর্ষন সেনাপতি	25	(vii)	"
20. স্বর্ষী সেনাপতি	দিলান " "	31	(viii)	"

Divisional Forest Officer,
Nagaon Division

স্বর্ষী সেনাপতি
President
Buraraja Gaon J.F.M.C.

স্বর্ষী সেনাপতি
Secretary
Buraraja Gaon J.F.M.C.
Secretary
Buraraja Gaon J.F.M.C.

পৰিশেষ— X
আলোকচিত্ৰ

	
এফ জি ডি	পি আৰ এ অংকন
	
কলৰ খেতি	মত-বিনিময় যাত্ৰা
	
পৰম্পৰাগত গাহৰি পালন	বয়ন

পৰিশেষ— XI
জি পি এছ স্থানাংক

১।প্ৰাৰম্ভিক বিন্দু	উত্তৰ-২৬°০৮'২৬.৩'' পূব-৯২°২৬'২১.৭''
২। বান্ধত কাঠৰ দলং	উত্তৰ-২৬°০৮'২৫.২'' পূব-৯২°২৬'১৮.৮''
৩।বিদ্যুৎ ট্ৰেন্সফৰ্মাৰ	উত্তৰ-২৬°০৮'২১.৭'' পূব-৯২°২৬'২৮.২''
৪।নামঘৰ	উত্তৰ-২৬°০৮'১৩.৯'' পূব-৯২°২৬'২৭.৭''
৫।শেষ বিন্দু	উত্তৰ-২৬°০৭'১৫.৯'' পূব-৯২°২৬'৩১.৩''

GOVERNMENT OF ASSAM

DEPARTMENT OF ENVIRONMENT & FORESTS

OFFICE OF THE DIVISIONAL FOREST OFFICER: NAGAON DIVISION NAGAON

Phone & Fax No. 03672-233610

Email ID- dfonagaont@gmail.com.

Letter No. FNGT/A/APFBC/2018/131

Dated - 20/01/2018

To,

The Project Director, APFBC, Society
Panjabari, Guwahati - 37.

Subject:

Regarding approval of Microplan (Assamese version) of 9 nos. JFMC under
Nagaon Division, Nagaon of APFBC.

Sir,

With reference to the subject cited above, I have the honour to submit herewith
the approved Microplan (Assamese version) of 9 nos. JFMC i.e. Kandapara, Madhabpara,
Padumoni, Baghekhaity, Borghat, Rekhapahar, Borarajagaon, Daponibori & Sichang
Benganabari JFMC under this Division.

This is for favour of your kind information and necessary action.

Enclosed : As stated above.

Yours faithfully

(Suvasish Das, IFS)
Divisional Forest Officer,
Nagaon Division, Nagaon.

Letter No. FNGT/B/APFBC/2017/491

Dated - 20/01/2018

Copy to :

1. The Executive Director, Rashtriya Gramin Vikas Nidhi, Rajgarh Road,
Guwahati -03 for information.

(Suvasish Das, IFS)
Divisional Forest Officer,
Nagaon Division, Nagaon.